

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra řízení

Diplomová práce

Trvalá udržitelnost v rozvoji venkova a lidské zdroje

Vypracovala: Bc. Martina Dvořáková
Vedoucí práce: doc. Ing. Růžena Krninská, CSc.

České Budějovice 2021

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Bc. Martina DVOŘÁKOVÁ
Osobní číslo: E19273
Studijní program: N6208 Ekonomika a management
Studijní obor: Řízení a ekonomika podniku
Téma práce: Trvalá udržitelnost v rozvoji venkova a lidské zdroje
Zadávací katedra: Katedra řízení

Zásady pro vypracování

Cíl práce:

Analyzovat vliv lidských zdrojů a kultury jejich society ve vybrané obci v souvislosti s trvalou udržitelností vybrané venkovské obce a navržení změn vedoucích k zlepšení současného stavu.

Metodika práce:

Prostudovat literární prameny vztahující se k rozvoji venkova a trvalé udržitelnosti, především v souvislosti s kulturními dimenzemi a úlohou lidských zdrojů v této oblasti. Po stanovení východisek empirického šetření ve vybrané obci určit kvalitativní i kvantitativní metody zkoumání, jako jsou dotazníky, nestandardizované rozhovory, osobní pozorování či písemné materiály. Po utřídění, analýze dat a získaných informací, se zaměřit na celkovou analýzu stavu a významu lidských zdrojů v rozvoji venkova v souvislosti s trvalou udržitelností a kulturními aspekty a v tomto směru navrhnout změny vedoucí k zlepšení současného stavu ve vybrané obci.

Rámcová osnova:

1. Úvod.
2. Literární rešerše.
3. Metodický postup.
4. Výsledky výzkumu.
5. Diskuze.
6. Závěr.
7. Přehled literatury.
8. Přílohy.

Rozsah pracovní zprávy: 50 – 60 stran

Rozsah grafických prací: Dle potřeby

Forma zpracování diplomové práce: tištěná

Seznam doporučené literatury:

- Bínek, J. (2007). *Venkovský prostor a jeho oživení*. Brno: Georgetown.
Faltová Leitmanová, I. (2012). *Venkov jako místo pro život*. Praha: Wolters Kluwer ČR.

- Holátová, D., & Krninská, R. (2012). *Lidské zdroje v rozvoji venkova*. Praha: Alfa nakladatelství.
- Hrabánková, M. (2007). *Rozvoj lidských zdrojů ve venkovském prostoru České republiky*. České Budějovice: Jihočeská univerzita.
- Kouřilová, J. (2012). *Synergie vztahu město - venkova*. Praha: Alfa nakladatelství.
- Nováček, P. (2012). *Udržitelný rozvoj*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.
- Ostrom, E., & Ahn, K. T. (2003). *Foundations of Social Capital*. Northampton USA: Edward Elgar Publishing.
- Patočka, J., & Heřmanová, E. (2008). *Lokální a regionální kultura v České republice - Kulturní prostor, kulturní politika a kulturní dědictví*. Praha: ASPI.

Vedoucí diplomové práce: **doc. Ing. Růžena Krninská, CSc.**
Katedra řízení

Datum zadání diplomové práce: **2. ledna 2020**
Termín odevzdání diplomové práce: **17. dubna 2021**

doc. Dr. Ing. Dagmar Škodová Parmová
děkanka

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 10
310 00 České Budějovice

doc. Ing. Petr Řehoř, Ph.D.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 10. ledna 2020

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že svou diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 9. 4. 2021

.....

Martina Dvořáková

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych poděkovala doc. Ing. Růženě Krninské, CSc., vedoucí diplomové práce, za cenné rady a připomínky, které mi pomohly diplomovou práci dokončit, a dále také za lidský, ale velmi profesionální přístup.

Děkuji také zastupitelstvu obce Hodonice za poskytnutí potřebných informací. Poděkování patří i všem občanům Hodonic, kteří se ochotně zúčastnili dotazníkového šetření.

V neposlední řadě bych chtěla poděkovat své rodině, která mě podporovala po celou dobu studia.

OBSAH

1	Úvod.....	4
2	Literární rešerše	6
2.1	Trvale udržitelný rozvoj.....	6
2.1.1	Roviny trvale udržitelného rozvoje.....	7
2.1.2	Cíle trvale udržitelného rozvoje.....	8
2.1.3	Principy trvale udržitelného rozvoje	9
2.1.4	Strategický rámec Česká republika 2030	9
2.2	Venkov a venkovský prostor.....	10
2.2.1	Definice pojmu venkov	10
2.2.2	Vymezení venkovského prostoru.....	12
2.3	Rozvoj venkova.....	13
2.3.1	Oblasti rozvoje venkova.....	16
2.3.2	Nástroje rozvoje venkova.....	18
2.3.3	Aktéři rozvoje venkova	19
2.4	Lidské zdroje v rozvoji venkova	22
2.5	Kultura v rozvoji venkova.....	24
2.5.1	Kulturní dimenze dle Geerta Hofstedeho.....	26
2.6	Úloha inovací ve venkovském prostoru.....	28
2.6.1	Regionální inovační systémy.....	29
2.7	Možnosti financování rozvoje.....	30
2.7.1	Financování na evropské úrovni.....	30
2.7.2	Financování na národní úrovni	32
3	Cíl a metodika práce	33
3.1	Cíl práce.....	33
3.2	Metodický postup	33
3.2.1	Kvantitativní metody výzkumu	34

3.2.2	Kvalitativní metody výzkumu	36
3.2.3	Průběh dotazníkového šetření.....	37
4	Praktická část.....	38
4.1	Charakteristika obce Hodonice	38
4.2	Stručná historie obce.....	39
4.3	Kulturní památky.....	39
4.4	Vybavenost obce	40
4.4.1	Technická vybavenost	40
4.4.2	Občanská vybavenost.....	41
4.4.3	Dopravní obslužnost.....	41
4.5	Tradice v obci.....	41
4.6	Vzhled a upravenost obce a jejího okolí.....	42
4.7	Dotazníkové šetření	43
4.7.1	Výsledky dotazníku pro místní obyvatele	43
4.7.2	Výsledky VSM dotazníku	67
4.7.3	Výsledky TBSD dotazníku.....	72
5	Návrhy pro zlepšení současného stavu obce	75
5.1	Vydávání místního zpravodaje.....	75
5.2	Pořádání veřejných schůzí	76
5.3	Posílení dopravního spojení	77
5.4	Promítání.....	78
5.5	Technická infrastruktura	80
5.6	Výsadba stromů.....	81
6	Závěr	83
I	Summary.....	84
II	Seznam použitých zdrojů.....	85
III	Seznam obrázků, tabulek a grafů	

IV Seznam příloh

V Přílohy

1 Úvod

Trvalá udržitelnost se v posledních letech stává stále více diskutovaným tématem. Dříve byla trvalá udržitelnost spojována především s ochranou životního prostředí, ale v dnešní době má daleko širší pojetí, které souvisí zejména s životním stylem konzumní společnosti. Stejně tak stoupá na významu i rozvoj venkova, který se snaží vyřešit problémy, kterým musí venkovské regiony čelit. Hlavním faktorem, který má zásadní vliv na trvalou udržitelnost v rozvoji venkova, jsou lidské zdroje a jejich kultura. Právě kultura determinuje jak vědomou, tak i nevědomou stránku osobnosti, a proto je významným faktorem ovlivňujícím rozvoj regionu.

Jedním z hlavních problémů venkova je odchod lidí do měst, což je většinou způsobeno tím, že města disponují větší vybaveností, lepší technickou a dopravní infrastrukturou a dostatkem pracovních míst. Avšak i venkov přináší určité příležitosti v sociální, kulturní a environmentální sféře, mezi které lze zařadit především bohaté kulturní tradice a čisté životní prostředí. Venkovské regiony by měly tyto výhody využít ve svůj prospěch, ale s ohledem na trvale udržitelný růst.

V dnešní době vzrůstající globalizace je čím dál více kladen důraz na udržitelný lokální rozvoj, který je determinován především lidským faktorem. Jinými slovy lze říci, že na jedné straně stojí proces globalizace, který klade důraz na začleňování interkulturálních prvků do společnosti, ale na straně druhé je velmi důležité, aby society neztratily svou identitu a kulturu. Právě regionální komunity jsou hlavními aktéry rozvoje z hlediska realizace, a proto je velice důležitá jejich ochota podílet se na udržitelném rozvoji.

Cílem diplomové práce je analyzovat vliv lidských zdrojů a kultury jejich society ve vybrané obci v souvislosti s trvalou udržitelností vybrané venkovské obce a navrzení změn vedoucích ke zlepšení současného stavu. Tato problematika byla zkoumána v obci Hodonice, a to zejména z toho důvodu, že v obci bydlím a ráda bych se podílela na udržitelném rozvoji obce, který by mohl zvýšit kvalitu života v obci.

Diplomová práce je rozdělena do dvou hlavních částí. První částí je literární rešerše, která definuje základní pojmy týkající se dané problematiky. Jsou zde charakterizovány zejména pojmy pojednávající o trvalé udržitelnosti, rozvoji venkova, lidských zdrojích a v neposlední řadě o kultuře. Literární rešerše obsahuje veškerá teoretická východiska, která bylo nezbytné pochopit k vypracování další části práce. Praktická část je druhou

částí a zabývá se samotným výzkumem současného stavu v konkrétní obci. Nejprve jsou uvedeny základní informace o obci, následně je popsána technická a občanská vybavenost, poté je shrnuta dopravní infrastruktura, a nakonec jsou vyjmenovány tradice, které se v obci pořádají a dodržují. V návaznosti na tyto informace je provedeno dotazníkové šetření, z něhož jsou vyvozeny určité závěry. Tyto dvě části jsou propojeny pomocí metodického postupu, který detailně rozebírá jednotlivé výzkumné metody. Po zpracování a vyhodnocení všech dat a informací jsou učiněny návrhy, které by mohly přispět k lepšímu stavu obce, což by mohlo vést k trvale udržitelnému rozvoji a ke zvýšení kvality života v obci.

2 Literární rešerše

2.1 Trvale udržitelný rozvoj

S pojmem trvale udržitelný rozvoj úzce souvisí pojem životní prostředí, který můžeme volně definovat jako systém, který vytváří přirozené podmínky pro existenci a vývoj organismů a je s nimi v neustálé interakci. Životní prostředí je tvořeno především ovzduším, vodou, půdou, ekosystémy, organismy a toky energií, ale nutno podotknout, že zahrnuje i uměle vytvořené prvky (Tuháček, Jelínková, & kol., 2015; Dvořáková Líšková & Cudlínová, 2015).

Člověk jako takový má velký vliv na životní prostředí a jeho stav je výsledkem nejen biologického, ale převážně sociálně-ekonomického vývoje lidské společnosti. Například období průmyslové revoluce mělo velmi negativní dopad na životní prostředí a v jeho současném stavu si lze povšimnout tendencí, které ohrožují nejen mnoho biologických druhů, ale také celou planetu. Trvalá udržitelnost a trvale udržitelný rozvoj jsou v dnešní době stále více diskutovanými tématy, protože stav životního prostředí je elementárním faktorem pro život, a proto je třeba o něj pečovat a přemýšlet o dopadech a vlivech našeho jednání (Machová, Kubátová, & kol., 2009).

Jak již bylo řečeno, minulý i současný vývoj společnosti týkající se především ekonomického růstu má nezvratný dopad na podobu a fungování planety. Udržitelný rozvoj nebere v úvahu pouze ekonomický růst, ale také společenské hodnoty a přírodní bohatství. V historii vycházel udržitelný rozvoj především z potřeby chránit životní prostředí a přírodu, avšak v současné době je jeho pojetí daleko širší – týká se efektivního rozhodování a správy veřejných věcí (vytváření soudržné veřejné politiky) (Udržitelný rozvoj: Ministerstvo životního prostředí, 2020).

Pojem trvale udržitelný rozvoj má nespočet definic. K nejčastěji zmiňovaným patří:

„Trvale udržitelný rozvoj je takový rozvoj, který zajistí potřeby současných generací, aniž by bylo ohroženo splnění potřeb generací příštích“ (Naše společná budoucnost, 1991).

„Trvale udržitelný rozvoj společnosti je takový rozvoj, který současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby, a přitom

nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů“ (Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, 1992).

„Trvale udržitelný rozvoj je komplexní soubor strategií, které umožňují pomocí ekonomických nástrojů a technologií uspokojovat sociální potřeby lidí, materiální i duchovní, při plném respektování environmentálních limitů. Aby to bylo v globálním měřítku současného světa možné, je nutné nově redefinovat na lokální, regionální i globální úrovni jejich instituce a procesy“ (Rynda, 2020).

Jak uvádějí Dvořáková Líšková a Cudlínová (2015), za heslo trvale udržitelného rozvoje lze považovat citát Antoina de Saint Exupéry: *„Nedědíme Zemi po našich předcích, nýbrž si ji vypůjčujeme od našich dětí.“*

2.1.1 Roviny trvale udržitelného rozvoje

Trvale udržitelný rozvoj obsahuje tři roviny:

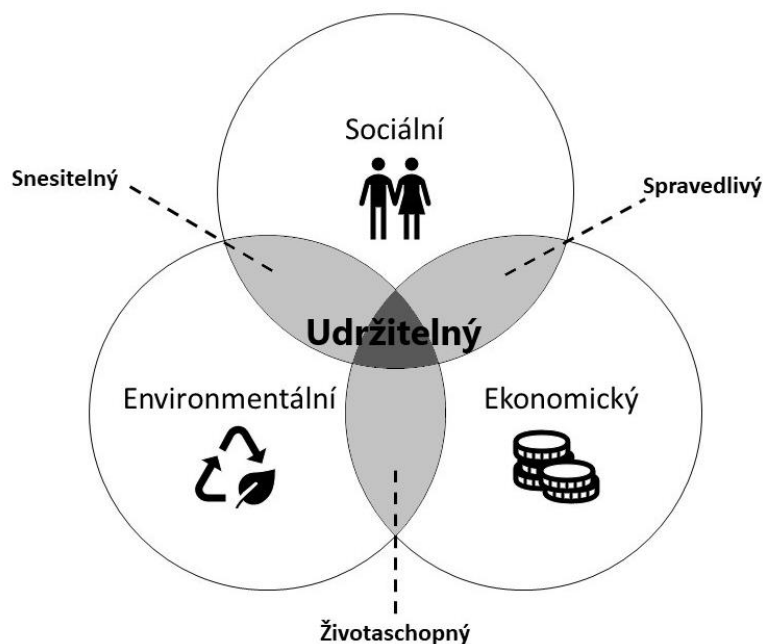
- ekonomickou,
- sociální,
- environmentální.

Ekonomická rovina má za úkol trvale udržitelný hospodářský rozvoj, který s sebou nese i růst příjmů obyvatel. S ekonomickou rovinou úzce souvisí **rovina sociální**, která by měla uspokojovat potřebu důstojného života a rozvoje lidské osobnosti, zdraví, vzdělání a sociální spravedlnosti. Do **environmentální roviny** lze zařadit postoje a znalosti, které se týkají přírody, krajiny a životního prostředí. K těmto třem rovinám se v poslední době začíná přidávat i čtvrtá rovina, kterou je etika představující chování lidí navzájem a také fakt, že uspokojování potřeb současných generací nesmí ohrozit uspokojování potřeb budoucích generací (Destinační management a vytváření produktů v cestovním ruchu, 2006).

Všechny tři roviny (pilíře) se ovlivňují a jsou ve vzájemné interakci, proto je potřeba, aby byl nastaven takový systém, který nebude upřednostňovat, ale ani zanedbávat žádnou z nich. Například, kdyby byl vyzdvihován environmentální pilíř, mohlo by docházet ke stagnaci ekonomiky, a naopak upřednostňování ekonomického pilíře by mohlo zapříčinit poškození životního prostředí. Obecně lze říci, že životní prostředí představuje limitující faktor udržitelného rozvoje, ekonomika je jeho nástrojem

a cílem udržitelného rozvoje je zajištění kvalitního života (Horizontální témata operačního programu lidské zdroje a zaměstnanost, 2008).

Obrázek 1: Pilíře udržitelného rozvoje

Zdroj: vlastní zpracování dle (Valinová, 2018)

2.1.2 Cíle trvale udržitelného rozvoje

Strategické a dílčí cíle jsou koncipovány tak, aby byla nerovnováha mezi sociální, ekonomickou a environmentální složkou udržitelnosti co nejmenší a směřují k zajištění co nejvyšší dosažitelné kvality života současné i budoucí generace. Trvale udržitelný rozvoj má za úkol naplnění čtyř základních cílů, kterými jsou:

- sociální pokrok,
- účinná ochrana životního prostředí,
- užívání přírodních zdrojů v rámci určených limitů,
- zajištění vysoké a stabilní úrovně hospodářského růstu a zaměstnanosti (Destinační management a vytváření produktů v cestovním ruchu, 2006).

Tožička a kol. (2016) zmiňují i faktory, které ohrožují splnění cílů. Prvním z nich je **formulace cílů**. Špatně komunikovatelné cíle jsou jen těžce dosažitelné, proto je třeba, aby byly formulovány stručně a výstižně. Druhým faktorem je **monitorovací rámec a indikátory pokroku**. Monitoring a hodnocení dosahování cílů pomocí indikátorů je podstatné jak na úrovni regionální a národní, tak i na úrovni globální. Posledním a důležitým faktorem, který ovlivňuje naplnění cílů, je **financování** trvale udržitelného rozvoje.

2.1.3 Principy trvale udržitelného rozvoje

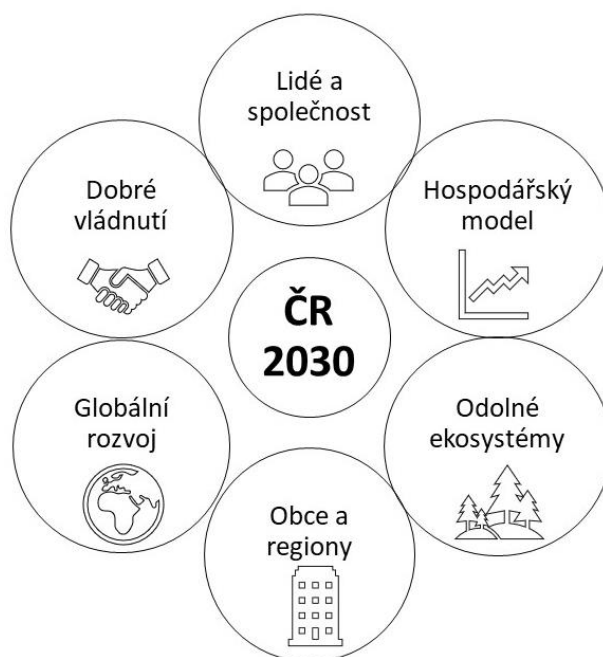
S trvale udržitelným rozvojem se pojí celá řada principů. Dle Holátové a Krninské (2012) mezi tyto principy patří zejména:

- princip propojení oblastí ekonomické, sociální a životního prostředí (dlouhodobě efektivní jsou jen taková řešení, která zohledňují všechny tři oblasti),
- princip dlouhodobé perspektivy (každé rozhodnutí a jeho dopady musí být posuzovány z dlouhodobého hlediska),
- princip omezenosti kapacity životního prostředí,
- princip předběžné opatrnosti (opatrnost je na místě i tehdy, když není zřejmé, že dané jednání bude mít negativní dopady),
- princip prevence (prevence je méně finančně náročná než náprava již vzniklých problémů),
- princip kvality života (lidé mají právo na kvalitní život, a to nejen z pohledu materiálního, ale také společenského, etického a kulturního),
- princip sociální spravedlnosti (všem zemím, regionům, skupinám i jednotlivcům by měly být stanoveny stejné zodpovědnosti, příležitosti a podmínky, pokud je to možné),
- princip generační odpovědnosti (respektování práv současných i budoucích generací na přírodní, kulturní a civilizační hodnoty),
- princip založený na vztahu „lokální - globální“ (jednání na místní úrovni ovlivňuje události na globální úrovni),
- princip demokratických procesů.

2.1.4 Strategický rámec Česká republika 2030

Strategický rámec Česká republika 2030 je dokument, který vláda schválila v dubnu roku 2017, a který je klíčový pro trvale udržitelný rozvoj. Strategický rámec ČR 2030 obsahuje šest kapitol, ve kterých je shrnuto, jak probíhal rozvoj v ČR doposud, jakých příležitostí může využít v budoucnu a jakým čelí rizikům. V každé kapitole jsou dále formulovány jak strategické, tak specifické cíle. (Udržitelný rozvoj: Ministerstvo životního prostředí, 2020).

Obrázek 2: Strategický rámec České republiky 2030 – kapitoly

Zdroj: vlastní zpracování dle (Strategický rámec Česká republika 2030, 2017)

2.2 Venkov a venkovský prostor

2.2.1 Definice pojmu venkov

Pod pojmem „venkov“ si většina lidí představí zemědělství, špatnou dopravní dostupnost, nízkou úroveň vzdělání, migraci mladých lidí do větších měst a s tím související stárnoucí populaci na venkově, nepoškozenou krajinu a čisté životní prostředí, málo pracovních příležitostí a mnoho dalšího. Výše uvedené asociace lze nalézt v určitých venkovských oblastech, ale nutno říci, že neexistuje homogenní venkov. Ve skutečnosti existuje široká typologie venkovských oblastí, a proto nelze zobecňovat výše uvedené znaky. Je možné konkrétně vymezit i vyspělé a rozvíjející se venkovské oblasti, které se obvykle nacházejí například v blízkosti měst nebo významných dopravních koridorů (Pělucha & kol., 2012).

Venkov je velice široký pojem, pod kterým si lze představit nejen vesnici, ale i krajinu. Pro definici venkova je důležité to, že se jedná o území či prostor a lze na ni pohlížet ze dvou pohledů. Dle pozitivního přístupu je venkov území s venkovským charakterem, naopak dle negativního jde o vše, co není městem (Pělucha & kol., 2012).

Venkov lze chápat také jako osídlené území mimo městské oblasti, které se vyznačuje menší hustotou zalidnění a zaměřením se na zemědělství a ochranu přírody (Faltová Leitmanová, Klufová, Cudlínová & kol., 2012).

Perlín (2007) definuje **venkovský charakter a venkovská sídla** pomocí několika oblastí:

- urbanistická – typické jsou nízkopodlažní zástavby s vysokým podílem rodinných domů, uliční síť je málo vyvinutá, dominantou je náves, která slouží jako kulturní centrum a v blízkosti je velký podíl zeleně;
- architektonická – nízkopodlažní venkovská sídla, jejichž dominantou je rozsáhlé hospodářské zázemí, typické je také funkční oddělení dvora a zahrady;
- sociální – venkovský charakter je známý užšími sociálními vazbami mezi obyvateli;
- ekonomická – rozhodující význam má zemědělství a primární výroba potravin a velký podíl ekonomicky aktivního obyvatelstva vyjíždí mimo toto sídlo,
- historická – sídla, která v minulosti získala městská práva, jsou městy, ostatní sídla jsou vesnicemi,
- administrativní – městy jsou ty obce a sídla, které stát jako města definuje,
- statistická – venkovská sídla mají méně obyvatel, než je konvenčně stanovený počet.

Také Hudečková a Lošťák (2008) definují znaky venkovských oblastí. Prvním znakem, který zmiňují, je prostředí. Prostor na venkově je především přírodní, jednoduché a sociálně homogenní. Dále rozebírají osídlení, které je decentralizované a rozptýlené. Ve venkovských oblastech je hustota osídlení nízká a počet obyvatel většinou nepřekračuje 5 000. Následně popisují vybavenost venkovských sídel, která je většinou nekompletní a infrastruktura nedostatečná, ale v posledních letech se vybavenost obcí zlepšuje. Co se týče bydlení, tak se jedná především o rodinné domy a zemědělské usedlosti v osobním vlastnictví. Posledním znakem je pracoviště, které je totožné s obydlim a do práce se začleňuje celá rodina.

Hrabánková a kol. (2007) zdůrazňují, že na venkov nemůže být nahlíženo jako na doplněk hustě zalidněných oblastí, ale musí být posuzován jako jejich nezbytná a stejně hodnotná alternativa.

2.2.2 Vymezení venkovského prostoru

Vymezení venkovského prostoru je klíčové pro politiku rozvoje venkova, ale jeho určení je dlouhodobý problém. Tento problém se týká především heterogenity venkovských oblastí, které mohou být upadající nebo naopak mohou mít velký růstový potenciál (Kouřilová & kol., 2012).

Dle Kouřilové a kol. (2012) existuje několik typů venkova. Utváření venkovského prostoru může být variabilní a jeho charakter velmi různorodý, proto jsou při jeho vymezení důležitá kritéria.

Maříková (2005) rozlišuje dva typy kritérií – subjektivní a objektivní. Subjektivní kritéria jsou úzce spjata s dojmy a cítěním lidí, zatímco objektivní kritéria mohou mít buď kvalitativní, nebo kvantitativní charakter. Kvalitativní kritéria jsou víceméně přesně specifikovaná, ale obtížně měřitelná, naopak kvantitativní kritéria jsou přesně specifikovaná, lehce měřitelná a v praxi ověřitelná.

Evropská unie klasifikuje venkovské regiony dle metodiky OECD, která je založena na kritériu hustoty zalidnění. Hustota zalidnění v těchto regionech nesmí přesahovat 150 obyvatel na 1 km². Dle této metodiky lze rozlišit tři typy administrativních jednotek úrovně NUTS 3:

- převážně venkovské oblasti – více než 50 % obyvatel regionu žije ve venkovských oblastech,
- významně venkovské oblasti – ve venkovských obcích žije 15-50 % obyvatel regionu,
- převážně městské oblasti – ve venkovských oblastech je méně než 15 % obyvatel regionu (Macháček, Říhová, Kolařík, & kol., 2012).

Český statistický úřad (2008) se problematice vymezení venkova věnoval v letech 2000 - 2006 a v roce 2008 byla vydána souhrnná publikace. Český statistický úřad oproti OECD zaujal zcela jiný přístup. Definoval osm variant vymezení venkovského prostoru:

1. Venkovským prostorem jsou všechny obce, které mají do 2000 obyvatel.
2. Venkovským prostorem jsou všechny obce, které mají do 1000 obyvatel a také obce s velikostí do 3000 obyvatel a s hustotou zalidnění menší než 100 obyvatel na km².
3. Venkovským prostorem jsou všechny obce s velikostí do 1000 obyvatel a také všechny obce do 3000 obyvatel a s hustotou zalidnění menší než 150 obyvatel na km².
4. Venkovským prostorem jsou všechny obce, které nemají statut města a neměly k 1. 1. 2007.
5. Venkovským prostorem jsou všechny obce, které nejsou obcemi s pověřeným obecním úřadem a nemají statut hlavního města.
6. Venkovským prostorem jsou všechny obce s velikostí do 2000 obyvatel mimo obcí v zázemí krajských měst.
7. Venkovským prostorem jsou obce do 5000 obyvatel vymezené multikriteriálně na základě 4 ukazatelů.
8. Z venkovského prostoru v předchozím bodě 7 byly vyčleněny obce přechodného typu.

2.3 Rozvoj venkova

Pro definici rozvoje venkova je nutné nejprve formulovat pojem rozvoj. Pojem **rozvoj** lze chápat jako proces změn, který je uskutečňován postupně a který ovlivňuje podstatu dané entity. Rozvoj s sebou přináší narůstání efektivity a účelnosti týkající se využívání zdrojů a možností, které jsou podmiňující pro změnu původního stavu na stav žádoucí (Stejskal & Kovárník, 2009).

V dalším kroku je třeba rozlišit pojmy **rozvoj a růst**. Za růst je považována změna kvantitativního charakteru například zvýšení počtu obyvatel nebo zvýšení příjmů obyvatelstva. S rozvojem jsou spojovány změny kvalitativní jako například zvýšení kvalifikace pracovních sil nebo zlepšení kvality poskytovaných služeb (Stejskal & Kovárník, 2009).

Holátová, Krninská a kol. (2012) definují **rozvoj venkova** jako implementaci politických, ekonomických a sociálních návrhů, které navazují na kolektivní vizi budoucnosti venkovských regionů.

Rozvoj venkova nelze chápat jen jako soubor různých drobných iniciativ, které jsou podnikané v daném místě nebo jako souhrn politik, které se snaží využívat místní zdroje. Jedná se také o způsob integrace různých politik a programů na místní úrovni, čímž dochází ke vzniku synergií, zlepšování koordinace, tvorbě a udržování partnerství, která podporují investice soukromého sektoru do veřejně prospěšných záležitostí. Zároveň lze říci, že jde o způsob zlepšování kvality místní samosprávy pomocí zapojení obyvatel a místních sítí do realizace společné a prorůstově orientované politiky (Stejskal & Kovárník, 2009).

Holátová, Krninská a kol. (2012) se s výše uvedenou definicí taktéž ztotožňují. Tvrdí, že rozvoj venkova by neměl být spojován pouze s lepšími vyhlídkami obyvatel venkova, ale uvádějí, že zahrnuje také jejich začlenění do širších sociálních projektů. Dále doplňují, že rozvoj venkova je víceúrovňový proces, který vychází z historických tradic.

Stejskal a Kovárník (2009) konstatují, že venkovským rozvojem lze rozumět i formování fyzických, lidských, sociálních a institucionálních zdrojů, z čehož plynou komparativní výhody. Tyto výhody jsou následně využívány k tvorbě trvale fungující ekonomické základny.

Problematikou komparativních výhod se zabýval i Šindler (1998). Tvrdí, že komparativní výhody, které vyplývají z rozvoje různých aktivit provozovaných ve venkovských oblastech (např. agroturistika, chalupaření), souvisí se sociálními změnami a také se změnou životního stylu společnosti.

Tematika rozvoje a oživení venkova se snaží řešit problémy, kterým obce čelí. Tyto problémy souvisejí s nedostatečnou technickou vybaveností a s nedostatkem pracovních míst pro místní obyvatele, což má za následek odchod mladých lidí z venkovských oblastí do větších měst, kde mají větší pracovní možnosti. Řešením této situace by mohlo být zaměření se na trvale udržitelný růst a zaměstnanost na venkově. Holátová, Krninská a kol. (2012) spatřují největší příležitost ve využití potenciálu bohatých kulturních tradic, přírodního dědictví, multifunkčního zemědělství a lesnictví. Tyto aktivity patří mezi silné stránky venkova a obce by je měly využít ve svůj prospěch.

Hrabánková a kol. (2007) taktéž uvádějí, že v rozvoji venkova se stala prioritou podpora **diverzifikace venkovské ekonomiky a kvalita života ve venkovských oblastech.**

Kvalita života je velmi široký a složitý pojem, ale obecně lze říct, že se zabývá zkoumáním materiálních, sociálních, duchovních a psychologických životních podmínek. Kvalita života je hodnocena pomocí analýz a měření pohody (štěstí) a ovlivňuje ji řada faktorů. Mezi tyto faktory patří politická situace (stabilita, kriminalita), školství a vzdělávání (možnosti a dostupnost vzdělání), úroveň a dostupnost zdravotnictví (zdraví, nemoci, úmrtnost, střední délka života), stav životního prostředí (znečištění), vybavenost obce, úroveň bydlení (rodinný dům/byt, vybavení domácnosti), mezilidské vztahy, sociální jistoty a občanské svobody (zajištění ve stáří, rovnocennost), bezpečnost (armáda, policie, bezpečnostní služby), možnosti využití volného času, sociální a technologické charakteristiky práce (nezaměstnanost, úroveň příjmů) a rodinný život (sňatky, rozvody, počet dětí) (Holátová, Krninská, & kol., 2012).

Diverzifikace venkovské ekonomiky je spojena s rozmanitými možnostmi zaměstnání, které lze dosáhnout tvorbou nových pracovních míst i mimo zemědělství. Znamená to, že pracovní místa nemusí být vždy spojena s výrobní funkcí území, ale například s rekreační nebo ekologickou funkcí. Vždy je nutné vycházet ze specifických znaků dané obce. Hlavním cílem je tvorba nových a stabilizace existujících pracovních míst, čímž dojde ke zvýšení ekonomické stability a ke snížení vyhledávání (Hrabánková & kol., 2007).

Obecně lze konstatovat, že na venkově se bude dobře žít, pokud budou zajištěny následující body:

- dostatečná infrastruktura a vybavenost venkovských sídel,
- stabilní a diverzifikovaná ekonomika, která zajistí seberealizaci obyvatel venkova,
- zdravé, biologicky rozmanité, klimaticky stabilní, ale také rekreačně atraktivní životní prostředí venkova, kdy nebude docházet k jeho narušování v rámci společenských změn,
- populace, která je charakterizována vysokým lidským, sociálním, kulturním a intelektuálním kapitálem (Koncepte rozvoje venkova, 2019).

2.3.1 Oblasti rozvoje venkova

Jak zmiňují Holátová, Krninská a kol. (2012), existuje pět oblastí rozvoje venkova:

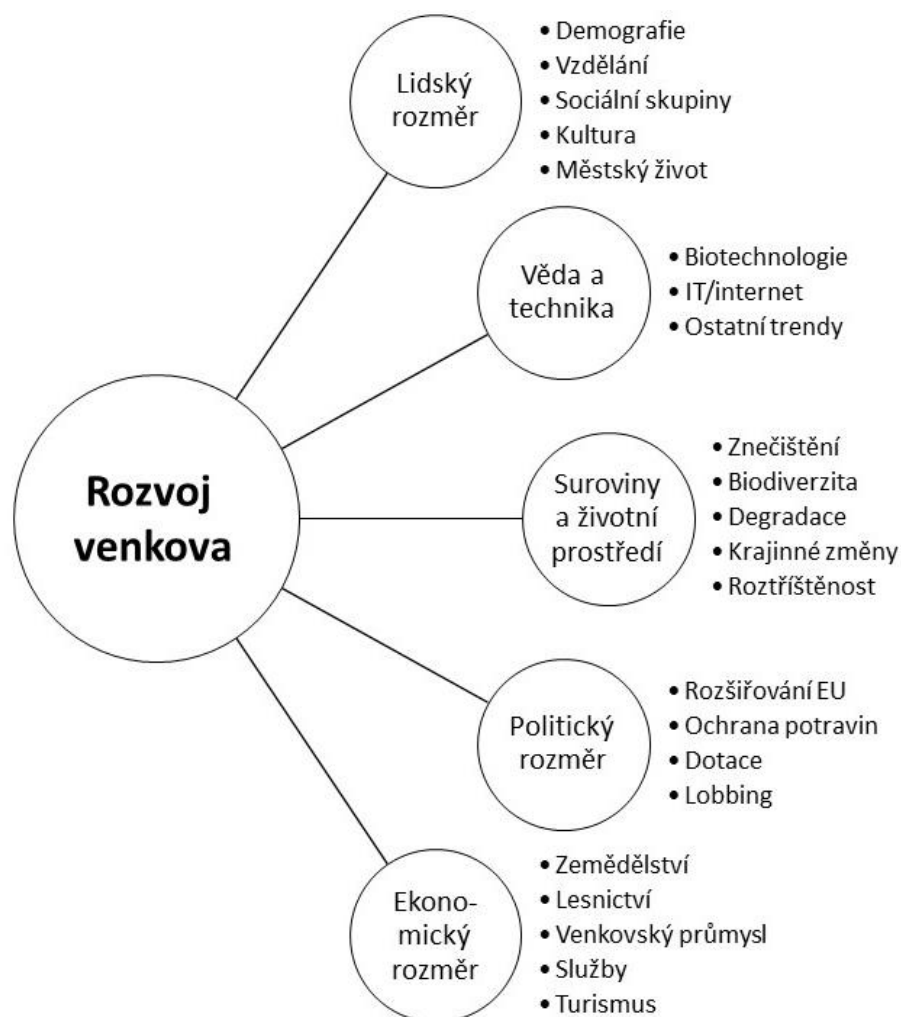
1. V rámci rozvoje venkova je důležitá **podpora účasti obyvatelstva na rozvojových aktivitách**. Jedná se o to, že by obyvatelé měli být zahrnuti do přípravy a realizace projektů, které se týkají rozvoje obce. Lidé by měli mít možnost vyjádřit své názory a připomínky k připravovaným projektům, čímž by došlo k převzetí spoluodpovědnosti.
2. Velice významnou oblastí je **podpora duchovního rozvoje** v obci. Duchovní rozvoj slouží k využití nemateriálního potenciálu obce, který je spojen především s hodnotami a normami venkovského života. Cílem této oblasti je poukázat na důležitost nemateriálních (duchovních, kulturních) hodnot, bez kterých by nemohly být úspěšné projekty, které se týkají materiální oblasti (např. výstavba).
3. Klíčovou oblastí je také **podpora rozvoje podnikání** v obci, čímž je myšlen rozvoj hospodářství a růst zaměstnanosti místních obyvatel. Jedná se o rozvoj zemědělského i nezemědělského podnikání, služeb, cestovního ruchu apod. Podnikání v obci by mělo vycházet především z místních zdrojů a vnější zdroje by měly být využívány až následně.
4. Rozvoj a samotné fungování obce je závislé na určité infrastruktuře, proto nelze opomenout oblast **podpory projektů týkající se infrastruktury a materiální kultury**.
5. Rozvoj venkova je úzce spojen s **péčí o krajinu a veřejné statky**, která se váže na multifunkční zemědělství. Multifunkční znamená, že má zemědělství i jiné funkce než jen funkci produkční. Příkladem dalších funkcí je funkce ochrany životního prostředí nebo sociálně-kulturní funkce.

Macháček, Říhová, Kolařík a kol. (2012) nahlíží na oblasti rozvoje venkova poněkud jinak. Uvádějí pět základních rozměrů, které jsou charakterizovány následovně:

- Lidský rozměr – základním prvkem rozvoje venkova jsou neodmyslitelně lidé, kteří zasahují do oblasti vzdělávání, kultury a sociální struktury.
- Věda a technika – věda a technika ovlivňují rozvoj venkova převážně v zemědělství, v živočišné výrobě a v potravinářském průmyslu, kde se používají nové biotechnologické postupy. S vývojem moderních informačních technologií vznikají i nové možnosti pro hospodářský rozvoj.

- Suroviny a životní prostředí – suroviny a životní prostředí jsou velice důležitou složkou rozvoje venkova, a to z toho důvodu, že rozvoj je možný pouze tehdy, když je zachována kulturní krajina, přírodní zdroje a rozmanitost živočichů a rostlin, když je správně nakládáno s odpadem a když není zatížena půda, voda ani vzduch.
- Politický rozměr – podstatný vliv na rozvoj venkova má také veřejné mínění a politická diskuse o prioritách rozvoje. Neméně důležitý je také postoj Evropské unie k rozvoji venkovských oblastí.
- Ekonomický rozměr – mohlo by se zdát, že na venkově jsou nejdůležitějšími ekonomickými aktivitami zemědělství a lesnictví, ale není tomu tak. V některých oblastech hrají vedlejší roli a důležitějšími jsou nezemědělské činnosti, proto je za ekonomický základ považováno především ekonomicky aktivní obyvatelstvo.

Obrázek 3: Oblasti rozvoje venkova

Zdroj: vlastní zpracování dle (Macháček, Říhová, Kolařík, & kol., 2012)

2.3.2 Nástroje rozvoje venkova

Nástroje jsou užívány proto, aby byly naplněny cíle místního rozvoje, které by měly vycházet z konkrétních místních potřeb či problémů. Nástrojů je celá řada, a proto je důležité je používat a aplikovat s rozvahou po podrobné analýze všech okolností a stejně tak by měly být v souladu se strategií daného území (Stejskal & Kovárník, 2009).

Nástroje jsou rozdělovány do různých skupin v závislosti na autorovi. Binek (2009) rozděluje nástroje rozvoje venkova do následujících skupin:

- administrativní nástroje – do této skupiny lze zařadit závazné procedury, postupy, organizační normy a legislativa, ze které lze zdůraznit především zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, a zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje,
- koncepční nástroje – k těmto nástrojům patří zejména strategie, programy, plány, politické deklaráce, uzemní plány a pozemkové úpravy,
- institucionální nástroje – tato kategorie je charakterizována institucemi, spolupracemi a regionálním managementem,
- věcné nástroje – do skupiny věcných nástrojů se řadí infrastruktura, poskytnutí prostor, služeb a hmotného plnění nebo poradenství,
- sociálně-psychologické nástroje – k těmto nástrojům patří zejména nástroje týkající se komunikace, vzdělávání a motivace,
- finanční nástroje – mezi tyto nástroje lze zařadit především finanční podpory, granty a dotace, což jsou finanční prostředky poskytnuté z veřejného rozpočtu, za které neexistuje protiplnění.

Stejskal a Kovárník (2009) uvádějí jiné dělení, a to na nástroje makroekonomické a mikroekonomické. Makroekonomické nástroje musí být v souladu s cíli národohospodářské politiky, mezi které patří například snižování míry inflace nebo vyrovnaná platební bilance. Mikroekonomické nástroje slouží zejména k ovlivňování ekonomických subjektů v rámci rozhodování o prostorové lokalizaci.

Makroekonomické nástroje:

- fiskální politika (daně),
- monetární politika (usnadnění přístupu k úvěrům),
- protekcionismus (dovozní limity a cla, které jsou uvaleny na produkty vyráběné v upadajících oblastech).

Mikroekonomické nástroje:

- realokace pracovních sil (úhrada nákladů na stěhování),
- realokace kapitálu (daňová zvýhodnění a subvence, investiční pobídky).

2.3.3 Aktéři rozvoje venkova

V návaznosti na předchozí kapitolu je důležité zmínit veškeré aktéry, kteří ovlivňují obec. Mezi tyto aktéry patří daleko více subjektů než jen lidské zdroje.

Svobodová a Věžník (2014) uvádějí, že veškeré instituce či jednotlivci, kteří jakýmkoliv způsobem vstupují do dění na venkově a ovlivňují ho, nebo kteří jsou součástí venkova, lze označit za aktéry rozvoje venkova. Na venkově působí široké spektrum aktérů a lze je kategorizovat dle různých hledisek:

v obecné rovině dle vztahu k danému problému či zamýšlenému projektu na:

- podílející se subjekty (shareholders) – podílejí se na dané činnosti,
- zainteresované subjekty (stakeholders) – daná aktivita je bude ovlivňovat,
- dotčené subjekty (placeholders) – činnost se realizuje v zájmovém území těchto subjektů;

dle formální struktury a fungování aktérů:

- veřejná správa a zájmová samospráva (institucionalizovaní aktéři),
- organizace neziskového sektoru (částečně institucionalizovaní),
- zájmové skupiny (neformální skupiny, především obyvatelé);

z hlediska hierarchického postavení:

- aktéři na lokální úrovni,
- aktéři na regionální (krajské) úrovni,
- aktéři na národní úrovni.

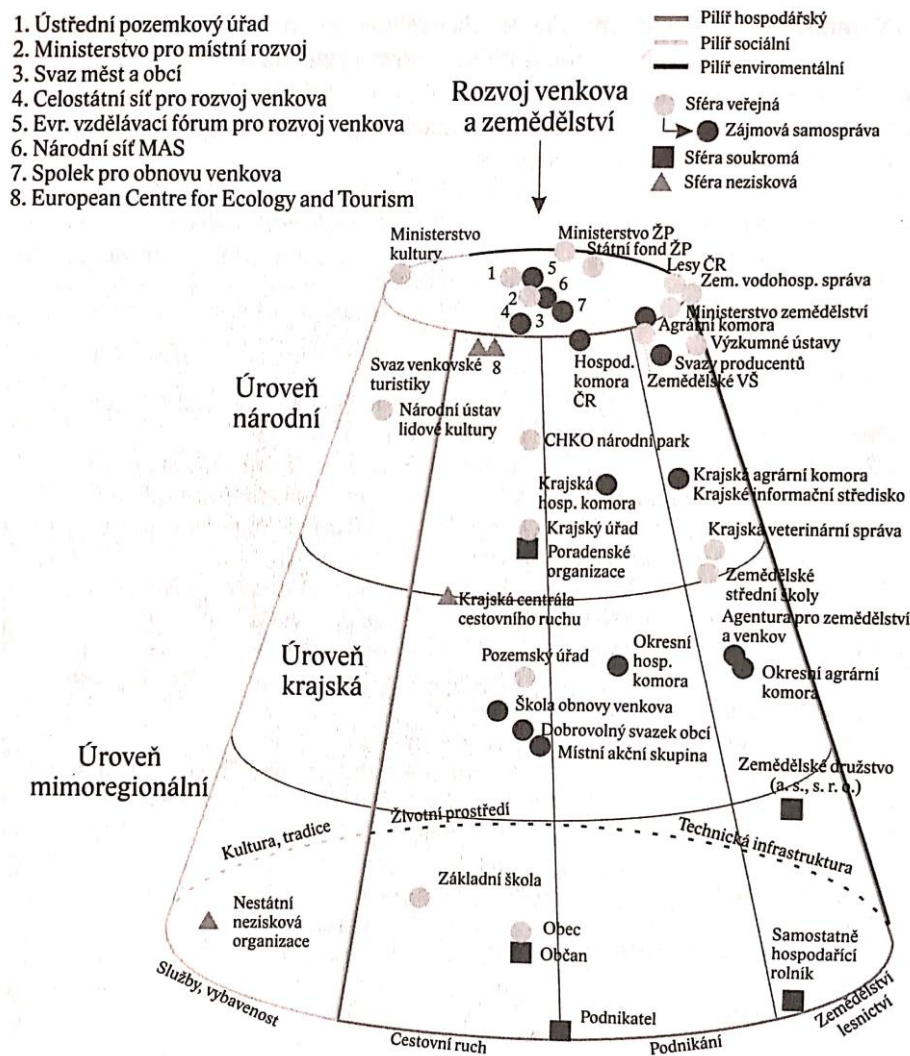
Hrabánková, Řehoř, Rolínek a kol. (2011) dále vyjmenovávají jednotlivé aktéry na jednotlivých úrovních:

- zákonodárné složky státu,
- výkonné složky státu,
- orgány samosprávy,

- poradní a koordinační orgány,
- rozvojové agentury s celostátní či regionální působností,
- hospodářské a agrární komory, zájmová sdružení, zaměstnanecké agentury,
- instituce veřejného sektoru, nestátní neziskové organizace,
- subjekty soukromého sektoru.

Synergický model rozvoje venkova

Obrázek 4: Synergický model rozvoje venkova

Zdroj: (Macháček, Řihová, Kolařík, & kol., 2012)

Synergický model je zkonstruován v trojrozměrném prostoru, má tvar komolého rotačního kužele a skládá se ze tří pilířů (hospodářský, sociální, environmentální). V modelu je zachyceno působení klíčových institucí a aktérů rozvoje venkova, přehledně

je vyobrazena i příslušnost jednotlivých aktérů k určitému pilíři a úrovni a v neposlední řadě jsou zde prezentovány i klíčové vztahy mezi aktéry, které se v čase opakují a vedou k pozitivním změnám v daném místě (Synergický model rozvoje venkova: Metodická podpora regionálního rozvoje, 2020).

Na národní úrovni lze nalézt hned několik významných aktérů rozvoje venkova, mezi které patří **Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR)**, **Ministerstvo zemědělství ČR (MZe)** a **Ministerstvo životního prostředí (MŽP)**. Problémem je nejasné rozdělení kompetencí těchto aktérů. MMR je garantem operačních programů, které se týkají dílčích oblastí rozvoje venkova a také spravuje Program podpory obnovy rozvoje venkova. MZe garantuje Program rozvoje venkova a je ústředním orgánem státní správy zemědělství, vodního hospodářství, lesnictví, rybářství a myslivosti, mimo území národních parků. MŽP se stará o záležitosti týkající se životního prostředí venkovských oblastí (Svobodová & Věžník, 2014; Macháček, Říhová, Kolařík, & kol., 2012).

Aktéři rozvoje venkova na krajské (regionální) úrovni jsou administrativně zatíženi, a to hlavně z důvodu velkého počtu aktérů na národní úrovni. K nejvýraznějším aktérům krajské úrovně lze zařadit **zájmové organizace, krajské úřady a regionální školy**. V poslední době hrají velkou roli ve venkovských oblastech tzv. **místní akční skupiny (MAS)**. Jedná se o společenství občanů, neziskových organizací, soukromých podnikatelů nebo veřejné správy, které se zabývají rozvojem venkova, zemědělstvím a získáváním dotací a podpor z programů na národní úrovni nebo z EU. Hlavním cílem MAS je zvýšení kvality života a zlepšení životního prostředí ve venkovských oblastech (Svobodová & Věžník, 2014).

Na mimoregionální (lokální) úrovni jsou klíčovými aktéry **obec a obyvatelé**. Obyvatele lze rozlišovat na nové přistěhovalce a starousedlíky, kteří jsou s obcí spjati především historickými kořeny a vlastnictvím nemovitostí. K obyvatelům se řadí také chataři a chalupáři, kteří se ale spíše nepodílejí na činnosti obce a většinou nejsou ani členy zájmových organizací. Dalšími neméně důležitými aktéry jsou místní instituce a spolky. Rozvoj kulturního a společenského života v obcích podporuje setkávání obyvatel, posilování komunitních vazeb, společné řešení problémů a zájem o dění v obci (Macháček, Říhová, Kolařík, & kol., 2012).

Základem rozvoje venkova by měla být především spolupráce aktérů na jednotlivých úrovních, aby nedocházelo ke střetům zájmů a činností.

2.4 Lidské zdroje v rozvoji venkova

Znalostní společnost a celosvětový proces globalizace jsou spojeny s prudkými diskontuitními změnami, které vyžadují nové znalosti a dovednosti, a stejně tak i nové kreativní přístupy. Proto bude dimenze třetího tisíciletí spojena s řízením lidských zdrojů, což s sebou přináší vzrůstající význam lidského faktoru. Klíčovým bude strategický přístup k lidským zdrojům z hlediska rozvoje jejich lidského potenciálu, který je využíván pro efektivní plnění cílů organizace, resp. venkova (Krninská, 2002a).

Armstrong a Taylor (2017) dodávají, že by měly být lidské zdroje řízeny takovým způsobem, aby co nejvíce přispívaly k prosperitě podniku. Toto tvrzení se dá samozřejmě aplikovat i v obci. Právě obyvatelé jsou ti, kteří stojí za rozvojem a prosperitou obce.

Vývoj venkovských oblastí je předurčen dlouhodobým historickým vývojem. Venkovská krajina je utvářena **člověkem** a mají na ni vliv všechny společenské změny. Z tohoto důvodu je nutné na rozvoj venkova nahlížet celostním (holistickým) pohledem a zahrnout do zkoumání veškeré jeho aspekty (Pělucha & kol., 2012).

Lidské zdroje ve venkovském prostoru lze popsat jako znalosti a vlastnosti jednotlivců, které podporují venkovskou ekonomiku a sociální a environmentální rozvoj. V dnešní době má kvalita lidských zdrojů rozhodující vliv na rozvoj regionu, resp. venkova. Tato změna je způsobena především přeměnou společnosti ve společnost vzdělanostní se znalostní ekonomikou, která zdůrazňuje důležitost znalostí, vědomostí a dovedností lidí. Lidské zdroje proto začaly představovat nejvýznamnější formu kapitálu a stávají se hybnou silou regionálního rozvoje, tudíž i rozvoje venkova (Holátová, Krninská, & kol., 2012).

Dwyer a Findeis (2008) souhlasí a doplňují, že klíčovou roli v rozvoji venkova hraje lidský a sociální kapitál. Rozvoj těchto zdrojů na úrovni jednotlivce i komunity je nejen konečným cílem udržitelného rozvoje venkova, ale i klíčovým prostředkem k jeho dosažení.

Holátová, Krninská a kol. (2012) definují jednotlivé formy kapitálu takto:

- **Fyzickým kapitálem** se rozumí bohatství, které vytvořili lidé, ale již není plně pod jejich kontrolou (budovy, silnice, stroje apod.).
- **Finanční kapitál** je tvořen hotovostí, obligacemi a akciemi.

- **Přírodní kapitál** zahrnuje veškeré ekosystémy a přírodní zdroje (ovzduší, půda, životní prostředí apod. Někdy bývá nazýván jako „bohatství mimo nás“.
- **Informační kapitál** je tvořen veškerými informacemi, které jsou uložené v určitých datových základnách a jsou dostupné místní societám.
- **Lidský kapitál** je součástí kulturního kapitálu a představuje souhrn potenciálu produktivity každého jedince a je tvořen znalostmi, dovednostmi, zdravím, talentem a tvořivostí. Jedná se o nemateriální bohatství, do kterého člověk investuje.
- **Kulturní kapitál** je někdy také označován jako kulturní dědictví a může mít formu materiální (parky, pamětihodnosti) a nemateriální (tradice, zvyky). Oproti lidskému kapitálu obsahuje navíc dimenzi rodinného původu, která je také neméně důležitá, protože taktéž ovlivňuje náš úspěch ve společnosti.
- **Sociální kapitál** je ovlivněn jak sociálním statusem lidí, tak i množstvím důvěry mezi lidmi, existujícími sociálními normami a formálními a neformálními sociálními sítěmi. Obecně lze říct, že se jedná o bohatství našich styků a vztahů, proto je pro tuto formu kapitálu velice důležitá lidská spolupráce, soudržnost, součinnost a důvěra.
- **Intelektuální kapitál** vyobrazuje nehmotné bohatství regionů či obcí. Toto bohatství se týká vědění a znalostí, které jsou ukryty ve všech lidech dané society.

Uvědomění si, že se lidský kapitál stal nejcennějším bohatstvím znalostní společnosti, je klíčové pro úspěch venkovských regionů v globálním prostředí a pro zachování odlišností v dlouhodobém horizontu. Zaměření se na intelektuální kapitál přináší regionům nové možnosti, jak se přizpůsobit globálním změnám (Holátová, Krninská, & kol., 2012).

Je nutné na lidské zdroje v rozvoji venkova nahlížet holistickým pohledem, což znamená, že lidská osobnost musí být akceptována celostně s její vědomou i nevědomou stránkou, s vlastním sebepoznáním a seberozvojem, kde nejvyšší úrovní je celoživotní učení a seberealizace (Holátová, Krninská, & kol., 2012).

Pro pochopení lidských zdrojů v rozvoji venkova je důležité hlubší konstatování. Na lidské zdroje lze pohlížet také z hlediska mikro-, mezo- a makroprostoru.

Mikroprostor představuje lidskou osobnost – jedince. V mikroprostoru je kladen důraz na rozvoj lidského potenciálu, kterého bude dosaženo skrze sebepoznání, seberozvoj a celoživotní učení. **Mezoprostor** je dán prostředím societ a komunit a různými institucemi a organizacemi, které působí na jednotlivé lidské osobnosti. **Makroprostorem** se rozumí globální svět a spolu s ním také veškeré úrovně kultury, které působí jak na region, tak na jedince (Krninská, 2002a).

Změny, které s sebou přináší proces globalizace, zasáhnou i jednotlivé regiony. To, jak budou regiony reagovat, závisí na kvalitě lidských zdrojů a na stupni rozvíjení tvůrčího potenciálu. Pro rozvoj venkova je důležité přijetí vlastní kulturní minulosti včetně kulturních symbolů, měl by být brán ohled na kulturu regionu a nemělo by se zapomínat ani na rozvíjení vzdělanosti v regionech. (Krninská, 2002a).

Pro lidské zdroje je třeba vytvořit jakési zázemí, a tím je správně zainteresovat do dění v obci. Dále je důležité využít účast obyvatel na rozvoji obce. V rámci pravidelných veřejných schůzí lze podnítit zájem obyvatel o obec a její prostředí, o pořádání různých společenských a sportovních akcí (myslivecké plesy, hasičské soutěže apod.) a prostřednictvím těchto schůzí lze upevnit i vztah obyvatel k obci (Binek, Svobodová, Chabičovská, & kol., 2010).

2.5 Kultura v rozvoji venkova

V současné době, kdy je reálná hrozba, že lidé budou pohlceni globální kulturou, je kladen velký důraz na to, že každý člověk chce někam patřit a chce znát kořeny, které jsou spojeny s jeho minulostí. Je to dáno především tím, že v dnešním světě jsou veškeré jistoty relativním pojmem. Z tohoto důvodu není jediným vyzdvihovaným pojmem globalizace, ale do popředí se dostává pojem lokalizace nebo také regionalizace. U tohoto termínu je klíčová různorodost a specifičnost místních kultur, které mohou obohatit celosvětové společenství (Krninská, 2002a).

Aby mohlo docházet k rozvoji znalostní společnosti na úrovni regionů, je nezbytné, aby se lidé vzdělávali a nezapomínali na proces celoživotního učení. Je nezbytné vzdělávat se ve všech oblastech, a to nejen odborně, ale také osobnostně a kulturologicky. Když jedinci porozumí vlastní kultuře a budou ji akceptovat, budou identifikováni se societou dané lokality či regionu (Holátová, Krninská, & kol., 2012).

Definováním pojmu kultura se zabývala řada autorů a lze ho chápat následovně:

„Kultura je produkt lidského společenství, je historická, zahrnuje ideje, vzory a hodnoty, je založena na symbolech, je selektivní, lze se jí učit, je abstrahovaná ze vzorů a produktů chování“ (Benedictová, 1999).

Kultura je nahromaděná zkušenost daného sociálního celku a je významnou součástí jakéhokoli společenství (Krninská, 2002b).

Kultura je všechno to, co vytvořil člověk. Jedná se o produkt člověka a zároveň protiklad přírody. Kultura může mít materiální, ale i duchovní charakter, který je představován vztahy, myšlenkami apod. V rámci socializace je kultura předávána dalším generacím (Nový & kol., 1996).

Kulturu lze v širším pojetí chápat také jako určitou realitu, ve které lidé žijí, ale nikoliv jako jednotlivci, nýbrž jako členové určitých společenství (Krninská, 2002a).

Nový a kol. (1996) doplňují, že v regionálním pojetí je kultura spojena také s komunikací a interakcí mezi lidmi, se zásadami, sociálními normami a pravidly, které ovlivňují a upravují jejich soužití v určitém společenství.

Kulturní tradice regionu jsou klíčovým a velice silným determinantem rozvoje za předpokladu, že si lidé uvědomují kolik generací tento kulturní kapitál, který je skrytý v regionální kultuře, vytvářelo a jaká je jeho síla při přenosu do kultur nižších úrovní (Krninská, 2002b).

Nový a kol. (1996) konstatují, že jakékoliv společenství, skupina nebo societa mají vlastní kulturu, která vychází z historie a každý kulturní systém má několik funkcí. Mezi základní funkce řadí funkci sebezpotvrzující, funkci zajištění kontinuity, funkci korekce individuálního chování a funkci identifikační.

V rámci identifikační funkce lze dle síly, zásadovosti a bezprostřednosti rozlišit jednotlivé úrovně kulturních jevů:

- **V úrovni idejí a hodnot** se formuje jádro kultury. Ideje jsou mimo fyzické bytí člověka a jedná se o zásadní principy, které dávají smysl jeho jednání a chování. Jejich akceptováním se utváří vztah k hodnotám. Hodnoty jsou skutečnosti, které jsou pro jednotlivce i společenství důležité, a proto usilují o jejich dosažení a zachování. Jsou relativní a nelze je přesně identifikovat.

Jedná se spíše o obecné kategorizování (dobré nebo zlé, krásné nebo ošklivé apod.).

- **Úroveň vzorů (hrdinů)** vysvětluje působení kulturního systému na jedince skrze doporučení či dokonce příkazy a zákazy. Samy o sobě by byly nepřehledné, proto jsou spojeny s chováním určitého „hrdiny“, který je významnou osobou (v obci např. starostou). Hrdina tvoří vzory chování, které jsou v daném společenství žádoucí a dále motivuje jedince k chování dle těchto vzorů.
- **Úroveň symbolů a znaků** souvisí s komunikací mezi lidmi. Symbolem lze rozumět předmět, činnost, slovo nebo obraz, který je nositelem významu nebo hodnoty, která do něj byla vložena. Mezi symboly lze zařadit jazyk, loga, obrazy, hudbu apod. a jejich poselství a významu rozumí jen ti, kteří je používají.
- Každé chování je kulturně formováno, proto se hovoří také o **úrovni konkrétního chování**. Chování lze vyjádřit slovy obyčej (zvyk), rituál a tradice, kde obyčeje jsou standardy chování, které jsou spojeny s minulostí a lidé si na ně zvykli, tradice ztělesňují dlouhodobý vývoj stabilizované zkušenosti a rituály jsou ustálené a opakující se soubory činností.

Z výše uvedeného vyplývá, že jakákoliv societa, komunita, organizace či region nebo v našem případě obec má svou vlastní specifickou, jedinečnou a neopakovatelnou kulturu, která se projevuje skrze lidské zdroje. Členové těchto společenství mají podobný náhled na dané skutečnosti jak na vědomé, tak na nevědomé úrovni (Holátová, Krninská, & kol., 2012).

2.5.1 Kulturní dimenze dle Geerta Hofstedeho

Hofstede (1997) stanovil šest základních kulturních dimenzí, které vyobrazují rozdíly mezi různými kulturami. Tyto kulturní dimenze se týkají základních parametrů života a projevují se v jednání lidí i společenství. Dimenze jsou definovány následovně:

1. **Velká mocenská vzdálenost vs. malá mocenská vzdálenost (PDI)** – vzdálenost mocenských pozic vypovídá o míře akceptování nerovného

rozdělení moci mezi hierarchicky vyššími a nižšími členy society. Jedná se o subjektivně tolerovanou vzdálenost, nikoliv o vzdálenost objektivní.

2. **Míra individualismu vs. míra kolektivismu (IDV)** – individualismus je typický pro společenství, kde je kladen důraz na jednotlivce a každý se stará převážně sám o sebe. Opakem individualismu je kolektivismus, který se vyznačuje především silnou soudržností ve skupinách a societách.
3. **Maskulinní společnost vs. feminní společnost (MAS)** – maskulinní společnost je charakterizována jasně odlišenými rodovými rolami a jsou zde vyzdvihovány pojmy jako houževnatost, asertivita, výkon a úspěch. Naopak ve feminní společnosti se role překrývají a je kladen důraz na umírněnost, důvěru, péči o vztahy a solidaritu.
4. **Krátkodobá orientace vs. dlouhodobá orientace (LOT)** – společenství, které jsou orientovány krátkodobě, se zaměřují na blízkou minulost a přítomnost a důležité jsou ty činnosti, které přinášejí okamžitý efekt. V dlouhodobě orientovaných společenstvích jsou zdůrazňovány činnosti přinášející dlouhodobý efekt.
5. **Jistota vs. riziko (UAI)** – tato kulturní dimenze zkoumá, zda jsou lidé dané society ochotni přijímat změny, které jsou spojeny s rizikem. Jedná se o míru obavy z nejistoty, která se váže k neznámým situacím.
6. **Požitky vs. umírněnost (IVR)** – tato kulturní dimenze byla do výzkumu Hofstedem přidána až v roce 2010. Společenství, která jsou orientována na požitky, uspokojují své lidské potřeby a tužby relativně volně. Naopak umírněnost potlačuje volné uspokojování potřeb a je založena na principu, kdy by toto uspokojování mělo podléhat určitým normám (Hofstede, Hofstede, & Minkov, 2010).

Krninská a Adamová (2014) dodávají, že k žádoucím kulturním dimenzím znalostní společnosti patří malá mocenská vzdálenost, kolektivismus, feminita, dlouhodobá orientace, riziko a umírněnost. Všechny tyto kulturní dimenze a zejména pak dlouhodobá orientace a umírněnost úzce souvisí také s trvalou udržitelností.

2.6 Úloha inovací ve venkovském prostoru

Pojem inovace pochází z latinského názvu „innovare“, což znamená obnovovat a poprvé ho použil ekonom Josef Alois Schumpeter v roce 1939. Slovo inovace znamená využívání veškerých příležitostí ke změnám a je spojeno nejen s lidskou činností, ale také s myšlením. (Stejskal & Kovárník, 2009).

Dříve byly inovace chápány spíše negativně, ale v souvislosti s rozvojem společnosti se měnilo i myšlení lidí. Lidé začali poukazovat na jednotlivce, kteří měli kreativní a pokrokové nápady. Inovátorské myšlení se rozvíjelo především po druhé světové válce a podpořily ho také vědecko-technické revoluce (Rýdl, 2003).

Inovacemi se zabývá velká spousta ekonomů, a ne všichni na ně pohlíží stejně. Proto je i celá řada definic, které se mohou lišit. Obecnou definici, lze pojmout tak, že se jedná o nový výsledek lidské kreativity, který je založen na využívání existujících zdrojů, což vede k dokonalejším produktům, technologiím či službám. Ve zkratce lze inovace chápat jako neustálý proces změn, které vedou k větší produktivitě a konkurenceschopnosti (Stejskal & Kovárník, 2009).

Stejskal a Kovárník (2009) uvádějí, že inovační systémy a inovace samotné jsou klíčové pro konkurenceschopnost nejen národních ekonomik, ale velice důležité jsou také pro ekonomiky regionální a lokální.

Pělucha a kol. (2012) doplňují, že už dávno za úspěchem podniku nestojí nízké náklady a vysoká efektivita, ale jsou to právě inovace, které zajišťují vysokou konkurenceschopnost. Z tohoto důvodu neustále roste tlak na hledání něčeho nového a neznámého a firmy jsou nuceny hledat převratná řešení a nové příležitosti.

S výše uvedeným tvrzením souhlasí i Macháček, Říhová, Kolařík a kol. (2012), kteří tvrdí, že se inovační problematika netýká pouze firem, nýbrž i regionů a obcí. Všechny tyto subjekty zavádějí do svých strategií inovace a důvodem této implementace je zamyšlení se nad celkovou prosperitou a úspěšností a také nad tím, jak by se daly udržet v budoucnosti. S inovacemi jsou úzce spojeny vynalézavost, předvídavost, identifikace nových příležitostí a rychlá reakce, což častokrát způsobí překvapení konkurentů (Pělucha & kol., 2012).

2.6.1 Regionální inovační systémy

Pro rozvoj venkova jsou důležité regionální inovační systémy, ale nutno podotknout, že každý region má různý inovační potenciál, který je dán především místními odlišnostmi (Macháček, Říhová, Kolařík, & kol., 2012).

Regionální inovační systém lze obecně definovat jako složitou síť vzájemně propojených institucí a firem. Mezi těmito subjekty probíhají interakce, které jsou představovány především výměnou informací a znalostí, díky čemuž dochází ke spolupráci. Různé formy spolupráce podporují inovační schopnost a výkonnost regionů či obcí. Regionální informační systémy jsou založeny na hlubších vztazích, které vznikly na základě úspěšných a opakovaných kontaktů mezi místními aktéry (Stejskal & Kovárník, 2009).

Stejskal a Kovárník (2009) vysvětlují faktory ovlivňující inovační potenciál regionů, mezi které patří:

- tendence ke koncentraci vědy, výzkumu a vývoje – největší koncentrace vědecko-výzkumných základen je v místě hlavních sídel dané ekonomiky,
- technologický transfer – technologický transfer je ve venkovských oblastech menší, proto je v těchto místech menší inovační potenciál, ale i přesto mohou tyto regiony přejímat technologie a inovace,
- kvalita lidských zdrojů – schopnosti a kvalifikace místních obyvatel mají klíčový vliv na transfer (přejímání) technologií,
- interakce – inovační potenciál není podmíněn jen existencí vědecko-výzkumných institucí, ale velký význam mají i interakce probíhající mezi regionálními aktéry,
- institucionální infrastruktura – neodmyslitelnou součástí inovačního procesu je síť vzdělávacích a výzkumných institucí, které přispívají k tvorbě inovací,
- vzájemná spolupráce – spolupráce je důležitá zejména mezi veřejným (vědecko-výzkumným) a soukromým sektorem, a to z toho důvodu, aby docházelo k přenosu teoretických výsledků do praxe.

2.7 Možnosti financování rozvoje

Možností financování rozvoje venkova a lidských zdrojů je nespočet. Samozřejmě obce mohou tento rozvoj financovat z vlastních prostředků, avšak problém nastává tehdy, když obec nemá dostatek prostředků na tyto aktivity. Z tohoto důvodu jsou pro rozvoj venkova důležité granty a dotace, které lze čerpat buď ze zdrojů České republiky, nebo ze zdrojů Evropské unie (Finanční nástroje: Metodická podpora regionálního rozvoje, 2020).

V České republice je uplatňován **koncept vícezdrojového financování** rozvoje venkova a zemědělství. Již z názvu vyplývá, že se na financování rozvoje podílí více zdrojů a jedná se jak o zdroje soukromé, tak o zdroje veřejné. K veřejným zdrojům patří zejména národní fondy a fondy Evropské unie (Hrabánková & kol., 2007).

Financování jak z národních, tak z evropských fondů je uskutečňováno prostřednictvím podpor, které mohou mít podobu:

- přímých plateb a prémie,
- strukturálních podpor,
- národních podpor,
- podpor tržních cen (Hrabánková & kol., 2007).

2.7.1 Financování na evropské úrovni

Jedním z hlavních cílů Evropské unie je snižování rozdílů mezi regiony a vyrovnávání odlišné ekonomické a sociální situace členských zemí. Při plnění tohoto cíle chce EU zachovat historické a kulturní hodnoty těchto zemí či regionů. Hlavním nástrojem realizace evropské politiky soudržnosti jsou fondy Evropské unie (Tauer, Zemánková, & Šubrtová, 2009).

K nejvýznamnějším fondům, které se týkají regionálního rozvoje a rozvoje lidských zdrojů, patří:

- **Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR/ERDF)**

Evropský fond pro regionální rozvoj je největším fondem z hlediska objemu finančních prostředků. Hlavní podporovanou oblastí je modernizace a posilování hospodářství a nejvíce se zaměřuje na investiční

(infrastrukturní) projekty, mezi které patří výstavba silnic a železnic, rozvoj a obnova sportovních areálů, rekonstrukce kulturní památek apod.

- **Evropský sociální fond (ESF)**

Evropský sociální fond je zaměřen na oblast zaměstnanosti a rozvoje lidských zdrojů. Podporuje neinvestiční (neinfrastrukturní) projekty, kam lze zařadit rekvalifikaci nezaměstnaných osob, inovativní vzdělávací programy, speciální programy pro děti, mládež a osoby se zdravotním postižením apod.

- **Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV/EAFRD)**

Jak již z názvu vyplývá, tak Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova podporuje společnou zemědělskou politiku EU a s ní související rozvoj venkova. Díky těmto poskytnutým finančním prostředkům by mělo dojít ke zvýšení konkurenceschopnosti lesnictví a zemědělství, ke zlepšení životního prostředí a kvality života na venkově (Informace o fondech: DotaceEU.cz, 2020).

Program rozvoje venkova 2014-2020

Program rozvoje venkova je zaměřen na zachování, obnovu a zlepšení ekosystémů, které jsou závislé na zemědělství, a to především skrze agroenvironmentální opatření, dále na investice a inovace zemědělských podniků a na krajinnou infrastrukturu. Tento program se také snaží podpořit hospodářský rozvoj, vstup mladých lidí do zemědělství a diverzifikaci ekonomických aktivit, která by dala za vznik novým pracovním místům. V programu rozvoje venkova se používá metoda LEADER, jejímž úkolem je lepší zacílení podpory na místní potřeby. (Program rozvoje venkova 2014-2020: eAGRI, 2020).

Dokument týkající se tohoto Programu rozvoje venkova byl schválen Evropskou komisí v květnu 2015 a je určen na období v letech 2014-2020. V rámci tohoto programu by měly být do českého zemědělství vloženy finanční prostředky ve výši téměř 3,5 miliardy EUR (Program rozvoje venkova 2014-2020: eAGRI, 2020).

V návaznosti na blížící se konec Programu rozvoje venkova 2014-2020 je nutné zmínit skutečnost, že diskuze o novém programovém období 2021-2027 probíhají již od roku 2016.

2.7.2 Financování na národní úrovni

V rámci financování rozvoje venkova a lidských zdrojů lze jmenovat především Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond a Program podpory obnovy a rozvoje venkova.

Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond (PGRLF)

Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond nabízí více než deset programů, které jsou určeny na pomoc pro zemědělské prvovýrobce, zpracovatele zemědělské produkce a podnikatele, kteří se zabývají lesním hospodářstvím a zpracováním dřeva. Cílem je zvýšení konkurenceschopnosti českého zemědělství, lesnictví, potravinářství, dále fond podporuje zaměstnanost na venkově a přispívá k rozvoji venkovských oblastí (O společnosti: PGRLF, 2020).

Podpory jsou poskytovány formou subvencí částí úroků z komerčních úvěrů, formou přímé podpory nákupu zemědělské půdy či pojištění, formou zajištění úvěrů či dokonce ve formě poskytnutí úvěrů (O společnosti: PGRLF, 2020).

Program podpory obnovy a rozvoje venkova

Garantem Programu podpory obnovy a rozvoje venkova je Ministerstvo pro místní rozvoj a kompetence v programu mají i jednotlivé kraje České republiky. Kraje tak mají určitou volnost ve vytváření podmínek čerpání dotací a mohou je tak přímo zacílit dle jejich aktuální potřeby (Finanční nástroje: Metodická podpora regionálního rozvoje, 2020).

Program má podpořit obnovu a rozvoj obcí do 3000 obyvatel, zvýšení kvality života obyvatel daných obcí a zlepšení atraktivity venkovského prostoru. Rozvoj obcí by měl být dynamický a vyvážený. Program je založen na zapojení místních obyvatel, sdružení i občanských spolků do obnovy a rozvoje obce, a to v souladu s místními tradicemi (Podpora obnovy a rozvoj venkova: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2020).

3 Cíl a metodika práce

3.1 Cíl práce

Cílem této diplomové práce je analyzovat vliv lidských zdrojů a kultury jejich society ve vybrané obci v souvislosti s trvalou udržitelností vybrané venkovské obce a navržení změn vedoucích ke zlepšení současného stavu. Vybranou obcí, která byla zkoumána, se stala obec Hodonice. Hodonice byly vybrány hlavně z toho důvodu, že v této obci žiji již 15 let, dobře ji znám a chtěla bych tu žít i nadále, proto bych se ráda podílela na rozvoji obce.

3.2 Metodický postup

Pro dosažení výše uvedeného cíle muselo být provedeno několik důležitých kroků. První místo v metodickém postupu zaujímá prostudování odborné literatury vztahující se k rozvoji venkova a trvalé udržitelnosti, a to především v souvislosti s lidskými zdroji a kulturními dimenzemi v této oblasti. V literární rešerši jsou nejprve vysvětleny pojmy trvale udržitelný rozvoj a venkov, následně byl popsán rozvoj venkova a s tím související důležitost lidských zdrojů a kulturologických aspektů. Na závěr byly zmíněny inovace ve venkovském prostoru a také možnosti financování rozvoje venkova. Nejvíce publikací, ze kterých bylo čerpáno, bylo vypůjčeno z Akademické knihovny Jihočeské univerzity, avšak knižní tituly byly doplněny také o novější a aktuálnější informace z elektronických zdrojů.

Po získání teoretických znalostí bylo třeba zjistit informace o obci a zajistit data potřebná pro výzkum. Informace byly získávány jak z primárních zdrojů, mezi které patří zejména dotazníková šetření, vlastní pozorování a rozhovory, tak i ze sekundárních zdrojů, kam lze zařadit elektronické zdroje a literaturu pojednávající o obci. Pro získání dat byly použity jak kvantitativní, tak kvalitativní metody výzkumu.

Po zpracování a vyhodnocení všech dat a informací byly učiněny návrhy, které by mohlo zastupitelstvo obce v budoucnosti zrealizovat, čímž by mohlo dojít k rozvoji obce a zvýšení kvality života v obci.

3.2.1 Kvantitativní metody výzkumu

Nejprve byl v obci proveden kvantitativní výzkum pomocí dvou dotazníků, a to Dotazník pro místní obyvatele (DPMO) a dotazník Value Survey Module 94 & 2013 (VSM).

Dotazník pro místní obyvatele

Dotazník pro místní obyvatele byl vytvořen tak, aby co nejlépe zmapoval situaci v obci Hodonice. Dotazník obsahuje 20 otázek, které se týkají kvality života v obci. Nejprve respondenti odpovídali na identifikační otázky jako je pohlaví, věk a dosažené vzdělání, následovaly otázky zaměřující se na spjatost obyvatel s obcí, vybavenost obce, kulturně – společenské akce a mezilidské vztahy. Poté byly položeny otázky související s informovaností o dění v obci a na závěr dotazníku mohli dotazovaní napsat, co si myslí, že by zvýšilo kvalitu života v obci.

Získaná data byla zpracována pomocí programu Microsoft Office Excel do tabulek, které zachycovaly odpovědi na jednotlivé otázky. Následně byla zjištěna četnost jednotlivých odpovědí, na jejímž základě byly vytvořeny přehledné grafy.

Value Survey Module 94 & 2013

Další kvantitativní metodou, která byla použita pro sběr dat, je dotazník VSM, který byl vytvořen Geertem Hofstedem. VSM zkoumá vztah dané obce k jednotlivým kulturním dimenzím znalostní společnosti a následně je vyhodnoceno, ke kterým dimenzím má obec nejbližší. Postupem času prošel dotazník několika změnami. Pro potřeby této práce byl použit VSM z roku 1994 a VSM z roku 2013. VSM z roku 1994 se liší od VSM 2013 tím, že zkoumá pouze pět základních kulturních dimenzí. V roce 2013 byla přidána i šestá dimenze zaměřující se na umírněnost a požitkářství (Hofstede & Minkov, 2013).

Dotazník se zaměřuje na vědomou stránku dané society a skládá se celkem z 36 otázek. Prvních 30 otázek se týká hodnot, které souvisí s kulturními dimenzemi, a zbylých 6 otázek zjišťuje identifikační údaje o dotazovaných.

Odpovědi od respondentů byly zpracovány a následně vyhodnoceny pomocí programu na zpracování VSM dotazníků Microsoft Office Excel. Vzorce pro výpočet jednotlivých kulturních dimenzí jsou uvedeny níže:

VSM 1994:	PDI	$-35*94_c3 + 35*94_c6 + 25*94_c14 - 20*94_c17$
	IDV	$-50*94_c1 + 30*94_c2 + 20*94_c4 - 25*94_c8$
	MAS	$60*94_c5 - 20*94_c7 + 20*94_c15 - 70*94_c20$
	UAI	$25*94_c13 + 20*94_c16 - 50*94_c18 - 15*94_c19$
	LTO	$-20*94_c10 + 20*94_c12$
VSM 2013:	PDI	$35*(13_c7 - 13_c2) + 25*(94_c14 - 94_c17)$
	IDV	$35*(13_c4 - 94_c1) + 35*(13_c9 - 94_c8)$
	MAS	$35*(13_c5 - 13_c3) + 35*(13_c8 - 94_c7)$
	UAI	$40*(13_c18 - 13_c15) + 25*(13_c21 - 13_c24)$
	LTO	$40*(13_c13 - 13_c14) + 25*(13_c19 - 13_c22)$
	IVR	$35*(94_c12 - 13_c11) + 40*(13_c17 - 13_c16)$

Výsledky se mohou pohybovat jak v kladných, tak v záporných hodnotách. Dle níže uvedené tabulky jsou výsledky přiřazeny k jednotlivým dimenzím. Tučně jsou zvýrazněny ty dimenze, které jsou žádoucí pro znalostní společnost. Nutno dodat, že pokud se výsledek pohybuje blízko hodnoty 50 (v rozmezí 45-55), jedná se o tzv. přechodnou zónu, která značí, že není jednoznačné, ke které dimenzi se obec přiklání. Z výsledků lze určit nejen hodnoty, k jaké dimenzi obec směřuje, ale také směrodatnou odchylku, která ukazuje, jak je daná kulturní dimenze v obci sdílena. Čím nižší směrodatná odchylka je, tím více se respondenti na výsledku shodují a naopak. Za nízkou směrodatnou odchylku lze považovat hodnoty do 50, za vysokou naopak hodnoty nad 50.

Tabulka 1: Kulturní dimenze

Index	Hodnota výsledku	
	Menší než 50	Větší než 50
PDI	Malý mocenský odstup	Velký mocenský odstup
IDV	Kolektivismus	Individualismus
MAS	Feminita	Maskulinita
UAI	Přijímání rizika	Vyhýbání se nejistotě
LTO	Krátkodobá orientace	Dlouhodobá orientace
IVR	Umírněnost	Požitky

Zdroj: vlastní zpracování dle (Krninská & Duspivová, 2013)

3.2.2 Kvalitativní metody výzkumu

Kvalitativní výzkum byl proveden pomocí Testu barevně sémantického diferenciálu (TBSD), který vyhodnocuje sdílení hodnot a vnímání jejich hierarchie v societě. Sdílené hodnoty v obci jsou předpokladem institucionálních aspektů (Holátová, Krninská, & kol., 2012).

Test barevně sémantického diferenciálu

TBSD zkoumá nevědomou stránku society a obsahuje celkem 58 podnětových slov (symbolů), které jsou rozděleny do jednotlivých kulturních dimenzí dle Hofstedeho. Respondenti dostali 12 barev a jejich úkolem bylo ke každému slovu přiřadit 3 barvy dle jejich vlastních pocitů. Následně měli ke každému podnětovému slovu napsat číslo 1 – 4 (1 – nejlepší, 4 – nejhorší). Posledním úkolem bylo seřadit všech 12 barev od nejoblíbenější k nejméně oblíbené barvě (1 – nejoblíbenější, 12 – nejméně oblíbená).

Odpovědi od dotazovaných byly zpracovány pomocí programu na zpracování TBSD testu Microsoft Office Excel. Barvy u každého podnětového slova byly nahrazeny číslem dle oblíbenosti barev a tato čísla byla následně u každého symbolu sečtena. Aby bylo možné získat výsledky za celou societu, u každého podnětového slova byl spočítán aritmetický průměr těchto hodnot. Tímto výpočtem byla získána hierarchie hodnot v obci.

Z výše uvedeného tvrzení vyplývá, že nejmenší hodnota, kterou slova mohla získat je 6 a naopak nejvyšší hodnota je 33. Dle toho lze podnětová slova rozdělit do čtyř skupin:

- 6 – 12,99 symboly vnímané velmi pozitivně,
- 13 – 19,99 symboly vnímané spíše pozitivně,
- 20 – 26,99 symboly vnímané spíše negativně,
- 27 – 33 symboly vnímané velmi negativně.

Jak uvádí Krninská a Duspivová (2013) tak stejně jako u VSM lze i u TBSD hodnotit, jak moc se lidé v obci na daném výsledku shodují. Sdílení hodnot je hodnoceno na základě směrodatné odchylky:

- 0 – 2,5 velmi silně sdílené hodnoty,
- 2,51 – 5,0 sdílené hodnoty,
- 5,01 – 7,5 slabě sdílené hodnoty,
- 7,51 – 10,0 velmi slabě sdílené hodnoty.

3.2.3 Průběh dotazníkového šetření

Výzkum v obci probíhal od prosince 2020 do ledna 2021. V rámci všech metod byli dotazovaní vybíráni náhodně, a to tak, aby byly zastoupeny všechny věkové kategorie u obou pohlaví. Dotazníky pro místní obyvatele a dotazníky VSM byly respondentům předávány osobně v papírové podobě. Po určité době byly sesbírány, aby mohly být vyhodnoceny. Celkem bylo rozdáno 70 dotazníků pro místní obyvatele (DPMO) a 70 dotazníků VSM. Vyplněných se vrátilo 36 DPMO a 36 VSM. Návratnost tak činila 51 %. Takto nízkou návratnost si lze odůvodnit zejména pandemií Covid 19, kdy by se lidé neměli stýkat, a proto se dotazníkového šetření nezúčastnili.

Test barevně sémantického diferenciálu (TBSD) byl předložen pouze reprezentativnímu vzorku respondentů z důvodu časové náročnosti. Celkem tedy bylo vyplněno 12 TBSD, což stačí pro kvalitativní výzkum jako reprezentativní vzorek vzhledem k celkovému počtu obyvatel obce i vzhledem k pandemii. Dotazovaní byli vybíráni tak, aby byla zastoupena obě pohlaví a jejich nejvyšší dosažené vzdělání bylo různé. Při vyplňování TBSD jsem byla osobně přítomna, abych mohla dotazovaným zodpovědět případné dotazy a nejasnosti.

Díky využití kvantitativních i kvalitativních metod bylo dosaženo celostního pohledu na danou obec. Výsledky TBSD lze zpracovat do stejných grafů, které jsou vyvozeny z dotazníku VSM. Z tohoto důvodu bude v diplomové práci porovnáno vědomé myšlení dané society (výzkum skrze DPMO a VSM) s nevědomými pocity a prožitky respondentů v dané societě (zkoumáno pomocí TBSD).

4 Praktická část

4.1 Charakteristika obce Hodonice

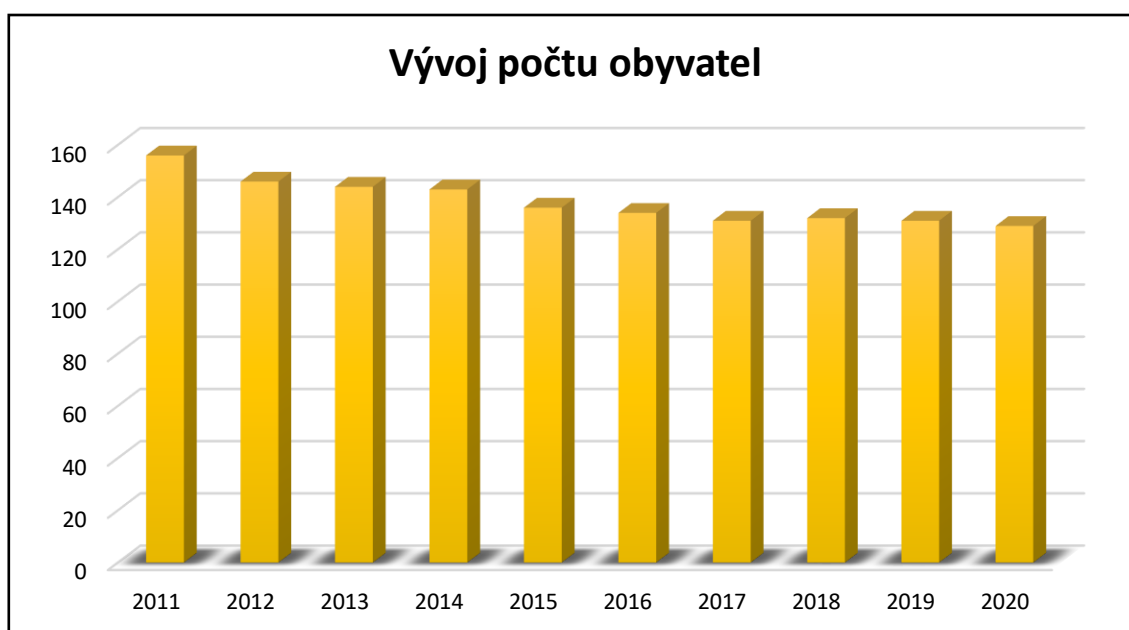
Obec Hodonice se nachází v Jihočeském kraji v okrese Tábor. Obec leží jihozápadně od města Tábor ve vzdálenosti 28 km a jihovýchodně od města Bechyně ve vzdálenosti 4 km. Obec se rozprostírá na rozloze 9,46 km², která je z největší části tvořena lesy a loukami. Jak rozlohou, tak i počtem obyvatel se obec řadí mezi menší vesnice.

Nutno podotknout, že obec spadá do vnějšího havarijního pásu Jaderné elektrárny Temelín a díky tomu může z Nadace ČEZ získávat finanční dary na konkrétní projekty.

V obci je voleno sedmičlenné zastupitelstvo. V čele stojí starosta spolu s místostarostou a je zde zřízen finanční a kontrolní výbor.

Následující graf vyobrazuje vývoj počtu obyvatel v letech 2011 až 2020. Lze si povšimnout klesajícího charakteru. K 1. 1. 2011 bylo v obci 156 trvale hlášených obyvatel, zatímco k 1. 1. 2020 už pouze 129 obyvatel. Naopak průměrný věk v obci vykazuje rostoucí tendenci. V roce 2011 tento ukazatel dosáhl hodnoty 38,4 let, avšak v roce 2020 se vyšplhal až na hodnotu 45,5 let. Z výše uvedeného lze usoudit, že obyvatelé obce jsou tvořeni převážně starousedlíky, populace v obci stárne a počet obyvatel se tak snižuje (ČSÚ: Veřejná databáze - Hodonice (okres Tábor), 2021).

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel

Zdroj: vlastní zpracování dle (ČSÚ: Databáze veřejných údajů za obce ČR, 2021)

4.2 Stručná historie obce

Historické nálezy poukazují na osídlení již v dobách dávnověku, avšak první písemné zmínky o obci se datují do roku 1268. Historie Hodonic je úzce spjata s historií panství Bechyně, ke kterému obec dlouhá staletí náležela (Městské muzeum Bechyně, 2008).

Důležitou událostí v historii obce byla třicetiletá válka. Hodonice patří mezi obce, které byly třicetiletou válkou poškozeny nejvíce a ještě roku 1654 zde bylo obydleno pouhých šest usedlostí (více než dvojnásobek byl opuštěn) (Městské muzeum Bechyně, 2008).

Největší rozmach obec zaznamenala v 19. století. Tento rozvoj se týkal jak zemědělství a stavebního ruchu, tak i zvyšování počtu obyvatel. Zdejší stavení byla velice ovlivněna blatskou architekturou a jsou pro ně typické velké zdobené štíty – selské baroko (Městské muzeum Bechyně, 2008).

4.3 Kulturní památky

Kulturních památek v Hodonicích není mnoho, a to i z důvodu velikosti obce, ale většina z nich stojí za povšimnutí. Chloubou vsi je kaple sv. Jana Nepomuckého, která pochází z 2. pol. 19. století. Celá kaple byla v roce 2008 zrekonstruována a od tohoto roku je v kapli používáno elektrické zvonění ve 12 a v 18 hodin. Za zmínku stojí také park, který je hned vedle kaple. Uprostřed parku je umístěn pomník obětem první světové války a donedávna byla dominantou parku lípa, která měla přibližně 3 metry v obvodu. Bohužel musela být z důvodu bezpečnosti pokácena.

Naproti kapli se nachází budova bývalé školy. Od roku 1874 bojovali místní obyvatelé za to, aby v Hodonicích vznikla škola a teprve v roce 1890 se jim podařilo získat povolení. Samotná výstavba začala o rok později, v roce 1891. Tato budova byla v minulých letech rovněž zrekonstruována a nyní slouží jiným účelům. Dříve byla využívána jako místní hostinec, ale dnes již slouží jako základna pro „Klubovnu“ (Janečková, 2013).

U hlavní silnice lze nalézt zrekonstruovaná boží muka se čtyřmi výklenky, jejichž historie sahá do 2. pol. 18. století. Zhruba 500 m po hlavní silnici směrem na Bechyni

si lze povšimnout litinového kříže s Kristem a Pannou Marií, který je ohrazen dřevěným plotem (Městské muzeum Bechyně, 2008).

Rozhodně nelze opomenout několik usedlostí, jejichž vzhled je ovlivněn architekturou blatských oblastí a představují nádherné selské baroko. K nejzachovalejším stavením patří usedlosti č.p. 1, č.p. 3, č.p. 7, č.p. 9 a č.p. 30. Všechna tato stavení pochází z 1. pol. 19. století a díky svému zachovalému charakteru je obec navržena k prohlášení za vesnickou památkovou zónu.

4.4 Vybavenost obce

4.4.1 Technická vybavenost

Úroveň technické vybavenosti obce je dána především existencí vodovodu, kanalizace, elektrické a plynové sítě, veřejného osvětlení a kvalitou chodníků. Lze konstatovat, že úroveň technické vybavenosti je v obci Hodonice relativně uspokojivá.

V roce 2016 obec vybuodovala novou kanalizaci a čističku odpadních vod (ČOV), která zpočátku pracovala ve zkušebním provozu, a poté došlo k jejímu zkolaudování. Celkové náklady činily přibližně 22 mil. Kč. V rámci výstavby byla čerpána dotace Ministerstva zemědělství ve výši přibližně 9 mil. Kč a dále si obec musela vzít dlouhodobý úvěr v hodnotě 6 mil. Kč, který bude splácet až do roku 2026.

Co se týká veřejného vodovodu, tak obec sice má vybudovaný veřejný vodovod, ale pouze s užitkovou vodou. V současné době si obec nechává zpracovávat projekt na novou výstavbu obecního vodovodu s pitnou vodou.

Veřejné osvětlení je rozloženo ve všech částech obce a je na velice dobré úrovni. V roce 2014 došlo k výměně všech svítidel v obci, ale nedošlo k čerpání žádné finanční podpory. Obec financovala výměnu svítidel sama a tento dlouhodobý závazek bude splacen v roce 2023. V roce 2019 došlo k rozšíření veřejného osvětlení i do okrajových částí obce.

Chodníků obec mnoho nemá, jsou umístěny jen okolo budovy bývalé školy a plynofikace zde zavedena také není.

4.4.2 Občanská vybavenost

Do oblasti občanské vybavenosti lze zařadit školská zařízení, poštu, lékařské ordinace, knihovny, restaurace, obchod, hřiště apod. Jelikož se jedná o velmi malou obec, lze konstatovat, že občanská vybavenost je na velice nízké úrovni.

Škola v obci Hodonice fungovala v letech 1891 až 1971. Jednalo se o „jednotřídku“, kterou navštěvovalo pět ročníků. V roce 1971 byla z důvodu malého počtu žáků zrušena a od té doby již k jejímu otevření nikdy nedošlo.

Lékařské ordinace ani jiná zdravotnická zařízení (včetně lékáren) se v obci nenacházejí, stejně tak pošta, obchod nebo restaurace. Obchody zde dříve existovaly dva, ale z důvodu nízkých tržeb byly oba zavřeny. Hostinec byl zavřen roku 2008. Uprostřed obce bylo v roce 2018 vybudováno nové dětské hřiště, které je hojně využíváno místními dětmi.

Z výše uvedených důvodů musejí občané Hodonic za veškerou občanskou vybaveností dojíždět do okolních větších vesnic nebo měst.

4.4.3 Dopravní obslužnost

Dopravní obslužnost obce je taktéž nedostačující. Autobus z Bechyně do Hodonic jede jen dvakrát denně (ve 13:20 a 15:20) a opačným směrem třikrát denně (v 5:06, 7:28 a 16:05). Obyvatelé Hodonic jsou proto nuceni používat vlastní dopravní prostředky, což je pro starší občany mnohdy problém.

4.5 Tradice v obci

V obci je dodržováno mnoho tradic a pořádají se různé kulturní akce, na jejichž organizaci se podílí nejen zastupitelstvo obce, ale také dva spolky, které jsou v Hodonicích aktivní. Jedná se o Sbor dobrovolných hasičů, který zde funguje již od roku 1937 a Hodonický spolek, který byl založen v roce 2017 a zabývá se právě pořádáním kulturních akcí.

Na jaře se v obci dodržují Velikonoce, kdy obcí projíždí alegorický vůz s koledníky a zastaví se u každého domu. Další každoroční tradicí je stavění máje na konci dubna. Tato událost je spojená i s „pálením čarodějnice“. Na konci jara, kolem 16. května,

je v obci pořádána pout', při které se v místní kapliče zasvěcené sv. Janu Nepomuckému koná mše.

Léto je v obci spojeno převážně s oslavou dne dětí, kdy se jezdí na různé výlety, se setkáním seniorů, které je v obci pravidelně pořádáno od roku 2011 a s hasičskou soutěží, kterou organizuje sbor dobrovolných hasičů. Všechny tyto akce jsou finančně podporovány z Nadace ČEZ.

Na podzim se v obci uskutečňují dvě akce, které jsou pořádány především pro děti. První z nich je dlabání dýní a druhou je svátek sv. Martina, kdy obcí prochází lampionový průvod, v jehož čele jede Martin na bílém koni.

Zimní čas je spjat především s Vánoce a v Hodonicích tomu není jinak. Před první adventní nedělí Hodonický spolek organizuje událost, která nese název Tvoření vánočních věnců a účastní se jí převážně místní ženy. Každý rok obcí prochází Mikuláš s andělem a čertem, kteří navštěvují nejmladší obyvatele obce. V rámci adventních nedělí se v kapliče sv. Jana Nepomuckého konají vánoční koncerty, kde se schází většina místních obyvatel.

4.6 Vzhled a upravenost obce a jejího okolí

Hodonice působí na první dojem jako velice pěkná, čistá a udržovaná obec. O vzhled a upravenost obce se starají dva dobrovolníci, kteří dostávají za odvedenou práci finanční odměnu, a spolu s nimi o obec pečují také místní ženy. Dobrovolníci udržují veškerou obecní zeleň a ženy se obec snaží zvelebovat pomocí výsadby různých květin a udržováním záhonů.

Co se týče životního prostředí, tak lze říct, že se obec snaží dělat vše pro to, aby její okolí bylo čisté a bez skládek. V obci jsou kontejnery na tříděný odpad rozmístěny v několika částech obce a jednou do roka je na návsi umístěn kontejner na objemný odpad. Bohužel se i zde můžeme setkat s neukázněnými obyvateli, kteří nechávají odpad vedle kontejnerů, což se obec snaží řešit pomocí informační tabule umístěné u kontejnerů a také skrze sociální síť, kde na tento problém poukazuje.

4.7 Dotazníkové šetření

4.7.1 Výsledky dotazníku pro místní obyvatele

Dotazník pro místní obyvatele je koncipován tak, aby co nejlépe analyzoval současnou situaci v obci z pohledu místních obyvatel.

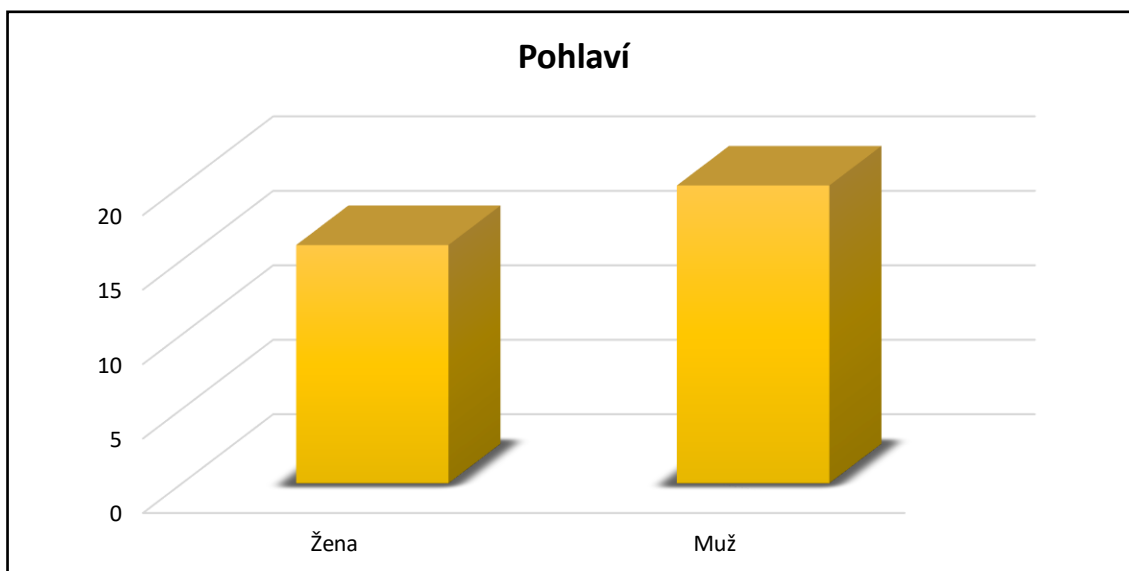
Otázka 1 – Pohlaví

Tabulka 2: Pohlaví

	Počet	Procentuální podíl
Žena	16	44 %
Muž	20	56 %

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 2: Pohlaví

Zdroj: vlastní zpracování

Výsledky

Výše uvedený graf 2 vyobrazuje rozdělení dotazovaných dle pohlaví. Ženy představují 44 % respondentů, muži 56 %.

Diskuze

Dle ČSÚ (2021) žije v obci 68 mužů a 61 žen. Z výsledků je zřejmé, že dotazník vyplnilo o něco více mužů než žen a tuto skutečnost lze přisoudit právě tomu, že jich v obci žije více.

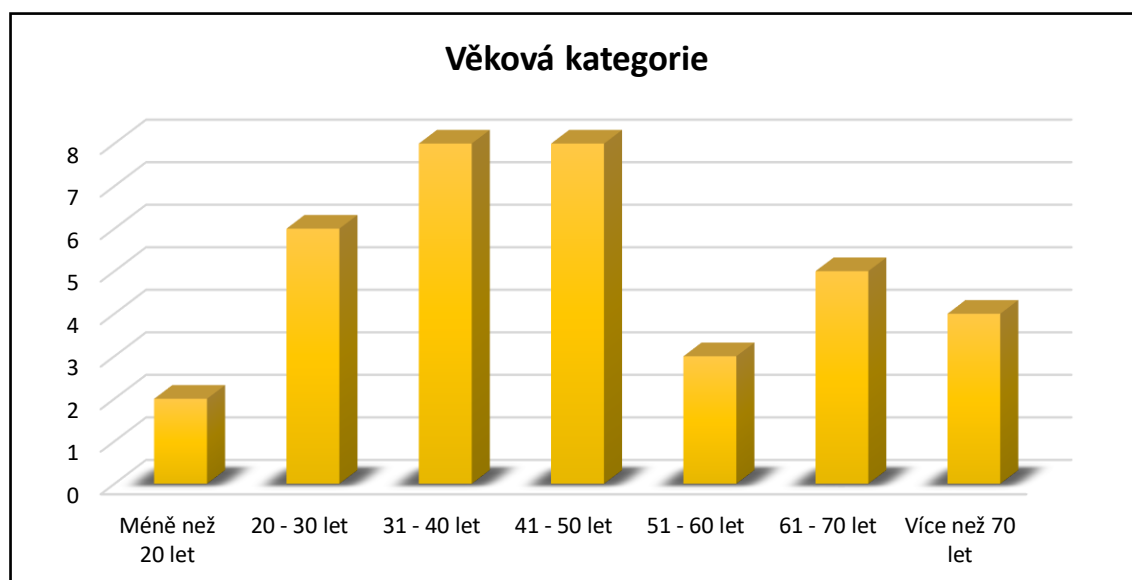
Otázka 2 – Věková kategorie

Tabulka 3: Věkové kategorie

	Počet	Procentuální podíl
Méně než 20 let	2	6 %
20 – 30 let	6	17 %
31 – 40 let	8	22 %
41 – 50 let	8	22 %
51 – 60 let	3	8 %
61 – 70 let	5	14 %
Více než 70 let	4	11 %

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 3: Věkové kategorie

Zdroj: vlastní zpracování

Výsledky

Graf 3 znázorňuje věkovou strukturu respondentů. Z grafu i tabulky vyplývá, že nejpočetnějšími skupinami jsou kategorie 31 – 40 let a 41 – 50 let. Obě tyto skupiny představují 22 % dotazovaných. Další významnou kategorií je skupina 20 – 30 let se 17 %, poté následuje kategorie 61 – 70 let se 14 % a respondenti nad 70 let s 11 %. Nejméně početnými skupinami jsou respondenti ve věku 51 – 60 let, která je zastoupena třemi jedinci a dotazovaní mladší 20 let, kteří jsou tvořeni pouze dvěma respondenty.

Diskuze

Po vyhodnocení odpovědí na otázku 2 si lze všimnout, že dotazník pro místní obyvatele vyplňovali převážně lidé ve věku 20 – 50 let, kteří představují více než tři pětiny všech respondentů.

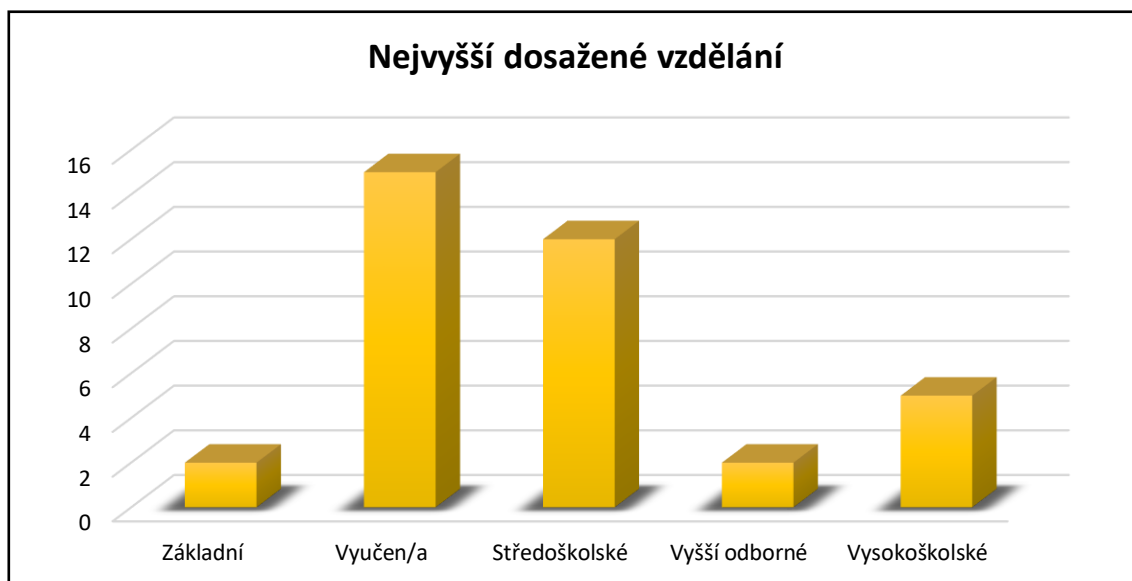
Otázka 3 – Nejvyšší dosažené vzdělání

Tabulka 4: Nejvyšší dosažené vzdělání

	Počet	Procentuální podíl
Základní	2	6 %
Vyučen/a	15	41 %
Středoškolské	12	33 %
Vyšší odborné	2	6 %
Vysokoškolské	5	14 %

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 4: Nejvyšší dosažené vzdělání

Zdroj: vlastní zpracování

Výsledky

Graf 4 rozděluje respondenty dle nejvyššího dosaženého vzdělání. Vyučeno je 41 % dotazovaných a ti tak tvoří největší podíl. Druhou nejpočetnější skupinou jsou respondenti se středoškolským vzděláním s 33 %. Vysokoškolské vzdělání má 14 % dotazovaných. Nejméně početnými skupinami jsou respondenti se základním a vyšším odborným vzděláním. Obě tyto kategorie mají shodné procentuální zastoupení 6 %.

Diskuze

Z výše uvedeného vyplývá, že tři čtvrtiny dotazovaných jsou buď vyučení, nebo mají středoškolské vzdělání. Základní vzdělání mají pouze dva respondenti. Oba tito respondenti byli mladší 20 let a lze se tak domnívat, že střední školu teprve dokončí. Dotazovaní, kteří uvedli, že mají vysokoškolské vzdělání, byli jedinci ve věku 20 – 30let.

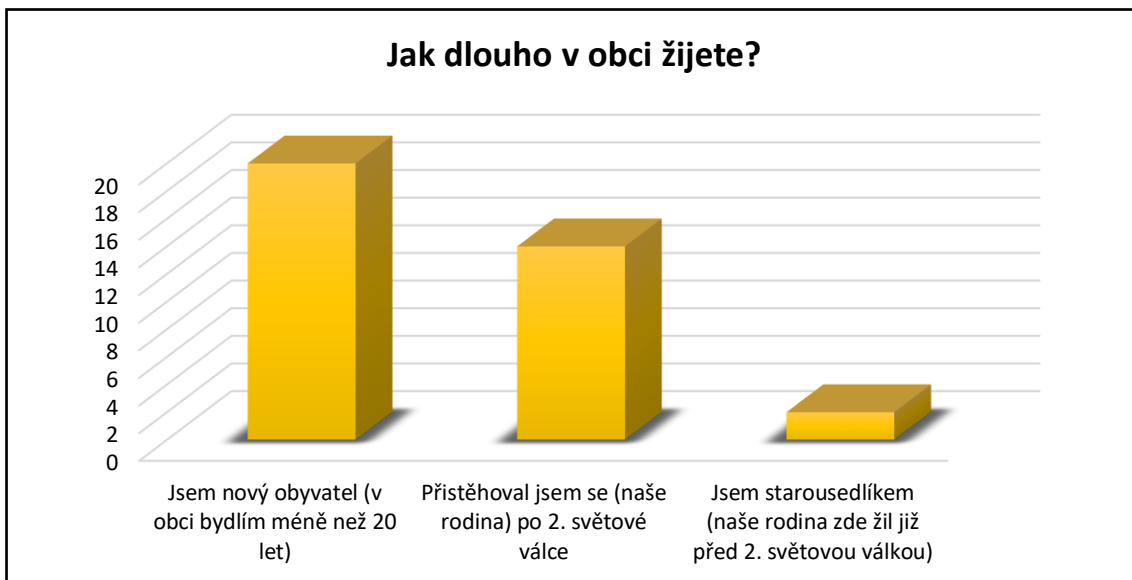
Otázka 4 – Jak dlouho v obci žijete?

Tabulka 5: Jak dlouho v obci žijete?

	Počet	Procentuální podíl
Jsem nový obyvatel (v obci bydlím méně než 20 let)	20	55 %
Přistěhoval jsem se (naše rodina) po 2. světové válce	14	39 %
Jsem starousedlíkem (naše rodina zde žil již před 2. světovou válkou)	2	6 %

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 5: Jak dlouho v obci žijete?

Zdroj: vlastní zpracování

Výsledky

Graf 5 znázorňuje rozdělení dotazovaných dle toho, jak dlouho v obci žijí. Respondenti jsou tvořeni z 55 % novými obyvateli obce, kteří v obci bydlí méně než 20 let a představují tak největší skupinu. S 39 % následují dotazovaní, kteří se do obce

přistěhovali po 2. světové válce. Ke starousedlíkům, jejichž rodiny zde žily již před 2. světovou válkou, patří pouze 2 dotazovaní.

Diskuze

Díky čtvrté otázce bylo zjištěno, že přibližně polovina respondentů patří k novým obyvatelům obce a jsou to zejména lidé ve věku 20 – 50 let. Druhou polovinu dotazovaných tvoří jedinci, kteří zde žijí více než 20 let a lze sem zařadit převážně respondenty starší 50 let. Tuto skupinu lze ještě dále rozdělit na obyvatele, kteří se do obce přistěhovali po 2. světové válce a ty, jejichž rodiny zde žily již před 2. světovou válkou. V předchozí kapitole bylo uvedeno, že by v obci mohli převažovat spíše starousedlíci, protože populace v obci stárne a počet obyvatel se snižuje, proto si lze vysvětlit nízký počet vyplněných dotazníků od starousedlíků menší ochotou starších občanů zúčastnit se dotazníkového šetření.

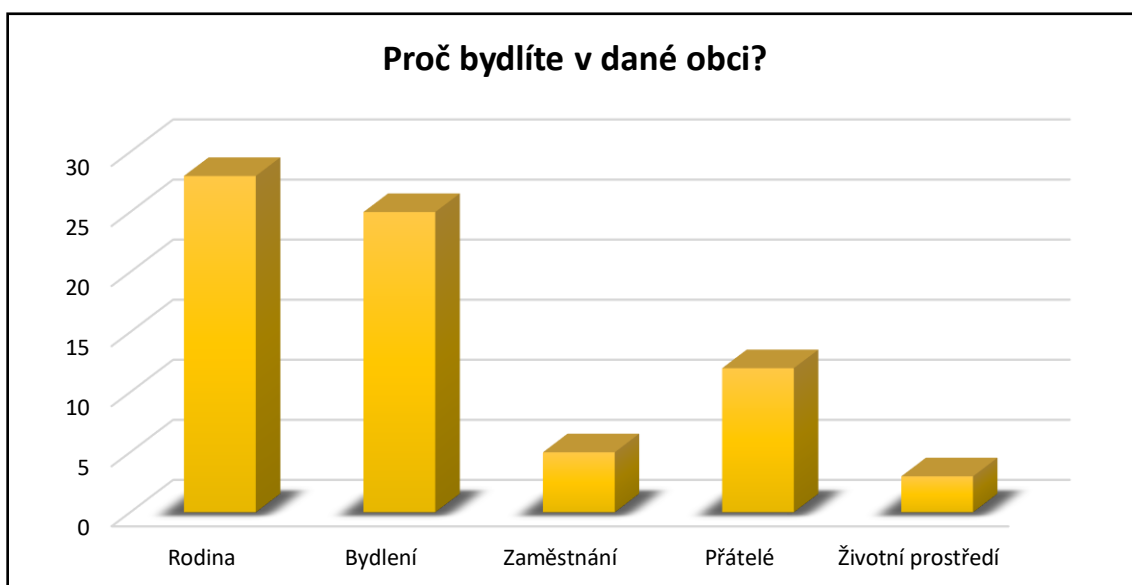
Otázka 5 – Proč bydlíte v dané obci (důvody, které Vás přitahují k obci)?

Tabulka 6: Proč bydlíte v dané obci?

	Počet	Procentuální podíl
Rodina	28	78 %
Bydlení	25	69 %
Zaměstnání	5	14 %
Přátelé	12	33 %
Životní prostředí	3	8 %

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 6: Proč bydlíte v dané obci?

Zdroj: vlastní zpracování

Výsledky

Graf 6 vyobrazuje důvody, kvůli kterým dotazovaní v obci žijí nebo které je k obci přitahují. V této otázce mohli respondenti vybrat více možností. Je patrné, že nejvíce dotazovaných, a to 78 %, je s obcí spjata díky rodině. Významnými důvody jsou také bydlení a přátelé. Bydlení vybralo 69 % respondentů a přátele zvolilo 33 % dotazovaných. Nejméně početnými odpověďmi jsou zaměstnání se 14 % a životní prostředí s 8 %.

Diskuze

Výše uvedená otázka zkoumá spjatost obyvatel s obcí. Z grafu i tabulky vyplývá, že nejsilnějším poutem je pro tři čtvrtiny respondentů rodina. Takto odpovídali dotazovaní napříč všemi věkovými kategoriemi. Bydlení a přátelé k obci přitahují zejména respondenty ve věku 30 – 60 let. V obci se nenacházejí žádné firmy, které by poskytovali práci, proto se lze domnívat, že dotazovaní, kteří zvolili zaměstnání, patří mezi osoby samostatně výdělečně činné nebo osoby, které pracují v okolních obcích či městech.

Otázka 6 – Chtěl/a byste se někdy přestěhovat mimo obec svého bydliště?

Tabulka 7: Chtěl/a byste se někdy přestěhovat mimo obec svého bydliště?

	Počet	Procentuální podíl
Určitě ano	4	11 %
Spíše ano	2	6 %
Spíše ne	8	22 %
Určitě ne	22	61 %

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 7: Chtěl/a byste se někdy přestěhovat mimo obec svého bydliště?

Zdroj: vlastní zpracování

Výsledky

Výše uvedený graf 7 zachycuje, zda se dotazovaní chtějí přestěhovat mimo obec. Nejvíce respondentů se přestěhovat určitě nechce. Tato skupina představuje 61 %. Spíše se nechce přestěhovat 22 % dotazovaných. Pouze 11 % respondentů se chce určitě přestěhovat a 2 dotazovaní se chtějí spíše přestěhovat.

Diskuze

Stejně jako předchozí otázka i tato se týkala spjatosti obyvatel s obcí. Pozitivním zjištěním je, že pět šestin respondentů se z obce stěhovat nechce, což značí silný vztah k obci. Tato skutečnost je velice důležitá, protože k nejzásadnějším problémům, kterým musí venkov čelit, je právě odchod lidí do měst. Z celkového počtu dotazovaných přemýšlí o přestěhování pouze jedna šestina a jsou to zejména jedinci do 30 let.

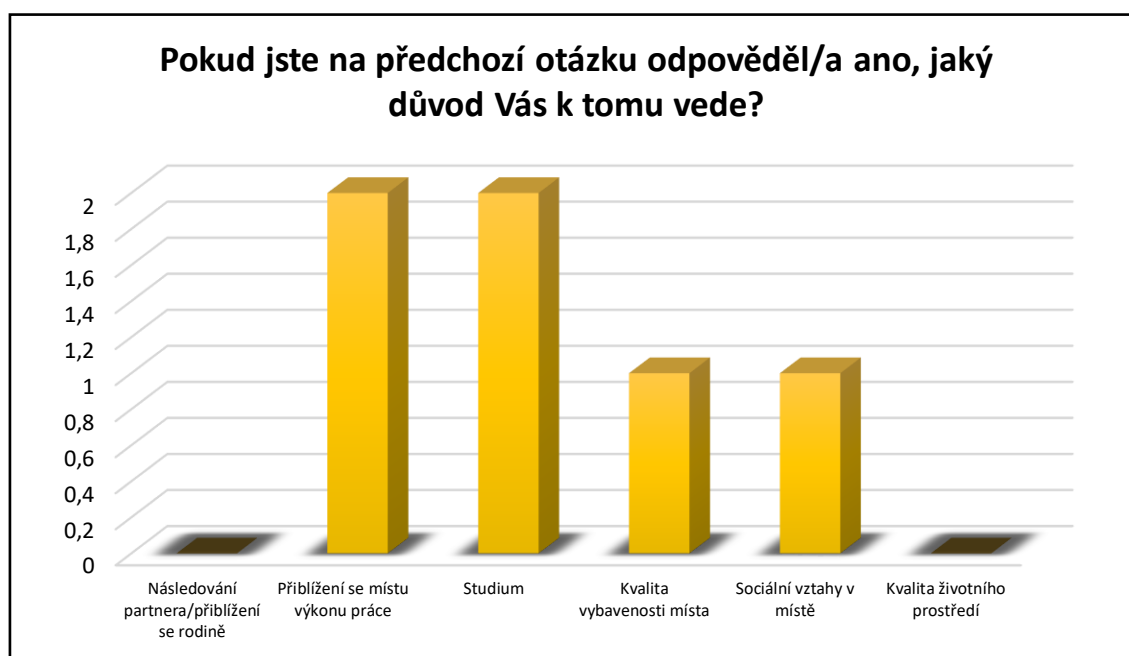
Otázka 7 – Pokud jste na předchozí otázku odpověděl/a ano, jaký důvod Vás k tomu vede?

Tabulka 8: Jaký důvod Vás vede k přestěhování se mimo obec?

	Počet	Procentuální podíl
Následování partnera / přiblížení se rodině	0	0 %
Přiblížení se místu výkonu práce	2	33 %
Studium	2	33 %
Kvalita vybavenosti místa	1	17 %
Sociální vztahy v místě	1	17 %
Kvalita životního prostředí	0	0 %

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 8: Jaký důvod Vás vede k přestěhování se mimo obec?

Zdroj: vlastní zpracování

Výsledky

Graf 8 znázorňuje důvody, kvůli kterým se lidé chtějí z obce přestěhovat. Na tuto otázku odpovídalo pouze šest respondentů, kteří v předchozí otázce uvedli, že se chtějí přestěhovat mimo obec. Z důvodu přiblížení se místu výkonu práce a z důvodu studia se chce přestěhovat shodně 33 % dotazovaných. Jeden respondent zvolil jako důvod stěhování kvalitu vybavenosti místa a jeden sociální vztahy v místě. Nikdo z dotazovaných nevedl jako důvod následování partnera ani kvalitu životního prostředí.

Diskuze

Jak již bylo uvedeno, na tuto otázku odpovídalo pouze šest respondentů. Ti, kteří se chtějí přestěhovat z důvodu přiblížení se místu výkonu práce nebo kvůli kvalitě vybavenosti místa, jsou jedinci ve věkové kategorii 20 – 30 let, z důvodu studia se chtějí odstěhovat dotazovaní mladší 20 let a díky sociálním vztahům jedinec ve věku 40 – 50 let. Tyto výsledky bylo možné očekávat. Spousta lidí dojíždí za prací desítky kilometrů, za studiem dokonce stovky kilometrů, a proto je logické, že se chtějí přestěhovat blíže, aby ušetřili čas, který musí věnovat cestování.

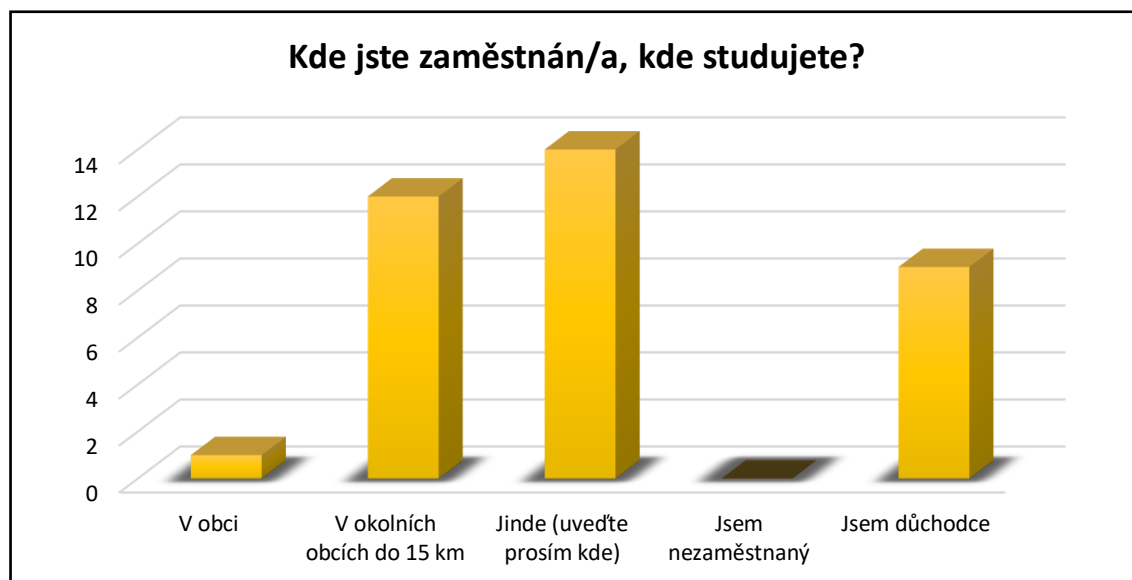
Otázka 8 – Kde jste zaměstnán/a, kde studujete?

Tabulka 9: Kde jste zaměstnán/a, kde studujete?

	Počet	Procentuální podíl
V obci	1	3 %
V okolních obcích do 15 km	12	33 %
Jinde	14	39 %
Jsem nezaměstnaný/á	0	0 %
Jsem důchodce	9	25 %

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 9: Kde jste zaměstnán/a, kde studujete?

Zdroj: vlastní zpracování

Výsledky

Kde jsou dotazovaní zaměstnaní, případně kde studují, vyobrazuje graf 9. Přímou

v obci pracuje pouze jeden respondent. Četnější odpovědí bylo, že pracují v okolních obcích do 15 km. Tato skupina představuje 33 % dotazovaných. Nejvíce respondentů, konkrétně 39 %, uvedlo, že pracují (studují) jinde. Nikdo z dotazovaných není nezaměstnaný a 25 % respondentů tvoří senioři.

Diskuze

Výsledky u této otázky nebyly nijak překvapivé. V obci se nenachází žádné firmy ani školy, proto je logické, že obyvatelé obce dojíždějí za prací i studiem do jiných obcí a měst. Lze předpokládat, že respondent, který uvedl, že je zaměstnán v obci, je osobou samostatně výdělečně činnou. Jedinci, kteří pracují (studují) jinde, měli uvést i místo výkonu práce. Nejčastěji se v odpovědích vyskytovaly České Budějovice, Tábor, Písek a Praha. Jednu čtvrtinu dotazovaných představují senioři, což odpovídá i počtu jedinců starších 61 let.

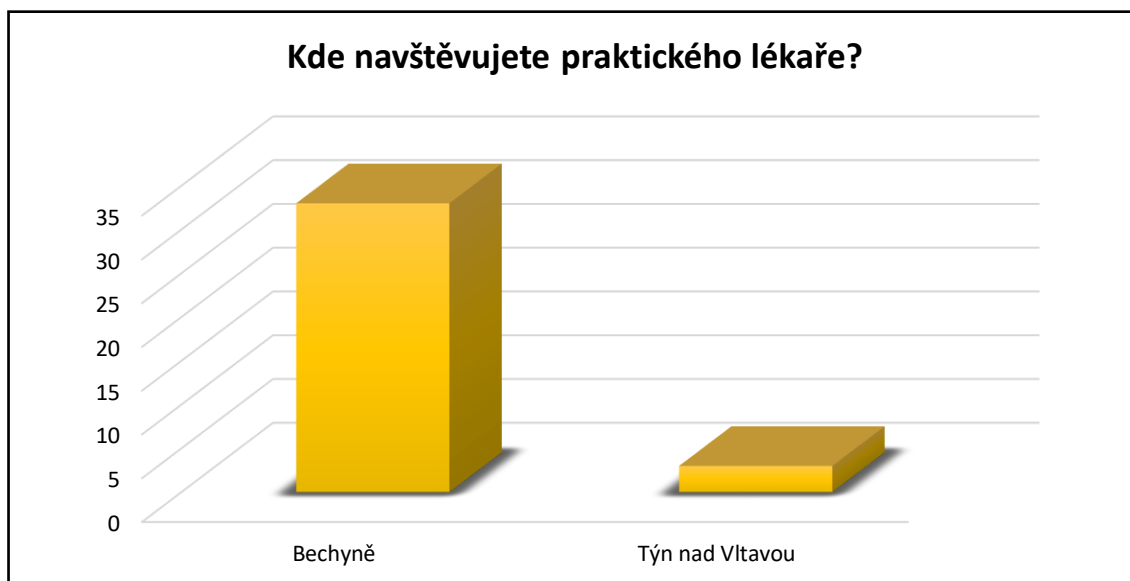
Otázka 9 – Kde navštěvujete praktického lékaře?

Tabulka 10: Kde navštěvujete praktického lékaře?

	Počet	Procentuální podíl
Bechyně	33	92 %
Týn nad Vltavou	3	8 %

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 10: Kde navštěvujete praktického lékaře

Zdroj: vlastní zpracování

Výsledky

V grafu 10 jsou zachyceny výsledky na otázku, kde dotazovaní navštěvují praktického lékaře. Otázka byla otevřená a respondenti tak mohli napsat jakékoliv město. Většina respondentů (92 %) uvedla Bechyni. Pouze 8 % dotazovaných navštěvuje praktického lékaře v Týně nad Vltavou.

Diskuze

Devátá otázka byla v dotazníku z toho důvodu, že se v obci nenachází žádný lékař. Z výsledků bylo zjištěno, že naprostá většina respondentů dojíždí za praktickým lékařem do Bechyně, což je nejbližší město vzdálené od Hodonic pouhé 4 km.

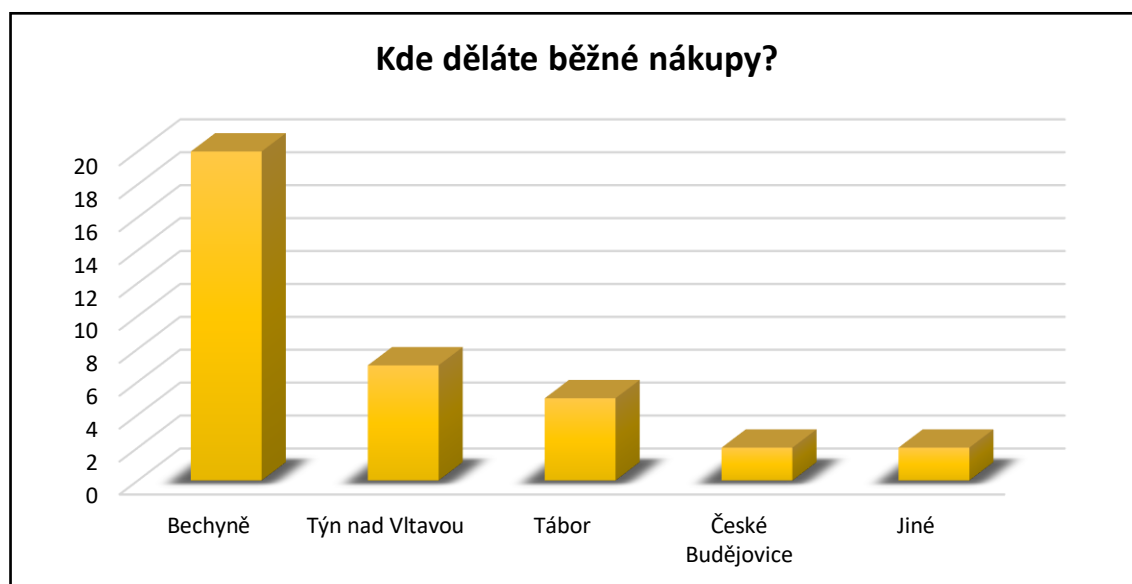
Otázka 10 – Kde děláte běžné nákupy?

Tabulka 11: Kde děláte běžné nákupy?

	Počet	Procentuální podíl
Bechyně	20	55 %
Týn nad Vltavou	7	19 %
Tábor	5	14 %
České Budějovice	2	6 %
Jinde	2	6 %

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 11: Kde děláte běžné nákupy?

Zdroj: vlastní zpracování

Výsledky

Graf 11 představuje města, kde respondenti dělají běžné nákupy. Tato otázka byla rovněž otevřená a nejčastěji se opakovala výše uvedená města. Do Bechyně dojíždí kvůli běžným nákupům 55 % dotazovaných, do Týna nad Vltavou 19 % a do Tábora 14 %. České Budějovice nebo jiná města uvedlo shodně 6 % respondentů.

Diskuze

V obci není žádný obchod, ani sem nejezdí pojízdná prodejna, proto bylo zkoumáno, kam jezdí obyvatelé nakupovat. Z výsledků je patrné, že téměř tři čtvrtiny respondentů nakupují ve městech do 15 km (Bechyně, Týn nad Vltavou) a více než jedna čtvrtina ve městech, které jsou od Hodonic vzdálenější 15 km (Tábor, České Budějovice, jiné). Lze tvrdit, že tyto výsledky souvisejí s tím, kde obyvatelé pracují, protože vychází velmi podobné výsledky.

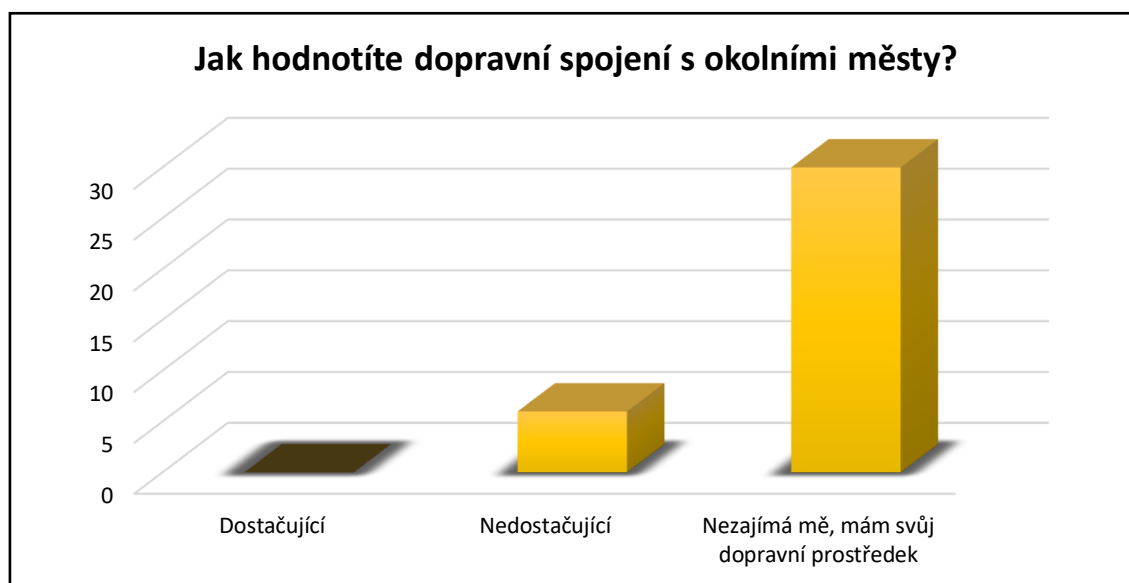
Otázka 11 – Jak hodnotíte dopravní spojení s okolními městy?

Tabulka 12: Jak hodnotíte dopravní spojení s okolními městy?

	Počet	Procentuální podíl
Dostačující	0	0 %
Nedostačující	6	17 %
Nezajímá mě, mám svůj dopravní prostředek	30	83 %

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 12: Jak hodnotíte dopravní spojení s okolními městy?

Zdroj: vlastní zpracování

Výsledky

V grafu 12 jsou znázorněny výsledky, jak dotazovaní hodnotí dopravní spojení s okolními městy. Většina respondentů, konkrétně 83 %, se o dopravní spojení nezajímá, protože mají svůj vlastní dopravní prostředek. Dopravní spojení shledává nedostačujícím 17 % dotazovaných a jako dostačující ho neoznačil nikdo z respondentů.

Diskuze

Jak vyplývá z grafu i z tabulky pět šestin dotazovaných se o dopravní spojení nezajímá. Zbylá jedna šestina, která si myslí, že je dopravní spojení nedostačující, je tvořena jedinci mladšími 20 let nebo naopak seniory staršími 70 let. Mladší obyvatelé obce nemají řidičský průkaz nebo vlastní osobní automobil, a naopak starší už mnohdy řídit nechtějí nebo ani nemohou díky zdravotnímu stavu, proto se obě tyto skupiny musí spolehnout na veřejnou dopravu, která je v obci slabá, jak bylo popsáno výše.

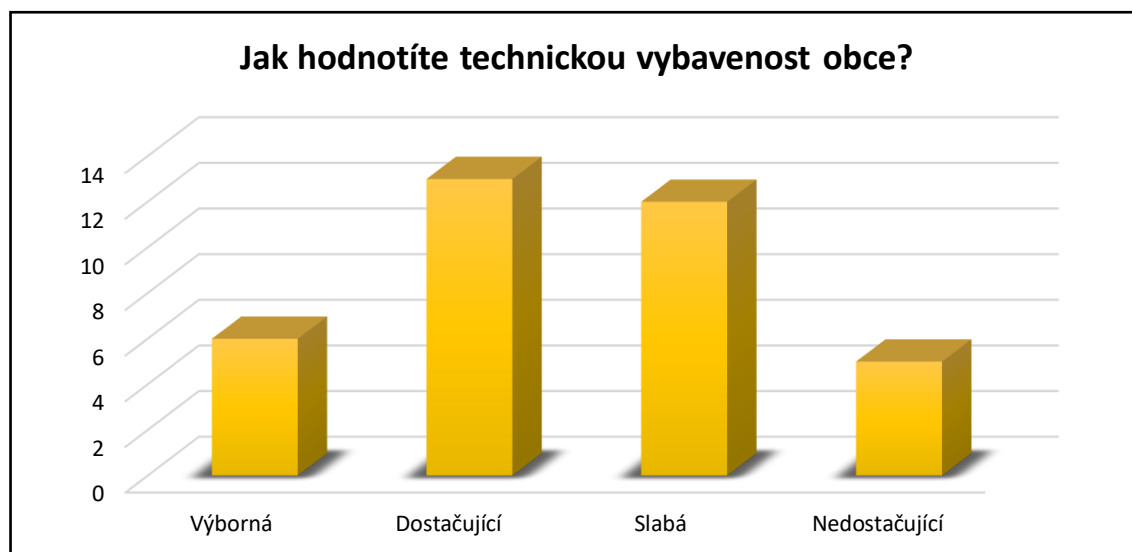
Otázka 12 – Jak hodnotíte technickou vybavenost obce?

Tabulka 13: Jak hodnotíte technickou vybavenost obce?

	Počet	Procentuální podíl
Výborná	6	17 %
Dostačující	13	36 %
Slabá	12	33 %
Nedostačující	5	14 %

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 13: Jak hodnotíte technickou vybavenost obce?

Zdroj: vlastní zpracování

Výsledky

Co si respondenti myslí o technické vybavenosti obce je vyobrazeno v grafu 13. Nejvíce respondentů (36 %) hodnotí technickou vybavenost jako dostačující. S 33 % následují dotazovaní, kteří ji shledávají slabou. Jako výbornou ji označuje 17 % dotazovaných, a naopak za nedostačující ji považuje 14 % respondentů.

Diskuze

Dle výsledků lze dotazované rozdělit přesně na dvě poloviny. Jedna polovina dotazovaných označila technickou vybavenost obce jako výbornou nebo dostačující, což byli převážně starší jedinci. Druhá polovina ji hodnotí jako slabou nebo nedostačující. Takto odpovídali spíše mladší občané obce. Nespokojenost mladších obyvatel s technickou vybaveností lze vysvětlit pomocí jiného životního stylu oproti starším občanům. Mladá generace je zvyklá na blahobytnou konzumní společnost, a proto jim výše popsaná technická vybavenost obce nemusí stačit a označují ji tak za slabou či dokonce nedostatečnou.

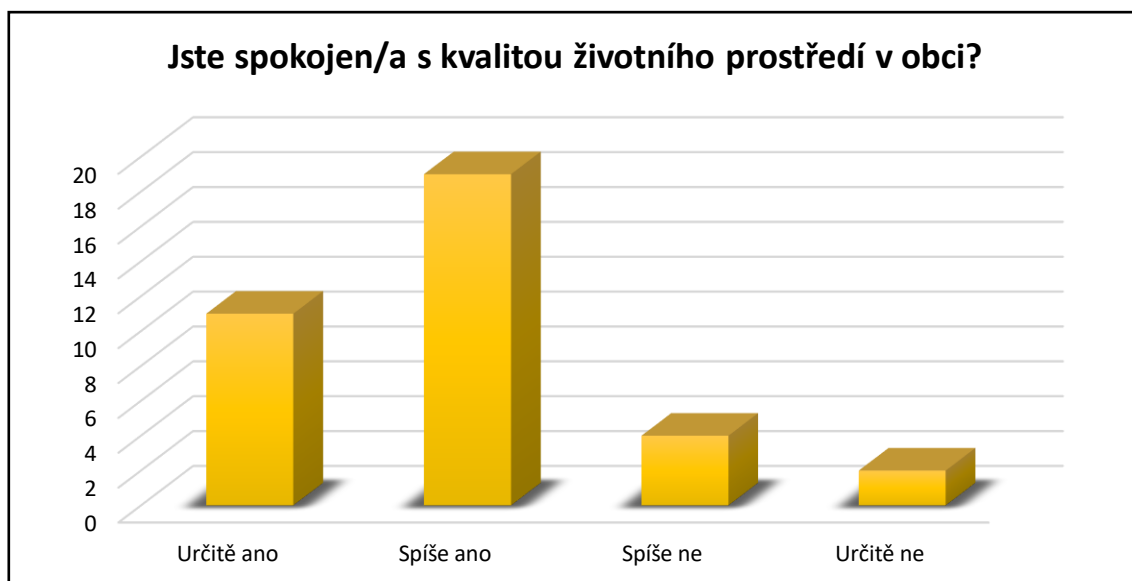
Otázka 13 – Jste spokojen/a s kvalitou životního prostředí v obci?

Tabulka 14: Jste spokojen/a s kvalitou životního prostředí?

	Počet	Procentuální podíl
Určitě ano	11	31 %
Spíše ano	19	52 %
Spíše ne	4	11 %
Určitě ne	2	6 %

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 14: Jste spokojen/a s kvalitou životního prostředí v obci?

Zdroj: vlastní zpracování

Výsledky

V grafu 14 jsou zachyceny odpovědi na otázku, zda jsou obyvatelé spokojeni s kvalitou životního prostředí v obci nebo jejím okolí. S kvalitou životního prostředí je určitě spokojeno 31 % respondentů, spíše spokojeno 52 %, spíše nespokojeno 11 % a pouze dva respondenti, kteří zastupují 6 % dotazovaných, uvedli, že jsou určitě nespokojeni.

Diskuze

Z grafu lze vyčíst, že většina respondentů je spokojena nebo spíše spokojena s kvalitou životního prostředí. Nespokojena je pouze jedna šestina respondentů. Výsledky u této otázky lze hodnotit kladně. Je vidět, že se obyvatelé obce o životní prostředí starají, ale jak již bylo uvedeno výše, i zde se najdou občané, kteří vyhazují odpad mimo kontejnery, což je pravděpodobně důvod nespokojenosti některých dotazovaných. V posledních několika letech je životní prostředí čím dál více zmiňováno v souvislosti s trvale udržitelným rozvojem, a proto z velké části ovlivňuje kvalitu života na venkově.

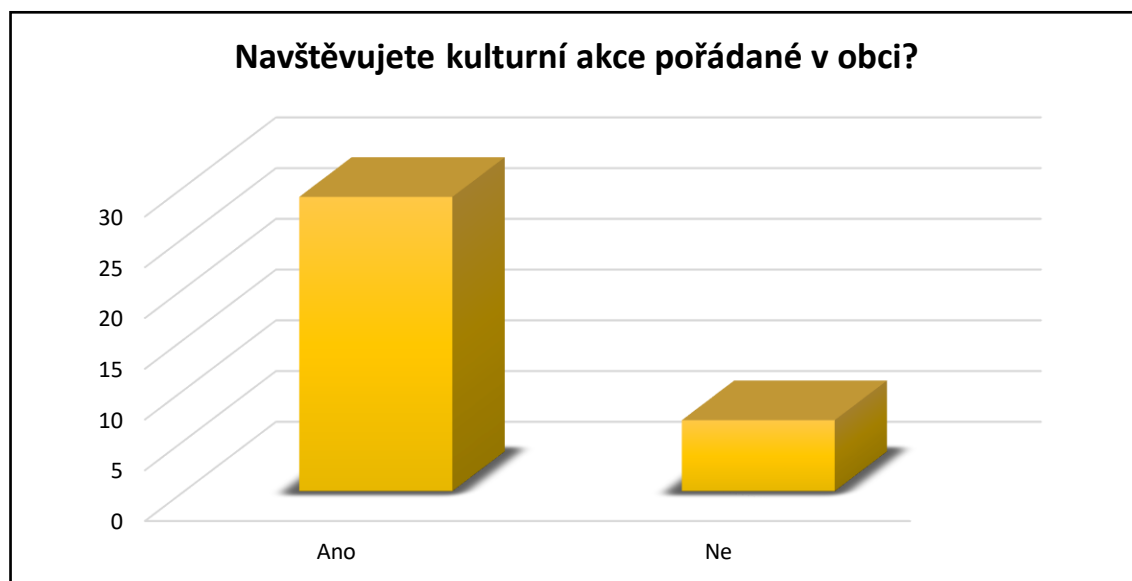
Otázka 14 – Navštěvujete kulturní akce pořádané v obci?

Tabulka 15: Navštěvujete kulturní akce pořádané v obci?

	Počet	Procentuální podíl
Ano	29	81 %
Ne	7	19 %

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 15: Navštěvujete kulturní akce pořádané v obci?

Zdroj: vlastní zpracování

Výsledky

Zda respondenti navštěvují kulturní akce a tradice, které jsou v obci pořádány, zobrazuje graf 15. Dotazovaní, kteří se těchto akcí účastní, tvoří 81 %. Zbýlých 19 % respondentů uvedlo, že akce, které se v obci konají, nenavštěvují.

Diskuze

Z tabulky i grafu vyplývá, že většina dotazovaných kulturní akce a tradice navštěvuje, což je velice pozitivní zjištění, protože právě kulturní tradice jsou velice významným faktorem fungování society na venkově. Pro rozvoj společenství a komunity obce je důležité, aby se nově příchozí obyvatelé adaptovali na místní kulturu a aby porozuměli zdejším tradicím a aby je přijali za své. Respondenti, kteří se akcí neúčastní, jsou zejména mladší občané ve věku do 30 let nebo naopak starší obyvatelé ve věkové kategorii nad 70 let.

Otázka 15 - Pokud jste na předchozí otázku odpověděl/a ano, jaké akce se těší největší oblibě?

Tabulka 16: Jaké akce se těší největší oblibě?

	Počet	Procentuální podíl
Stavění máje	15	52 %
Velikonoce	12	41 %
Sv. Martin	2	7 %
Mikuláš	5	17 %
Advent	13	45 %
Květnová pouť	26	90 %
Setkání seniorů	6	21 %
Hasičská soutěž	7	24 %
Dlabání dýní	5	17 %
Tvoření vánočních věnců	7	24 %

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 16: Jaké akce se těší největší oblibě?

Zdroj: vlastní zpracování

Výsledky

V grafu 16 jsou znázorněny výsledky na otázku, jaké akce se těší největší oblibě. U této otázky mohli respondenti vybrat více možností a odpovídali pouze ti, kteří v předchozí otázce uvedli, že se účastní kulturních akcí v obci. Nejoblíbenější akcí je květnová pouť, kterou vybralo 90 % dotazovaných. Dalšími oblíbenými tradicemi jsou stavění máje s 52 %, advent s 45 % a Velikonoce s 41 %. Hasičská soutěž a tvoření vánočních věnců dosáhly stejného procentuálního zastoupení 24 %. Setkání seniorů

je oblíbené u 21 % respondentů, Mikuláš u 17 %, stejně jako dlabání dýní. Nejméně oblíbenou akcí je průvod sv. Martina se 7 %.

Diskuze

Výše uvedená otázka se vztahovala pouze k těm akcím, které se v obci skutečně pořádají. K nejoblíbenějším akcím patří pouť, stavění máje, a advent, a to pravděpodobně z toho důvodu, že se jich účastní nejvíce obyvatel napříč všemi generacemi. Naopak nejméně dotazovaných zvolilo tradice jako dlabání dýní, Mikuláše a sv. Martina. Tyto akce jsou oblíbené především u žen ve věku 30 – 50 let, což se dalo předpokládat, protože se jedná o události, které se konají zejména kvůli dětem. Z tohoto výsledku lze usuzovat, že oblíbenost akcí a tradic je ovlivněna hlavně tím, pro koho je akce určena a kolik obyvatel se jí účastní.

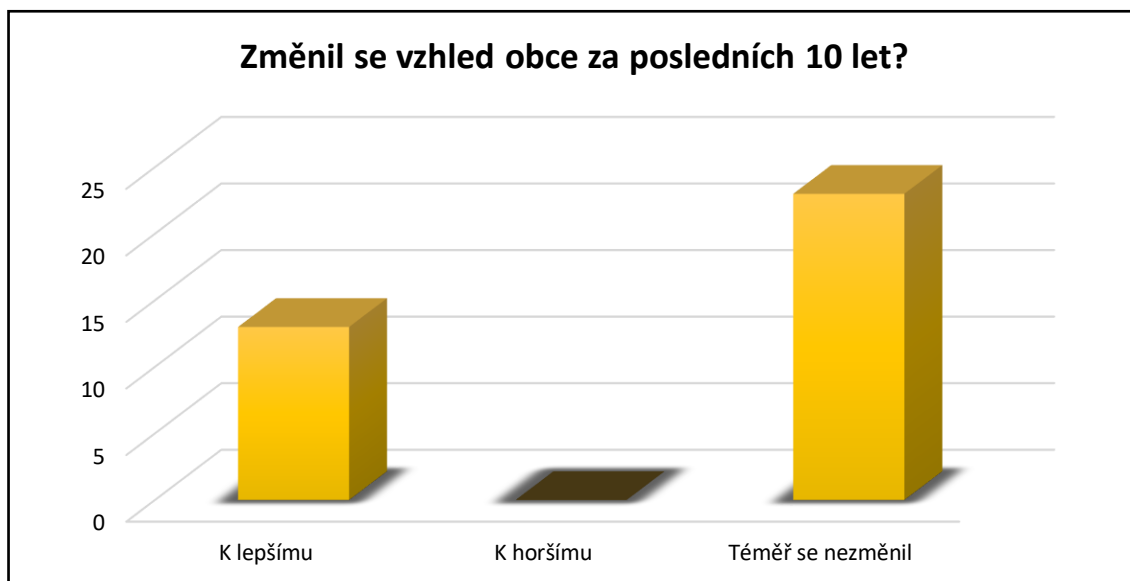
Otázka 16 – Změnil se vzhled obce za posledních 10 let?

Tabulka 17: Změnil se vzhled obce za posledních 10 let?

	Počet	Procentuální podíl
K lepšímu	13	36 %
K horšímu	0	0 %
Téměř se nezměnil	23	64 %

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 17: Změnil se vzhled obce za posledních 10 let?

Zdroj: vlastní zpracování

Výsledky

Graf 17 ukazuje, zda se změnil vzhled obce za posledních 10 let. Nejpočetnější skupinu tvoří respondenti, kteří tvrdí, že se vzhled obce téměř nezměnil. Procentuální zastoupení této skupiny činí 64 %. Dotazovaní, kteří si myslí, že se vzhled obce změnil k lepšímu, představují 36 %. Nikdo z respondentů neuvěděl, že by byl vzhled obce horší než před 10 lety.

Diskuze

Za kladnou lze považovat tu skutečnost, že nikdo nehodnotí vzhled obce jako horší než před 10 let a dále to, že přibližně jedna třetina dotazovaných se domnívá, že se vzhled obce změnil k lepšímu. Ovšem největší zastoupení mají respondenti, kteří míní, že se vzhled obce nezměnil. Pro obec a její rozvoj je samozřejmě důležité, aby se její zevnějšek neustále zveleboval, a aby si toho všimli i občané, protože i vzhled může být jeden z důvodů, který by na venkov mohl přilákat nové obyvatele.

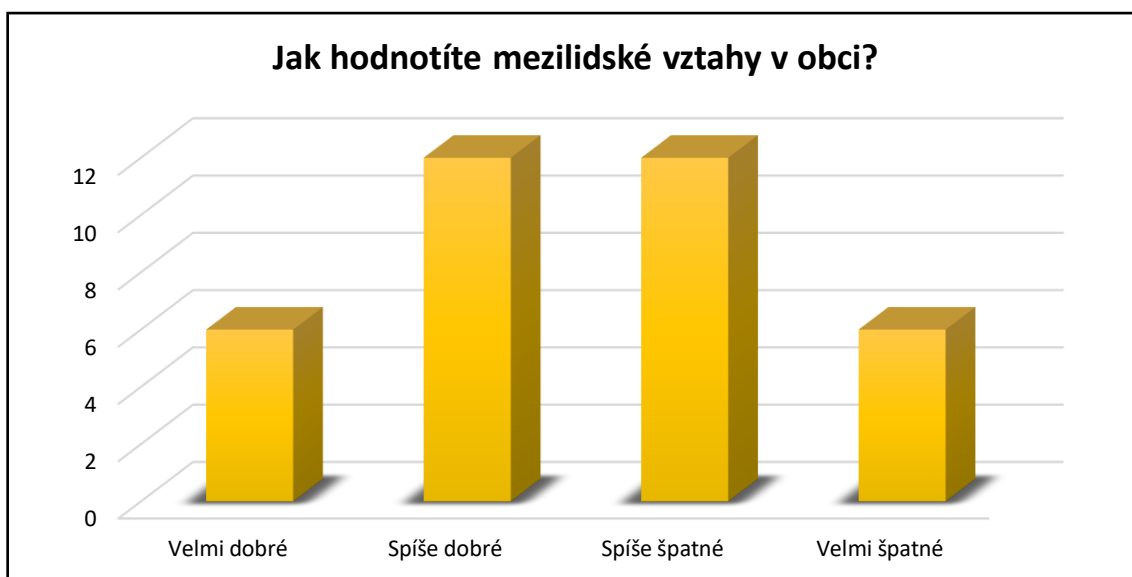
Otázka 17 – Jak hodnotíte mezilidské vztahy v obci?

Tabulka 18: Jak hodnotíte mezilidské vztahy v obci?

	Počet	Procentuální podíl
Velmi dobré	6	17 %
Spíše dobré	12	33 %
Spíše špatné	12	33 %
Velmi špatné	6	17 %

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 18: Jak hodnotíte mezilidské vztahy v obci?

Zdroj: vlastní zpracování

Výsledky

Graf 18 prezentuje výsledky otázky, která se zaměřovala na mezilidské vztahy v obci. Vztahy v obci označilo za spíše dobré 33 % respondentů. Stejný počet dotazovaných vztahy zhodnotil jako spíše špatné. Za velmi dobré, a naopak za velmi špatné je považuje shodně 17 % respondentů.

Diskuze

Z výše uvedeného jednoznačně vyplývá, že jsou dotazovaní rozděleni přesně na dvě poloviny, což odpovídá i realitě v obci. Jedna polovina shledává vztahy jako spíše dobré nebo dokonce velmi dobré a druhá polovina tvrdí, že vztahy v obci jsou spíše špatné nebo velmi špatné. Dle těchto názorů lze usuzovat, že je celá obec rozdělena a je nutné, aby se sjednotila. Při rozvoji nejen venkova, ale jakékoliv komunity, je velice důležitá sounáležitost.

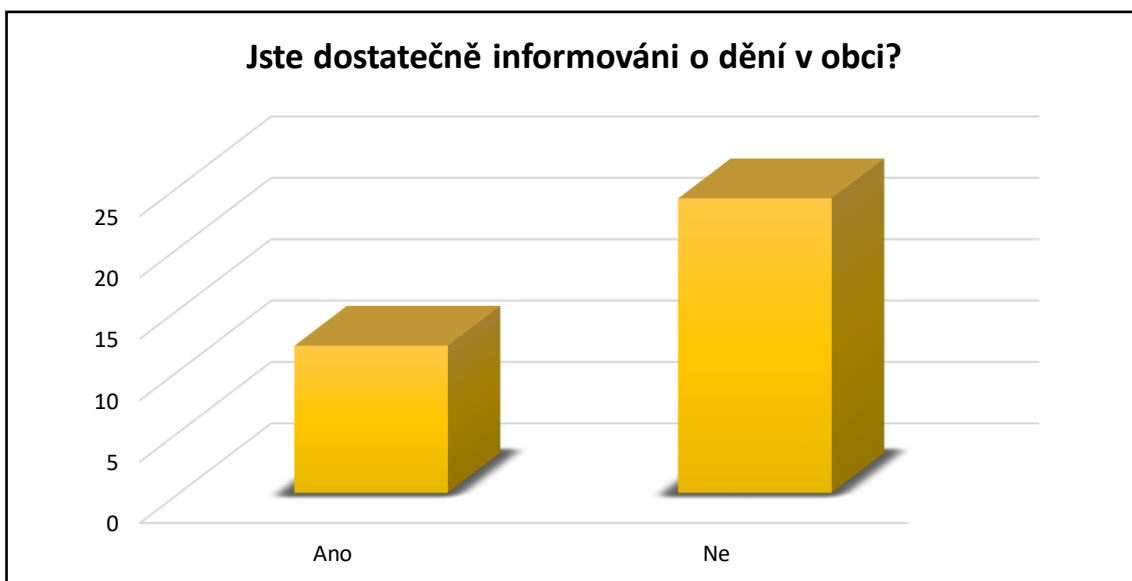
Otázka 18 – Jste dostatečně informováni o dění v obci?

Tabulka 19: Jste dostatečně informováni o dění v obci?

	Počet	Procentuální podíl
Ano	12	33 %
Ne	24	67 %

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 19: Jste dostatečně informováni o dění v obci?

Zdroj: vlastní zpracování

Výsledky

Zda jsou obyvatelé dostatečně informováni o dění v obci je vyobrazeno v grafu 19. Více dotazovaných uvedlo, že nejsou dostatečně informováni. Tato většina představuje 67 % respondentů. Zbýlých 33 % dotazovaných je dostatečně informováno o dění v obci.

Diskuze

V rámci rozvoje obce je podstatné, aby do rozvojových aktivit byli zapojeni právě i obyvatelé. O veškerých aktivitách by měli být informováni. Z grafu i tabulky lze vyčíst, že obec má s informovaností problém. Dvě třetiny respondentů nejsou spokojeny s informovaností o dění v obci a jsou tvořeny zejména obyvateli ve věku 20 – 50 let. Tento výsledek si lze vyložit tak, že se mladší obyvatelé o dění v obci zajímají více než starší občané.

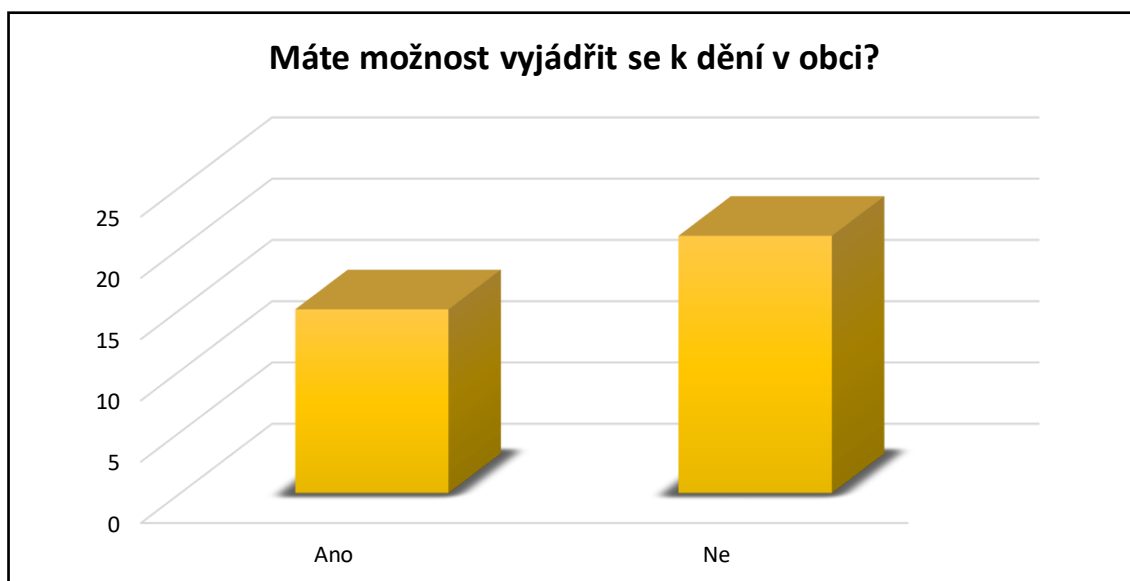
Otázka 19 – Máte možnost vyjádřit se k dění v obci?

Tabulka 20: Máte možnost vyjádřit se k dění v obci?

	Počet	Procentuální podíl
Ano	15	42 %
Ne	21	58 %

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 20: Máte možnost vyjádřit se k dění v obci?

Zdroj: vlastní zpracování

Výsledky

Graf 20 znázorňuje, zda mají obyvatelé možnost vyjádřit se k dění v obci. Početnější je skupina dotazovaných, kteří tvrdí, že nemají možnost vyjádřit se k dění v obci. Procentuální zastoupení této skupiny činí 58 %. Naopak 42 % dotazovaných uvedlo, že tuto možnost mají.

Diskuze

Otázka 19 úzce souvisí a navazuje na otázku 18. Je sice důležité, aby byli občané obce informováni o dění v obci, ale zároveň je nezbytné, aby také dostali možnost vyjádřit svůj názor k zamýšleným projektům. Jejich názor nemusí přinášet pouze souhlas nebo naopak nesouhlas s daným projektem, ale tyto připomínky mohou sloužit jako nápady pro lepší rozvoj. Další výhodou je to, že pokud mají obyvatelé možnost vyjádřit se k zamýšleným projektům, dojde i k převzetí spoluodpovědnosti. Z výsledků je patrné, že jsou obdobné jako u předchozí otázky, proto by se obec měla na tuto oblast zaměřit.

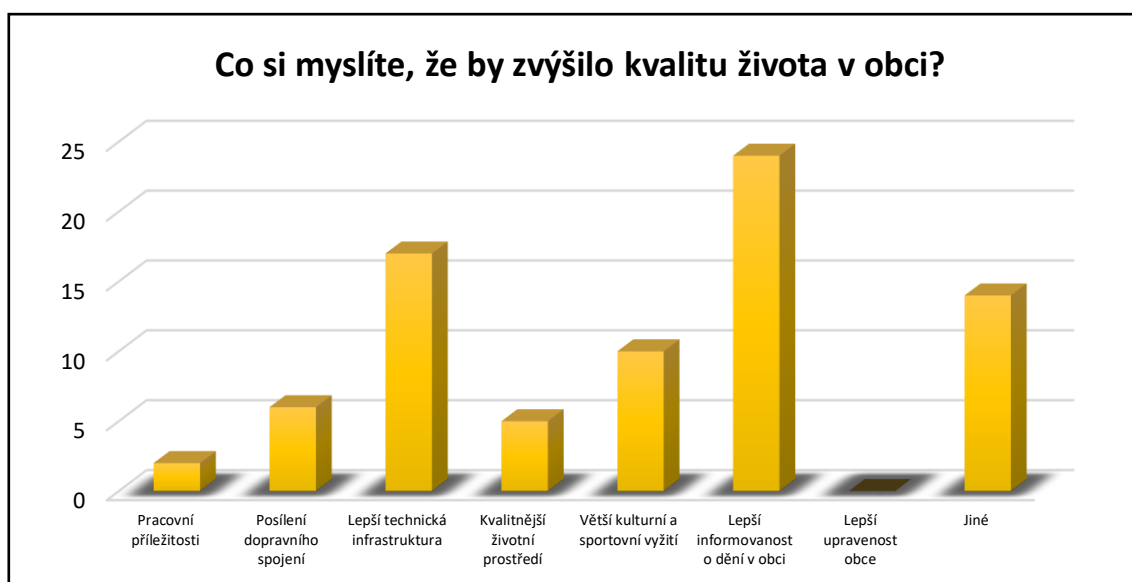
Otázka 20 – Co si myslíte, že by zvýšilo kvalitu života v obci?

Tabulka 21: Co si myslíte, že by zvýšilo kvalitu života v obci?

	Počet	Procentuální podíl
Pracovní příležitosti	2	6 %
Posílení dopravního spojení	6	17 %
Lepší technická infrastruktura	17	47 %
Kvalitnější životní prostředí	5	14 %
Větší kulturní a sportovní vyžití	10	28 %
Lepší informovanost o dění v obci	24	67 %
Lepší upravenost obce	0	0 %
Jiné	14	39 %

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 21: Co si myslíte, že by zvýšilo kvalitu života v obci?

Zdroj: vlastní zpracování

Výsledky

Co by mohlo zvýšit kvalitu života v obci, je zobrazeno v grafu 21. I u této otázky mohli dotazovaní zvolit více odpovědí. Největší počet respondentů (67 %) si myslí, že by se kvalita života zvýšila díky lepší informovanosti o dění v obci. Druhé místo zaujala lepší technická infrastruktura, kterou zvolilo 47 % dotazovaných. Dále se umístilo větší kulturní a sportovní vyžití, které by uvítalo 28 % respondentů, posílení dopravního spojení se 17 % a kvalitnější životní prostředí se 14 %. Nejmenšího početního zastoupení (6 %) dosáhly pracovní příležitosti a nikdo z dotazovaných si nemyslí, že by kvalitu života zvýšila lepší upravenost obce. Velké procentuální zastoupení (39 %) představuje

také odpověď jiné, pod kterou respondenti nejčastěji uváděli digitalizaci a rozparcelování pozemků, novou výstavbu rodinných domků, větší využívání dotací při financování různých projektů a pořádání veřejných schůzí.

Diskuze

Z grafu i z tabulky jednoznačně vyplývá, že výsledky u této otázky navazují na výsledky předchozích otázek. Dvě třetiny respondentů konstatovaly, že by se kvalita v obci zvýšila zejména lepší informovanost o dění v obci. Tato odpověď se dala očekávat v návaznosti na výsledky otázky 18, kde právě stejný počet dotazovaných uvedl, že nejsou dostatečně informováni o dění v obci. Téměř polovina respondentů by uvítala lepší technickou infrastrukturu, což opět navazuje na výsledky předchozích otázek, a to konkrétně výsledky u otázky 12, kde právě polovina respondentů hodnotila infrastrukturu jako slabou či dokonce nedostačující. Velkého procentuálního zastoupení dosáhla i odpověď jiné, pod kterou se skrývají návrhy jako výstavba rodinných domků, větší využívání dotací a pořádání veřejných schůzí. Poměrně dost respondentů (více než jedna čtvrtina) si myslí, že by se kvalita života v obci dala zvýšit pomocí většího kulturního a sportovního vyžití. Posílení dopravního spojení by pomohlo těm dotazovaným, kteří ho v otázce 11 zhodnotili jako nedostačující, a lze se domnívat, že pokud by odpovídalo více seniorů, procentuální zastoupení by bylo u této odpovědi vyšší. Zejména na tuto otázku a na její propojení s ostatními otázkami dotazníku pro místní obyvatele budou navazovat návrhy (viz. kapitola 5), které by přispěly k budoucímu rozvoji v obci.

4.7.2 Výsledky VSM dotazníku

VSM dotazník zkoumal jaký vztah má obec Hodonice k jednotlivým kulturním dimenzím znalostní ekonomiky. Na základě výsledků lze určit, ke kterým dimenzím má obec nejbližší a zda se jedná o pozitivní či negativní zjištění pro budoucí rozvoj obce. Jak již bylo uvedeno v metodice, pro vyhodnocení dosažených bodů je nejdůležitější hodnota 50, která představuje hranici mezi jednotlivými protipóly kulturních dimenzí.

I v tomto dotazníku byly dotazovaným položeny identifikační otázky a při vyhodnocování bylo zjištěno, že dotazník VSM vyplňovali ti samí respondenti, kteří vyplňovali dotazník pro místní obyvatele.

Tabulka 22: Výsledné kulturní dimenze VSM dotazníku

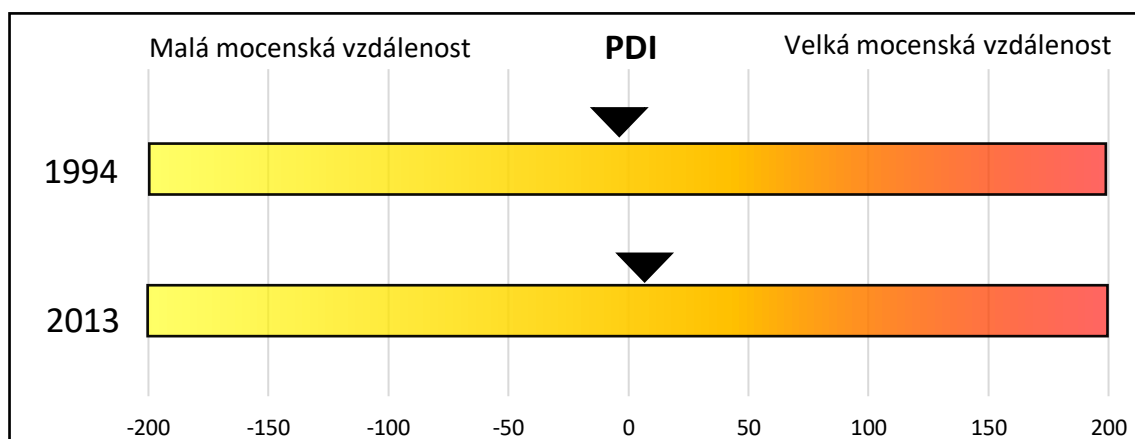
Kulturní dimenze	VSM 1994		VSM 2013	
	Body	Kulturní dimenze	Body	Kulturní dimenze
PDI	-1,3	Malá mocenská vzdálenost	4,9	Malá mocenská vzdálenost
IDV	85,8	Individualismus	0	Kolektivismus
MAS	-25,2	Feminita	6	Feminita
UAI	34,2	Přijímání rizika	-57,8	Přijímání rizika
LTO	51,5	Dlouhodobá orientace	10,2	Krátkodobá orientace
IVR	xxx	xxx	79,9	Požitky

Zdroj: vlastní zpracování

Výše uvedená tabulka vyobrazuje výsledky jednotlivých kulturních dimenzí v obci, které budou detailněji popsány níže.

Mocenská vzdálenost (PDI)

Graf 22: Mocenská vzdálenost VSM

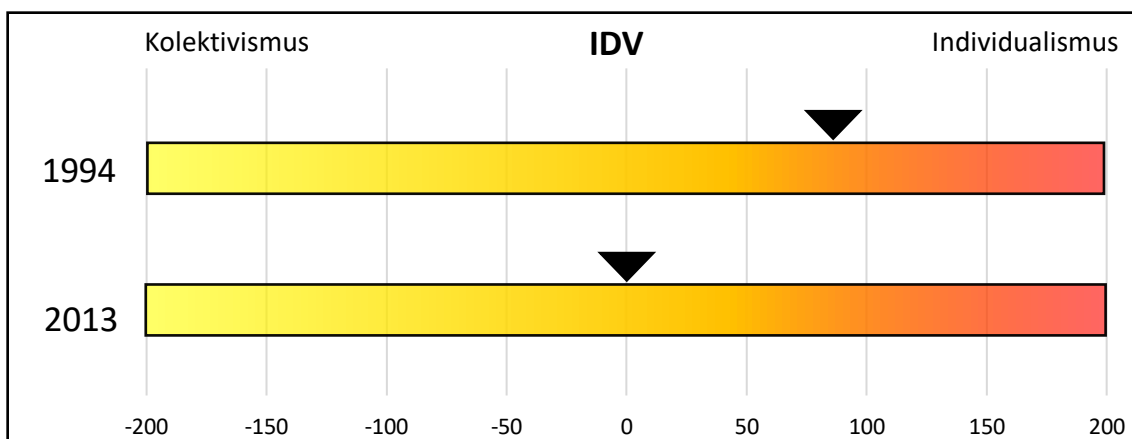

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky 22 i z grafu 22 je patrné, že v Hodonicích převládá malá mocenská vzdálenost. Lze si všimnout, že v rámci VSM 2013 vyšel nižší index mocenského odstupu než ve VSM 1994, ale i přesto oba výsledky představují hodnoty pro malou mocenskou distanci. Tento výsledek lze hodnotit jako pozitivní, protože malá mocenská vzdálenost je žádoucí kulturní dimenzí, která směřuje ke znalostní ekonomice. Na základě výsledků je možné konstatovat, že je kladen důraz na rovnost jednotlivých členů society v obci a velkou roli zde hraje i soudržnost. Dotazovaní tedy vnímají nerovné rozdělení moci více pozitivně. Relevantnost výsledku je potvrzena i nízkou směrodatnou odchylkou.

Individualismus vs. kolektivismus (IDV)

Graf 23: Individualismu vs. kolektivismus VSM

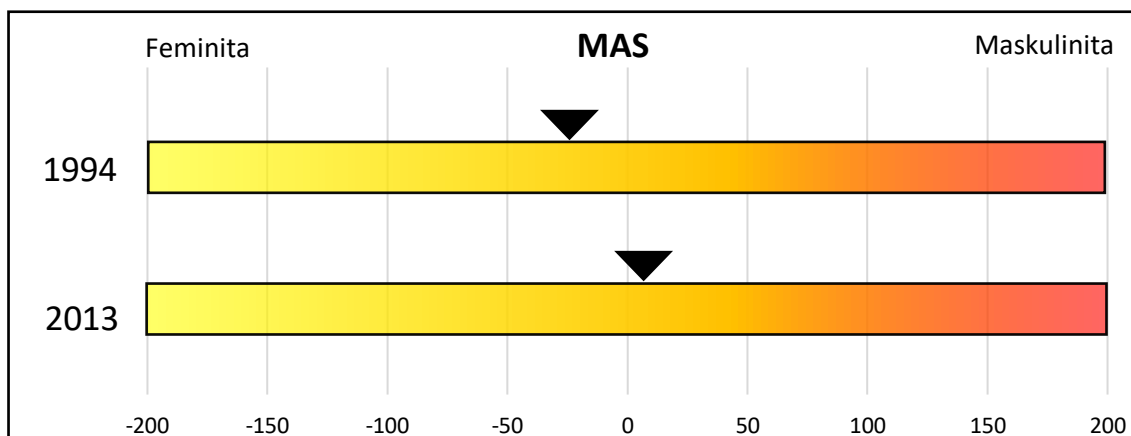
Zdroj: vlastní zpracování

Výsledky kulturní dimenze individualismus vs. kolektivismus lze odvodit jak z tabulky 22, tak i z grafu 23. Tato kulturní dimenze přinesla zajímavé skutečnosti. Pro VSM 1994 je v obci jednoznačný individualismus, který se vyznačuje zejména volnými vztahy, očekává, že se každý bude starat sám o sebe a jedinci jednají spíše ve vlastním zájmu. Tento výsledek lze spojit i s negativním hodnocením mezilidských vztahů v dotazníku pro místní obyvatele, kdy polovina respondentů hodnotí vztahy v obci jako špatné. Naopak VSM 2013 zpřesňuje výsledek a zde již obec dosáhla kolektivismu, což je kulturní dimenze, která podporuje budoucí rozvoj obce. V rámci kolektivismu jsou lidé integrováni do silných soudržných skupin, je kladen důraz na zájmy a potřeby celé society a obyvatelé drží více při sobě. Kolektivismus je podpořen i na základě výsledků dotazníku pro místní obyvatele, a to konkrétně u otázky 14, která zjišťovala, zda se obyvatelé účastní kulturních akcí v obci. Většina dotazovaných kulturní akce navštěvuje, což kolektivismus

potvrzuje. Výsledek VSM 1994 lze považovat za relevantní díky nízké směrodatné odchylce, ale u VSM 2013 se směrodatná odchylka pohybuje na hraně relevantnosti.

Feminita vs. maskulinita (MAS)

Graf 24: Feminita vs. maskulinita VSM

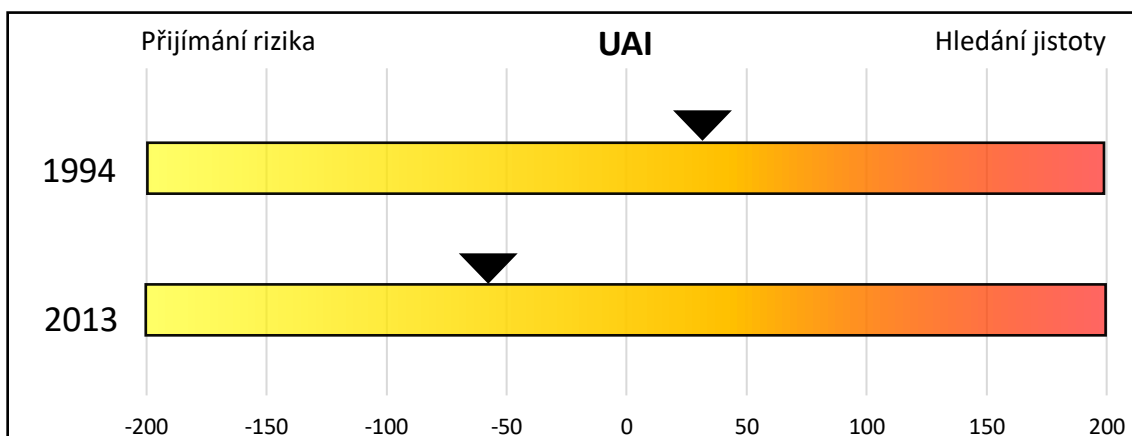

Zdroj: vlastní zpracování

Zda má obec blíže k feminitě či maskulinitě, znázorňuje graf 24. V obci převažuje feminita, což je pozitivní zjištění, protože právě feminita je žádoucí kulturní dimenzí z hlediska rozvoje znalostní společnosti. Mezi hlavní znaky feminní společnosti lze zařadit péči o mezilidské vztahy, solidaritu a životní prostředí, což přináší do society důvěru a otevřenost. Mezi VSM 1994 a VSM 2013 lze pozorovat mírné zhoršení, ale výsledná dimenze je stále stejná. Tento výsledek je v souladu také s výsledky otázky 13 dotazníku pro místní obyvatele, která se zaměřovala na spokojenost s životním prostředím a otázky 16, která se týkala vzhledu obce. Z výsledků vyplynulo, že se občané starají o životní prostředí a pečují o vzhled obce, což je pro dosažení feminního společenství velice důležité. Lze se však domnívat, že větší potvrzení této dimenze by přineslo zlepšení mezilidských vztahů v obci. Směrodatná odchylka VSM 1994 dosahuje vysokých hodnot, proto tento výsledek nelze považovat za relevantní, naopak směrodatná odchylka VSM 2013 dosahuje nižších hodnot.

Přijímání rizika vs. obava z nejistoty (UAI)

Graf 25: Přijímání rizika vs. obava z nejistoty VSM

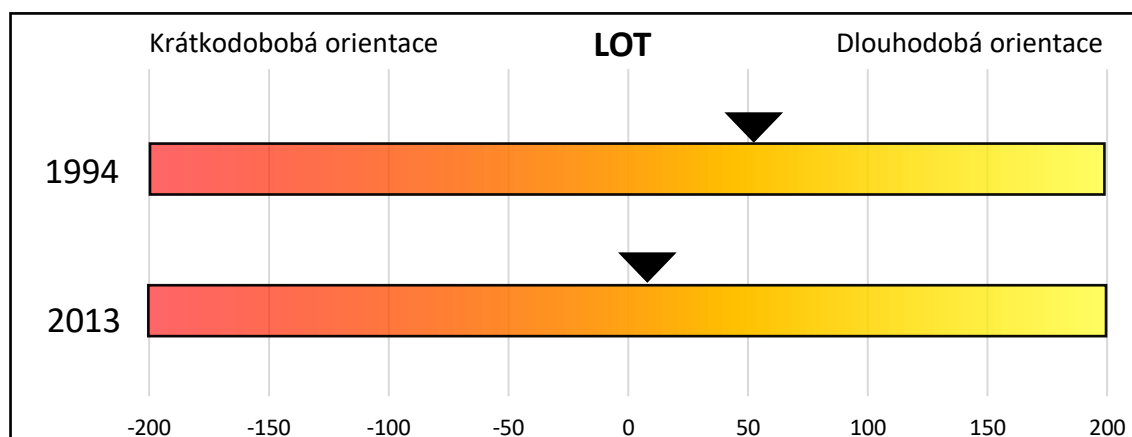

Zdroj: vlastní zpracování

V rámci zkoumání další kulturní dimenze bylo zjištěno, že se obyvatelé Hodonic nebojí rizika, což vyobrazuje graf 25. Toto zjištění je poněkud překvapující, protože je známo, že lidé žijící na venkově jsou spíše konzervativní a nemají rádi změny, proto se dalo předpokládat, že budou vyhledávat spíše jistotu. To, že obyvatelům nedělá problém přijímat riziko, je velmi významné, protože se musí přizpůsobovat velkým změnám, které přináší globální společnost. Směrodatná odchylka dosahuje v obou případech hraničních hodnot, proto nelze určit, zda se jedná o relevantní výsledek.

Dlouhodobá vs. krátkodobá orientace (LOT)

Graf 26: Dlouhodobá vs. krátkodobá orientace VSM

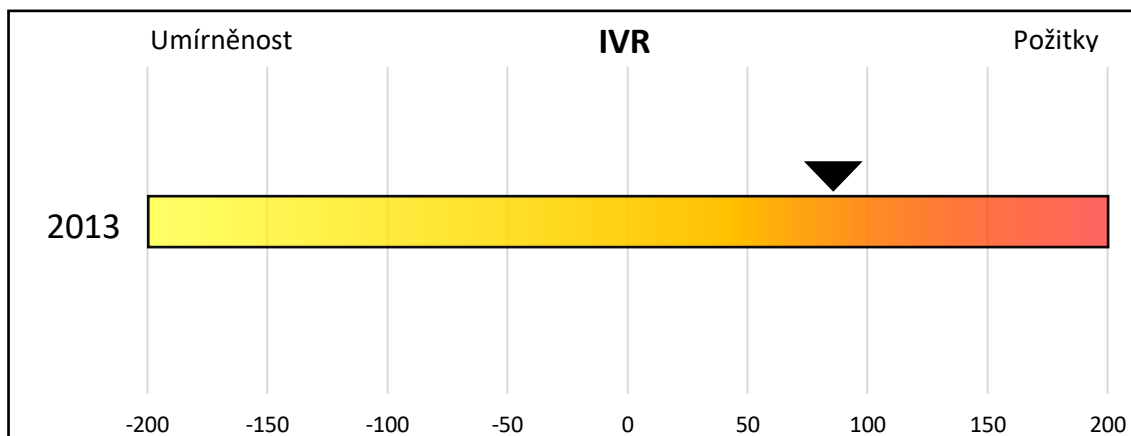
Zdroj: vlastní zpracování

Graf 26 zobrazuje, zda je obec orientována krátkodobě či dlouhodobě. Jak v tabulce, tak i v grafu je patrný rozdíl mezi výsledky VSM 1994 a VSM 2013. V rámci vyhodnocování VSM 1994 bylo zjištěno, že se výsledek pohybuje v přechodné zóně, což

znamená, že není jednoznačné, ke které dimenzi se obec přiklání. VSM 2013 už přineslo jednoznačný výsledek, a to takový, že obyvatelé obce smýšlejí pouze v krátkodobém horizontu. Znamená to, že jsou zaměřeni převážně na ty činnosti, které přinášejí okamžitý efekt. Pro budoucí rozvoj obce je ale lepší dlouhodobá orientace, která klade důraz na trvalou udržitelnost. Krátkodobá orientace obyvatel Hodonic vyplývá také z výsledků otázky 18, kdy dvě třetiny respondentů uvedly, že nejsou dostatečně informováni o dění v obci, což znamená, že nejsou srozuměni se záměry zastupitelstva a tím pádem ani s dlouhodobým směřováním obce. Výsledek u této dimenze lze považovat za relevantní, protože se směrodatná odchylka pohybuje na velmi nízkých hodnotách.

Požítky vs. umírněnost (IVR)

Graf 27: Požítky vs. umírněnost VSM

Zdroj: vlastní zpracování

Zda je societa nakloněna umírněnosti nebo požítkům zachycuje graf 27. Jak z grafu vyplývá, tato kulturní dimenze se dříve nehodnotila, proto výsledek nemůžeme srovnat s VSM 1994. Obyvatelé obce jsou jednoznačně nakloněni více požítkům než umírněnosti, což znamená, že relativně volně uspokojují své potřeby, jednají tak, jak se jim zlíbí a užívají si zábavy, což jim přináší momentální pocit štěstí. Požítky souvisí se současnou konzumní společností a nejsou žádoucí dimenzí, která by podporovala rozvoj směrem ke znalostní společnosti. Proto by bylo lepší, kdyby se místní societa vyznačovala spíše umírněností, která je spojena převážně se zdrženlivostí a trvalou udržitelností.

4.7.3 Výsledky TBSD dotazníku

Test barevně sémantického diferenciálu patří mezi kvalitativní metody a byl předložen pouze reprezentativnímu vzorku respondentů. Dotazovaní byli vybíráni tak, aby byla zastoupena obě pohlaví a jejich nejvyšší dosažené vzdělání bylo různé.

Na základě výsledků lze podnětová slova rozdělit do skupin dle toho, zda jsou societou vnímány pozitivně či negativně a směrodatná odchylka ukazuje, která slova jsou mezi obyvateli sdílena nejvíce a naopak, která nejméně. Průměrné pořadí slov, je vyobrazeno v Příloze 4 a sdílení slov dle směrodatné odchylky je zachyceno v Příloze 5. Výsledky lze shrnout následovně:

- Z hlediska průměrného pořadí lze do skupiny velmi pozitivně vnímaných symbolů zařadit *radost, děti, domov, štěstí, důvěru, požitky, skromnost a kamarádi/kamarádky*. Spíše pozitivně respondenti vnímají hodnoty jako *jistotu, okamžitý zisk, být první, konzultace, příroda a akceschopnost*. Naopak mezi spíše negativní symboly patří *změna, formálnost, nadřizený, alkohol a povinnosti*. Na úplném konci se vyskytují hodnoty jako *úzkost, smrt a strach*, které jsou vnímány velmi negativně.
- Při bližším zkoumání podnětových slov lze konstatovat, že nejvíce sdílenými hodnotami jsou *radost, děti a strach*. Nejvíce symbolů spadá do skupiny sdílených hodnot a jedná se například o *skromnost, důvěru, lásku, život, domov a štěstí*. Naopak slabě sdílena jsou mezi obyvateli symboly jako *muži, akceschopnost, formálnost, kontrola a povinnosti*.

Při vyhodnocování slov je významné, zda jsou velmi pozitivně vnímané symboly také sdílenými neboli prožívanými, protože pouze sdílené hodnoty jsou charakteristické projevy kultury. K nejvíce sdíleným slovům patří z velmi pozitivně vnímaných hodnot *radost a děti*, z pozitivně vnímaných podnětových slov *být první a konzultace*, ze spíše negativních *nuda a hádka* a z velmi negativně vnímaných symbolů *úzkost a strach*.

Podnětová slova lze přiřadit k jednotlivým kulturním dimenzím, a proto lze tyto výsledky porovnat s výsledky dotazníku VSM.

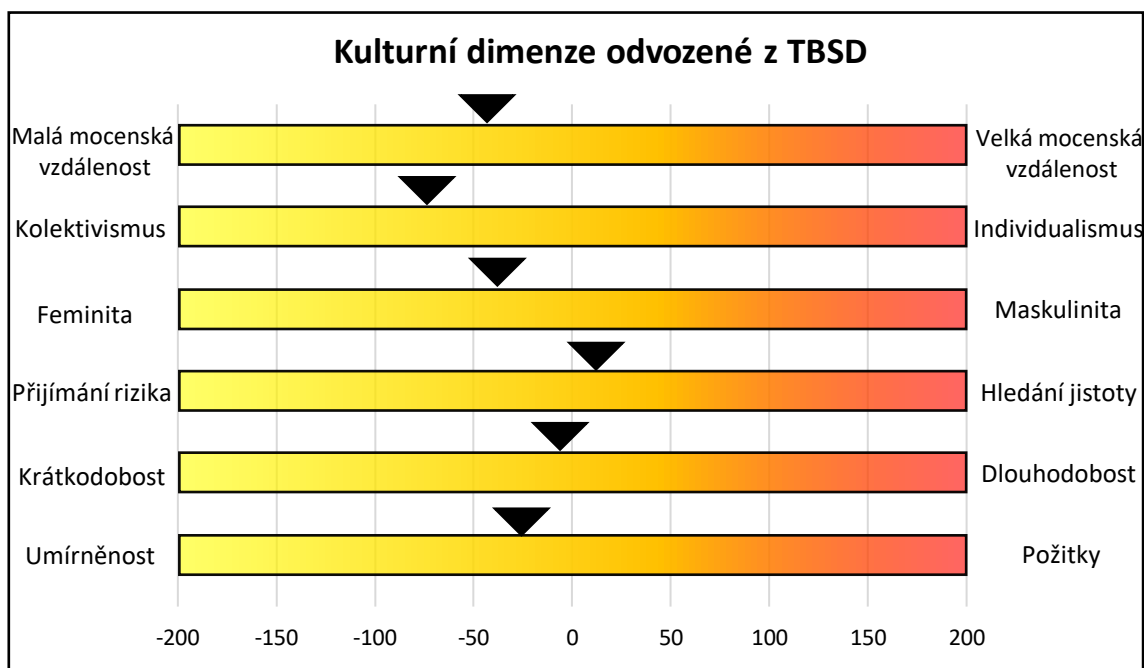
Kulturní dimenze odvozené z TBSD

Tabulka 23: Výsledné kulturní dimenze odvozené z TBSD

Kulturní dimenze	VSM odvozené z TBSD	
	Body	Kulturní dimenze
PDI	-43	Malá mocenská vzdálenost
IDV	-73,7	Kolektivismus
MAS	-39,9	Feminita
UAI	14,9	Přijímání rizika
LTO	-3,8	Krátkodobá orientace
IVR	-27,2	Umírněnost

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 28: Výsledné kulturní dimenze odvozené z TBSD

Zdroj: vlastní zpracování

Z výsledků lze vyčíst, že obec Hodonice má blíže k malé mocenské vzdálenosti, což vyšlo i v dotazníku VSM jak v roce 1994, tak i v roce 2013. Tento výsledek značí, že se podnětová slova *důvěra, otevřenost, vítězství a konzultace*, která souvisí s malou mocenskou distancí, umístila lépe než slova *být první, pravidla, kontrola, formálnost a nadřizený*, která charakterizují velkou mocenskou distancí.

Z výsledků VSM vyplynulo, že mezi lety nastal rozpor v rámci dimenze kolektivismus vs. individualismus. Výsledky nevědomého TBSD vykazují bližší vztah ke kolektivismu, čímž potvrzují výsledek VSM 2013. S kolektivismem se pojí hodnoty

jako *kamarádi/kamarádky, spolupráce, lidé a společenství*, které jsou obyvateli vnímány velmi pozitivně a umístily se tak v první polovině žebříčku. Naopak symboly jako *já (sám), prospěch jedince, povinnosti, samota a nemoc* jsou charakteristické pro individualisticky orientované society, a právě tyto hodnoty obsadily místa na konci žebříčku.

V rámci dimenze feminita vs. maskulinita se výsledky nevědomého TBSD opět shodují s výsledky VSM 1994 i VSM 2013. Dle všech těchto výsledků v Hodonicích převažují feminní hodnoty nad maskulinními. Mezi feminní patří zejména *děti, domov, důvěra, matka, láska, ženy a vztahy*, kdy některé z nich atakovaly nejvyšší příčky žebříčku, a znamená to, že jsou vnímány velmi pozitivně. Naopak mezi maskulinní hodnoty lze zařadit podnětová slova *výkon, otec, muži a hádka*, která se umístila až v druhé polovině.

TBSD dále potvrdilo výsledky, které se týkají toho, zda obyvatelé tíhnou spíše k jistotě nebo jim nevádí podstupovat riziko. Stejně jako VSM (zkoumající vědomí), tak i TBSD (zkoumající nevědomí) prokázal bližší vztah k riziku, které souvisí s *akceschopností, změnou, rizikem a řešením problémů. Jistota, pravidla, strach a úzkost* jsou hodnoty, které jsou typické pro vyhledávání jistoty.

Při zkoumání kulturní dimenze týkající se krátkodobé a dlouhodobé orientace bylo zjištěno, že výsledek VSM 1994 se nacházel v přechodové zóně, kdy nebylo jasné, ke které dimenzi societa inklinuje, ale zpřesňující VSM 2013 vyhodnotilo smýšlení komunity jako krátkodobé, což bylo potvrzeno i výsledkem TBSD. Krátkodobá orientace je vázána na hodnoty jako *minulost, okamžitý zisk, spotřeba a nálada*, zatímco dlouhodobá orientace souvisí se slovy jako *budoucnost, život, vzdělání, příroda a investice*. Z výsledku je zřejmé, že hodnoty týkající se krátkodobosti převážily ty, které podporují dlouhodobost.

K neshodě vědomé a nevědomé úrovně došlo u poslední dimenze, kdy výsledkem dotazníku VSM jsou pozitivky, zatímco výsledkem TBSD je prokázán bližší vztah k umírněnosti. Pozitivky jsou charakterizovány zejména *zábavou, alkoholem, nároky a pozitivky*. Protipólem je umírněnost, která je spojena s hodnotami *radost, štěstí, strídmost a skromnost*. Právě tato podnětová slova obsadila příčky v první čtvrtině žebříčku, a proto je logické, že převážila tato kulturní dimenze.

5 Návrhy pro zlepšení současného stavu obce

Cílem této diplomové práce je analyzovat vliv lidských zdrojů a kultury jejich society ve vybrané obci v souvislosti s trvalou udržitelností vybrané venkovské obce a navržení změn vedoucích ke zlepšení současného stavu. Pomocí výzkumných metod, které byly blíže popsány a specifikovány v metodice, byly zjištěny určité nedostatky, které budou rozebrány v této části práce.

Níže uvedená doporučení byla navržena na základě vlastního pozorování, výsledků dotazníku pro místní obyvatele i výsledků VSM a TBSD. Navrhované změny by mohly přispět k rozvoji obce a zvýšení kvality života v obci. Hodonice se potýkají s problémem neustálého snižování počtu obyvatel a uskutečnění těchto návrhů by mohlo do obce přilákat nové obyvatele.

5.1 Vydávání místního zpravodaje

Z dotazníku pro místní obyvatele bylo zjištěno, že občané Hodonic jsou málo informováni o dění v obci. Konkrétně takto odpovědělo 67 % respondentů. Poslední otázka dotazníku pro místní obyvatele se zaměřovala na to, co by mohlo zvýšit kvalitu života v obci. Odpověď lepší informovanost o dění v obci dosáhla stejného procentuálního zastoupení. Je tedy patrné, že o informace mají obyvatele zájem, což je velice pozitivní, protože informovanost obyvatel je velice důležitá pro budoucí rozvojové aktivity, ale z odpovědí je patrné, že jich dostávají málo.

Vedení obce by mělo občanům zajistit v souladu s místními předpoklady podmínky pro získávání informací o činnosti zastupitelstva a o životě a dění v obci. Informace lze obyvatelům poskytovat skrze obecní zpravodaj, což by mohlo vyřešit výše uvedený problém. Obecní zpravodaje mají nezastupitelnou a jedinečnou roli. Jejich prostřednictvím může zastupitelstvo předkládat témata k veřejné debatě a lze tak ovlivnit i veřejné mínění v obci. Zpravodaj by přinesl všem občanům bez rozdílu přiměřené množství informací a zapojil by je do místní politiky. Všem občanům bez rozdílu je uvedeno proto, že se jedná o velice důležitou skutečnost. Například starší občané, kteří nemají počítač a internet, si informace na webových stránkách obce nedohledají a nepřečtou, ale zpravodaj by jim byl doručen do poštovních schránek, a tak by se potřebné informace dostaly i k nim.

Náklady na vydávání zpravodaje jsou obvykle hrazeny z obecního rozpočtu a občané (čtenáři) je obdrží zcela zdarma nebo za určitou symbolickou cenu. Z tohoto důvodu je důležité, aby náklady na tisk byly co nejnižší. Z důvodu zjištění celkových nákladů na vydávání místního zpravodaje byla učiněna poptávka u tiskařské společnosti, která je blíže popsána a vyčíslena níže.

Navrhuji, aby byl obecní zpravodaj vydáván čtvrtletně nebo alespoň pololetně. Počet stran by se samozřejmě odvíjel od obsahu zpravodaje. Dle mého názoru by v něm mohly být popsány kulturní akce, které se budou konat v nadcházejícím čtvrtletí, dále by zde mohlo být ohlédnutí za kulturními akcemi, které se odehrály v předchozím čtvrtletí, neměla by chybět zpráva o činnosti zastupitelstva a místních spolků a měly by zde být zmíněny zamýšlené a projednávané projekty. Ve zpravodaji, který by byl vydáván v prvním čtvrtletí nového roku, by mohlo být uvedeno ohlédnutí za rokem minulým (jaké projekty byly uskutečněny, jak byly financovány, zda byly čerpány nějaké dotace apod.). Jelikož se jedná o malou obec, myslím si, že 4 strany by byly dostačující při čtvrtletním vydávání. Z důvodu úspory nákladů byla zvolena pouze černobílá varianta. Při těchto specifikacích byla výsledná cena **8,17 Kč** za jeden výtisk.

Počet výtisků by se mohl odvíjet od počtu obyvatel nebo od počtu domů v obci. Dle mého názoru je lepším kritériem počet domů v obci, protože do celkového počtu obyvatel jsou započítány i malé děti, které by pravděpodobně zpravodaj nečetly. V Hodonicích je 82 čísel popisných, proto si myslím, že optimálním počtem by mohlo být 100 kusů výtisků. Zpravodaj by se tak dostal do všech poštovních schránek.

Tabulka 24: Kalkulace nákladů na vydávání místního zpravodaje

Cena za 1 výtisk	1 * 8,17 Kč	8,17 Kč
Čtvrtletní náklady na 100 výtisků	100 * 8,17 Kč	817,- Kč
Celkové roční náklady	4 * 817,- Kč	3.268,- Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Z výše uvedeného vyplývá, že aby obec mohla aktivně informovat občany o dění v obci pomocí tištěného média, musela by ze svého rozpočtu vyčlenit **3.268,- Kč** za rok.

5.2 Pořádání veřejných schůzí

Z dotazníku pro místní obyvatele vyplynul další problém a to takový, že 58 % respondentů tvrdí, že nemají možnost vyjádřit se k dění v obci. Je velice důležité, aby

bylo obyvatelům umožněno vyjádřit svůj názor a své připomínky k budoucímu směřování obce i k jednotlivým zamýšleným projektům. Nejen, že mohou přinést konstruktivní kritiku, ale jejich názory mohou do obce vnést nové poznatky a nápady týkající se rozvojových aktivit. Občané by své názory a připomínky k dění v obci mohli prezentovat na veřejných schůzích. V poslední otázce dotazníku pro místní obyvatele měli respondenti uvést, co by mohlo zlepšit kvalitu života v obci a právě zde, se u odpovědi „jiné“ často vyskytovalo pořádání veřejných schůzí.

Veřejné schůze se v obci osvědčily již v minulosti, ale bohužel se v posledních patnácti letech pořádala jen jedna. Na této schůzi se probíralo hospodaření obce, směřování obce do budoucna, zamýšlené či již zrealizované projekty, kulturní akce apod. Každý mohl vyjádřit svůj názor a postoj k danému tématu a společně se došlo k určité vizi. Navrhují, aby se veřejné schůze konaly pravidelně každý půl rok. Schůze by mohla být svolána do budovy bývalé školy, která má dostatečnou kapacitu na tuto akci a je nezbytné, aby o konání schůze byli informováni všichni občané Hodonic alespoň 14 dnů předem.

Nutno dodat, že pořádání veřejných schůzí by mohlo vyřešit i další nedostatek, který byl zjištěn jak dotazníkem VSM, tak i skrze TBSD, a to, že obyvatelé obce jsou orientováni spíše krátkodobě. Z hlediska rozvojových tendencí znalostní společnosti je lepší dlouhodobá orientace society, která je v souladu s trvalou udržitelností. Právě veřejné schůze by mohly přispět v dané komunitě k orientaci na dlouhodobost. Jak bylo výše uvedeno, na schůzích by bylo probíráno směřování obce do budoucnosti, čímž by i občané začali smýšlet v delším časovém horizontu, a právě to by byl vhodný předpoklad pro začlenění trvalé udržitelnosti do rozvoje obce.

5.3 Posílení dopravního spojení

Jedenáctá otázka dotazníku pro místní obyvatele se zaměřovala na spokojenost obyvatel s dopravním spojením. Výsledky ukázaly, že 17 % dotazovaných označuje dopravní spojení s okolními městy jako nedostačující a tito respondenti jsou tvořeni převážně osobami mladšími 20 let nebo naopak staršími 70 let. Lze předpokládat, že pokud by se dotazníkového šetření účastnilo více náctiletých a seniorů, kteří tvoří více než třetinu všech obyvatel obce, procentuální zastoupení by se u této odpovědi zvýšilo. Z tohoto důvodu se další návrh, který by mohl zvýšit kvalitu života v obci, týká posílení

dopravního spojení. Právě dopravní obslužnost je jedním z hlavních faktorů, které ovlivňují kvalitu života na venkově.

Autobus Hodonicemi projíždí celkem pětkrát za den. Směrem z Hodonic do Bechyně třikrát (v 5:06 hod., v 7:30 hod., v 16:05 hod.) a opačným směrem z Bechyně do Hodonic dvakrát (v 13:20 hod., v 15:20 hod.). Z uvedených časů si lze všimnout, že mezi jednotlivými spoji jsou několikahodinové rozestupy, což může být problém právě pro mladistvé a seniory.

Starší občané jezdí k lékaři či na nákup především v dopoledních hodinách. Když by se vydali do Bechyně ráno v 7:30 hodin, zpět do Hodonic by se mohli dostat až ve 13:20 hodin (časový rozestup je téměř šest hodin). Skrze devátou a desátou otázku dotazníku pro místní obyvatele bylo zjištěno, že téměř všichni respondenti navštěvují praktického lékaře v Bechyni a senioři běžně nakupují taktéž v Bechyni. Z tohoto důvodu by bylo vhodné, kdyby byl přidán jeden spoj směrem z Bechyně do Hodonic přibližně v 10:00 hodin dopoledne.

Stejně tak by mohlo být zavedeno i spojení z Bechyně do Hodonic v pozdějších odpoledních hodinách, protože pro místní děti, které chodí do školy a mají odpolední vyučování nebo navštěvují různé mimoškolní aktivity a kroužky, je mnohdy problém dostat se z Bechyně domů. Poslední autobus by tak mohl jezdit kolem 18:00 hodin.

5.4 Promítání

Výsledky u otázky zaměřující se na mezilidské vztahy byly vcelku negativní. Polovina dotazovaných hodnotí mezilidské vztahy v obci jako spíše či dokonce velmi špatné. Lze říci, že tento výsledek odpovídá realitě, protože obyvatelé obce jsou rozděleni na dvě poloviny. Právě soudržnost místních obyvatel je velice významná a hraje nezastupitelnou roli v rámci budoucího rozvoje společnosti obce.

Z poslední otázky dotazníku pro místní obyvatele vyplynulo, že by respondenti uvítali větší sportovní a kulturní vyžití, a právě ta by mohla vést k potřebné součinnosti a k vytvoření pocitu týmovosti obyvatel.

Obec má zakoupenou jak volejbalovou síť, tak i tyče na hřiště a míče. Sportovní utkání by tak mohla být pořádána bez jakýchkoliv počátečních investic. Náklady by souvisely pouze s případnou propagací akce a s občerstvením pro hráče. Problémem

sportovních turnajů je fakt, že by se jich pravděpodobně účastnili pouze mladší obyvatelé obce. Pro vytvoření pocitu sounáležitosti a soudržnosti je třeba zapojit všechny občany do dané události. Z tohoto důvodu by se v obci mohlo zavést promítání různých filmů či dokumentů, kterého by se mohli účastnit obyvatelé všech věkových kategorií.

Pořádání veřejné projekce není jednoduchá záležitost. Obec by musela vlastnit jak techniku (plátno, projektor, reproduktory apod.), tak i autorská práva k daným filmům. Z tohoto důvodu by bylo lepší, kdyby bylo vše zajištěno jednou firmou. Tuto službu nabízí společnost KinoNaCestách a dle ceníku na jejich stránkách budou vyčísleny celkové náklady na promítání.

Tabulka 25: Ceník veřejného promítání

Mobilní kino do interiéru	
Sada mikro – 3,5 m	3.000,- Kč
Sada mini – 4,5 m	5.000,- Kč
Sada základ – 6,5 m	7.000,- Kč
Mobilní letní kino	
Sada standard – 6,5 m	8.000,- Kč
Sada maxi – 6,5 m	10.000,- Kč
Sada mega – 8,5 m	14.000,- Kč
Poplatky za licenci k veřejné projekci	
Starší filmy	1.500,- Kč až 4.000,- Kč
Nové filmy a filmové trháky	4.000,- Kč až 8.000,- Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle (Orientační ceník: KinoNaCestách.cz, 2021)

Výše uvedená tabulka vyobrazuje jednotlivé možnosti promítání a k nim odpovídající ceny. Všechny sady zahrnují zapůjčení projektoru, stativů s plátnem, ozvučení, přehrávače a u projekce je přítomen i technik, který techniku obsluhuje. Jednotlivé možnosti se od sebe odlišují velikostí plátna a kvalitou zvuku. Vysílány by byly starší filmy a poplatky za jejich licenci se pohybují v určitém rozmezí, proto bude při kalkulaci počítáno se zjednodušenou průměrnou cenou 2.500,- Kč.

V létě by se projekce konala venku u budovy bývalé školy, a jelikož se jedná o malou obec, kde by se odhadem účastnilo 30 – 50 obyvatel, stačilo by využít sadu standard. V zimě by se promítání odehrávalo v budově bývalé školy a byla by objednána sada mikro, která by byla dostačující pro daný počet účastníků. Veřejné promítání by se mohlo pořádat čtyřikrát do roka, a to dvakrát v létě a dvakrát v zimě.

Tabulka 26: Kalkulace nákladů na promítání

Náklady na letní promítání	8.000,- Kč + 2.500,- Kč	10.500,- Kč
Náklady na zimní promítání	3.000,- Kč + 2.500,- Kč	5.500,- Kč
Celkové roční náklady	(2 * 10.500,- Kč) + (2 * 5.500,- Kč)	32.000,- Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Obec by tak ze svého rozpočtu musela vyčlenit celkem 32.000,- Kč. Tato částka by mohla být nižší, pokud by se vybíralo dobrovolné nebo určité symbolické vstupné. Jak již bylo uvedeno, tato akce by mohla přispět k týmovosti a větší semknutosti obyvatel Hodonic, což by mohlo přinést i lepší výsledky u kulturní dimenze týkající se kolektivismu.

5.5 Technická infrastruktura

Další nedostatky byly odhaleny i v oblasti technické infrastruktury. Dvanáctá otázka dotazníku pro místní obyvatele odhalila, že 33 % respondentů označuje technickou vybavenost jako slabou a 14 % dotazovaných dokonce jako nedostačující. Tyto výsledky byly potvrzeny i v poslední otázce dotazníku, kdy by lepší technickou infrastrukturu uvítalo 47 % respondentů.

Z technické infrastruktury obyvatelům Hodonic nejvíce chybí obecní vodovod s pitnou vodou. Jak již bylo uvedeno v kapitole, která se týká charakteristiky obce, zastupitelstvo si nechává zpracovávat projekt na vodovod s pitnou vodou. Než by začala samotná realizace projektu, doporučila bych důkladně prostudovat možné dotace, aby o ni mohlo být včas zažádáno a byla tak získána v co nejvyšší částce. Myslím si, že pro výstavbu vodovodu by mohla být využita podpora Ministerstva zemědělství v rámci programu 129 410 „Podpora výstavby a technického zhodnocení infrastruktury vodovodů a kanalizací III“, a to konkrétně podprogram 129 412 „Podpora výstavby a technického zhodnocení vodovodů pro veřejnou potřebu III“, který zabezpečuje výstavbu vodovodů za účelem zabezpečení zásobování obyvatelstva pitnou vodou. Žádost o podporu v rámci tohoto programu lze podat od 1. dubna 2021 do 30. září 2021 (Dotace: eAGRI, 2021).

Tabulka 27: Možná dotace pro realizaci vodovodu s pitnou vodou

Program	Maximální výše v %	Maximální výše v Kč	Podání žádosti
Program 129 412: Podpora výstavby a technického zhodnocení vodovodů pro veřejnou potřebu III	70 % z uznatelných nákladů	50 mil. Kč	1. 4. – 30. 9. 2021

Zdroj: vlastní zpracování dle (Dotace: eAGRI, 2021)

Na otázku, co by zvýšilo kvalitu života v obci několik respondentů zmiňovalo digitalizaci katastrálních map a rozparcelování pozemků. Jedná se o to, že se přenáší informace ze starých pozemkových map do digitální podoby, čímž se mohou odhalit různé nepřesnosti a nesoulady ve vlastnictví. Digitalizace v obci už nějakou dobu probíhá a letos by měla být úplně dokončena. Právě její dokončení by mohlo přilákat do obce nové obyvatele, a to zejména rodiny s dětmi, protože díky ní byly vytvořeny namísto úzkých dlouhých pozemků širší pozemky, které by mohly být vhodné pro stavbu rodinných domů.

5.6 Výsadba stromů

Pátá otázka dotazníku pro místní obyvatele se zaměřovala na důvody, které obyvatele přitahují k obci. Bylo zjištěno, že nejvíce jsou občané s obcí spjati skrze rodinu, bydlení a přátele, ale spjatost přes životní prostředí byla velice nízká. Dotazník VSM 2013 prokázal bližší vztah society k požitkům než k umírněnosti, z čehož vyplývá, že obyvatelé nemají tak silný vztah k životnímu prostředí. Právě tyto dva nedostatky by mohly být zlepšeny pomocí výsadby aleje stromů, která by mohla posílit vztah obyvatel k životnímu prostředí a také k trvalé udržitelnosti.

Alejí stromů by mohla být vysazena podél polní cesty, která vede od obce směrem k lesu a měří cca 500 metrů. Na jednu stranu cesty by se tak mohlo vysadit přibližně 40 – 50 stromů, což znamená, že by celkově bylo vysazeno 80 – 100 stromů. Alejí by mohla být tvořena listnatými stromy, a to především javorem a lípou, které se na výsadbu stromořadí hodí nejvíce. Jejich cena se odvíjí od velikosti a přesného druhu stromu. Na výsadbě by se podíleli samotní občané, což znamená, že by nebyl budován pouze silnější vztah k životnímu prostředí a trvalé udržitelnosti, ale tato akce by mohla přispět i k větší soudržnosti a k lepším mezilidským vztahům v obci. Podstatná je ale odpověď

na otázku, kdo by výsadbu zafinancoval. Na tomto návrhu je velice pozitivní to, že na tento projekt lze využít různé finanční podpory a dotace.

Ministerstvo životního prostředí vyhlásilo na konci roku 2019 nový dotační program, který podporuje právě komunitní výsadbu stromů na veřejných místech a tato akce je propagována pod názvem „Sázíme budoucnost“. Žádosti o finanční podporu lze podávat do 30. dubna 2021 a maximální podpora sahá do výše 250.000,- Kč. Výhodou tohoto programu je především fakt, že finanční podpora pokryje až 100 % vynaložených nákladů a vztahuje se i na následnou péči o vysazené stromy (Výzva č. 9/2019: Výsadba stromů: Národní program Životního prostředí, 2021).

Další možností financování je využití grantu od Nadace ČEZ, který podporuje liniovou výsadbu stromů, a to především nových a obnovovaných alejí a stromořadí. Žádosti jsou přijímány od 1. června 2021 do 30. července 2021 a maximální výše příspěvku je 150.000,- Kč (Vyhlášená grantová řízení: Nadace ČEZ, 2021).

Tabulka 28: Možnosti financování výsadby stromů

Program	Maximální výše v %	Maximální výše v Kč	Podání žádosti
Ministerstvo životního prostředí: program „Sázíme budoucnost“	100 % vynaložených nákladů	250.000,- Kč	do 30. 4. 2021
Nadace ČEZ: liniová výsadba stromů	-	150.000,- Kč	1. 6. – 30. 7. 2021

Zdroj: vlastní zpracování

Výsadba stromů by přispěla také k lepší kvalitě životního prostředí, protože přispívá k čistšímu ovzduší, zadržuje vodu v krajině a chrání půdu před erozí.

6 Závěr

Cílem této diplomové práce bylo analyzovat vliv lidských zdrojů a kultury jejich society ve vybrané obci v souvislosti s trvalou udržitelností vybrané venkovské obce a navržení změn vedoucích ke zlepšení současného stavu. Vybranou obcí, která byla zkoumána, se stala obec Hodonice.

Práce se zaměřovala na analyzování lidských zdrojů a jejich kultury, a to z toho důvodu, že tyto dva faktory představují hlavní determinanty trvale udržitelného rozvoje venkova. Aby mohlo být dosaženo stanoveného cíle, byly při výzkumu využity tři dotazníky, které se staly hlavními výzkumnými metodami. K vedlejším výzkumným metodám lze zařadit zejména vlastní pozorování obce a jejího prostředí a nestrukturované rozhovory se členy zastupitelstva či se samotnými obyvateli obce.

Názor obyvatel na současný stav obce byl zjišťován pomocí kvantitativního dotazníku pro místní obyvatele, který se zabýval především socioekonomickými otázkami. Kultura v obci byla zkoumána skrze kulturní dimenze, které vypovídají o sdílených hodnotách v societě obce. Právě kvalita těchto hodnot předurčuje podmínky pro trvale udržitelný rozvoj venkova. Z výsledků lze určit k jakému protipólu má daná obec blíže a díky tomu lze konstatovat, zda je výsledný protipól kulturní dimenze žádoucí pro udržitelný rozvoj v rámci znalostní ekonomiky. Kulturní dimenze byly identifikovány pomocí dotazníku VSM 94 & 13, který je zkoumal z pohledu vědomé stránky osobnosti, a dále pak skrze kvalitativní test barevně sémantického diferenciálu (TBSD), který je založen na nevědomém hodnocení hodnot, které vypovídají o jednotlivých kulturních dimenzích.

Dotazník pro místní obyvatele přinesl jak pozitivní, tak i negativní výsledky. K potěšujícím výsledkům patří zejména fakt, že se 83 % respondentů nechce přestěhovat z obce, což značí silnou spjatost obyvatel s obcí, a to především skrze rodinu, bydlení a přátele. Dalším pozitivním zjištěním je, že je 83 % respondentů spokojeno s kvalitou životního prostředí, a právě ta je v posledních několika letech zmiňována stále více v souvislosti s trvale udržitelným rozvojem. Kladně lze hodnotit i skutečnost, že se 81 % respondentů účastní pořádaných kulturních akcí, protože právě kulturní akce a tradice velmi ovlivňují fungování society na venkově. Naopak negativní výsledky lze spatřit zejména v oblasti mezilidských vztahů, kdy je 50 % dotazovaných hodnotilo jako spíše nebo velmi špatné. Další velký problém má obec s informovaností občanů a s možnostmi

obyvatel vyjádřit svůj názor k dění v obci. Konkrétně 67 % respondentů uvedlo, že nejsou dostatečně informováni o dění v obci a dalších 58 % zároveň tvrdí, že nemají možnost vyjádřit svůj názor a postoj k obecním záležitostem. Právě práce s informacemi a znalostmi je velice významným aspektem z hlediska trvale udržitelného rozvoje obce, a proto lze toto zjištění považovat za velmi znepokojivé. Další negativní výsledky přinesla oblast dopravní a technické infrastruktury. Technickou infrastrukturu označilo za slabou či nedostatečnou 47 % dotazovaných, kteří byli tvořeni převážně mladšími obyvateli obce. Dopravní obslužnost hodnotilo 17 % respondentů jako nedostačující a lze se domnívat, že pokud by se dotazníkového šetření účastnilo více seniorů, negativní hodnocení by u této oblasti bylo daleko vyšší.

Jak již bylo uvedeno další výzkum, který byl v obci proveden, se týkal kulturních dimenzí. Tato oblast byla identifikována pomocí kvantitativního dotazníku VSM 94 & 13, který je založen na vědomém hodnocení pravidel sociálního a kulturního jednání. Z výsledků vyplynulo, že v obci převládá malá mocenská vzdálenost, pro kterou je typická soudržnost a rovnost jednotlivých členů society v obci. Dále pak feminita, která je spojena především se solidaritou a s péčí o mezilidské vztahy a životní prostředí, což přináší do society důvěru a otevřenost. Obec má také kladný vztah k přijímání rizika, který značí, že se obyvatelé dobře přizpůsobují změnám a nedělá jim problém se na tyto změny adaptovat. Dále bylo zjištěno, že má obec blíže k pozitivům než k umírněnosti, což znamená, že obyvatelé uspokojují relativně volně své potřeby, a proto lze tvrdit, že toto jednání není v souladu s trvalou udržitelností. V rámci dalších kulturních dimenzí nastal rozpor. U VSM 1994 je výsledkem individualismus, zatímco u VSM 2013 je výslednou dimenzí kolektivismus. Lze konstatovat, že občané jednají individualisticky v souladu s vlastním zájmem, ale v obci se vyskytují i určité rysy kolektivismu. Další neshoda byla odhalena v rámci časové orientace. VSM 1994 ukázalo, že není jednoznačné, zda se societa obce orientuje krátkodobě nebo dlouhodobě, protože se výsledek pohyboval v přechodné zóně. VSM 2013 přinesl zpřesňující výsledek, a to, že v obci převažuje krátkodobá orientace, která je spojena převážně s okamžitým ziskem, což není v souladu s principy trvale udržitelného rozvoje stejně jako dimenze požitkářství, která souvisí s konzumní společností.

Kulturní dimenze byly hodnoceny podle sdílených hodnot (podnětových slov, symbolů) i z hlediska kolektivního nevědomí society, a to pomocí kvalitativního testu barevně sémantického diferenciálu (TBSD). Po vyhodnocení testu bylo konstatováno,

že k nejvíce sdíleným slovům patří z velmi pozitivně vnímaných hodnot *radost a děti*, z pozitivně vnímaných podnětových slov *být první a konzultace*, ze spíše negativních *nuda a hádka* a z velmi negativně vnímaných symbolů *úzkost a strach*. Jednotlivá podnětová slova byla zařazena do jednotlivých kulturních dimenzí, díky kterým bylo vyhodnoceno, že pět výsledných kulturních dimenzí je žádoucích pro rozvoj v rámci znalostní společnosti. Konkrétně se jedná o malou mocenskou vzdálenost, kolektivismus, feminitu, přijímání rizika a umírněnost. Jediná krátkodobá orientace není žádoucí dimenzí z hlediska znalostní společnosti ani z hlediska trvalé udržitelnosti. Při porovnávání VSM a TBSD bylo zjištěno, že rozdílný výsledek vykazuje pouze kulturní dimenze *požitky vs. umírněnost*.

Trvalá udržitelnost je charakterizována pomocí třech základních pilířů, které souvisí s kulturními dimenzemi, ale obecně je definována především skrze kulturní dimenzi dlouhodobosti a umírněnosti.

V návaznosti na výsledky všech provedených dotazníků byly učiněny návrhy, které by vedly ke zlepšení současného stavu a ke zvýšení kvality života v obci. Mezi tyto návrhy patří vydávání místního zpravodaje a pořádání veřejných schůzí, což souvisí se zvýšením informovanosti o dění v obci a také s možností občanů vyjádřit svůj názor k obecním záležitostem. Další návrhy souvisely převážně s posílením dopravního spojení a s lepší technickou infrastrukturou, což by zvýšilo kvalitu života v obci a dalším pozitivním důsledkem by mohlo být zvýšení atraktivity obce pro nové obyvatele. Poslední návrhy se týkaly hlavně posilování a utužování mezilidských vztahů v obci, a to skrze promítání filmů či dokumentů a společné výsadby aleje stromů. Právě větší informovanost, sdílení vize a perspektivy obce do budoucna a stejně tak i výsadba stromů a s tím související posilování povědomí o životním prostředí je v souladu s principy trvalé udržitelnosti. Je samozřejmé, že u všech návrhů je velice důležité odpovědět na otázku, kolik by zavedení daného návrhu stálo, případně kdo by tento projekt zafinancoval. Proto byla u některých návrhů učiněna kalkulace nákladů, u jiných byly vyhledány možné finanční podpory, granty a dotace, které by mohly být při realizaci čerpány.

Trvalá udržitelnost v rozvoji venkova se stává v posledních několika letech čím dál více diskutovaným tématem, a i v diplomové práci bylo potvrzeno, že právě lidské zdroje a jejich kultura hrají stěžejní roli v rozvoji venkova a v nastolení trvalé udržitelnosti. Nutno podotknout, že se jedná o velice významné a rozsáhlé téma, které by si zasloužilo daleko více prostoru a bližšího zkoumání.

I Summary

The aim of the diploma thesis is to analyse the impact of human resources and culture of their society in chosen municipality in connection with sustainability and proposing changes to improve the current situation. These issues were researched in the municipality of Hodonice, which is located in the South Bohemia Region in the district of Tábor.

The theoretical part presents basic concepts related to the given issue. There are mainly characterized concepts related to sustainability, rural development, human resources and, last but not least, culture. The literary research contains all theoretical solutions that were necessary to understand to elaborate the practical part of this thesis.

The practical part deals with research itself of the current situation in a particular municipality. Firstly, basic information about the municipality is mentioned, subsequently the technical and public facilities are described, then the transport infrastructure is summarized, and finally the traditions that are held and followed in this municipality are listed.

Information was obtained from primary sources, which includes particularly questionnaire surveys, own observation and interviews, as well as from secondary sources, where electronic sources and literature dealing with the municipality may be included. First of all quantitative research was conducted using a questionnaire for local residents and using standardized questionnaire Hofstede – Value Survey Module (VSM). To carry out the qualitative research was used the Test of Colour Semantic Differential (TCSD), which evaluates the sharing of cultural values and its perception in the society of the municipality.

After processing and evaluating of all data and information, proposals were made that could be implemented by the municipal board in the future, which could lead to sustainable development and improve the quality of life in the municipality.

Key words: sustainable development, rural development, human resources, culture dimension, quality of life

II Seznam použitých zdrojů

1. *Aktéři rozvoje venkova: Metodická podpora regionálního rozvoje.* (2020). Dostupné 10. 10. 2020 z: <http://www.regionálnírozvoj.cz/index.php/akteri-venkov.html>
2. Armstrong, M., & Taylor, S. (2017). *Armstrong's Handbook of Human Resource Management Practice.* New York: Kogan Page Limited.
3. Benedictová, R. (1999). *Kulturní vzorce.* Praha: Argo.
4. Binek, J. (2009). *Synergie ve venkovském prostoru – Aktéři a nástroje rozvoje venkova.* Brno: GaREP Publishing, spol. s.r.o.
5. Binek, J., Svobodová, H., Chabičovská, K., Holeček, J., & Galvasová, J. (2010). *Rozvojové možnosti obce.* Brno: GaREP.
6. ČSÚ. (2008). *Varianty vymezení venkova a jejich zobrazení ve statistických ukazatelích v letech 2000 až 2006.* Praha: ČSÚ Praha, odbor informačních služeb.
7. ČSÚ: *Databáze veřejných údajů za obce ČR.* (2021). Dostupné 29. 1. 2021 z: <https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demograficky-udaju-za-obce-cr>
8. ČSÚ: *Veřejná databáze - Hodonice (okres Tábor).* (2021). Dostupné 29. 1. 2021 z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31548&u=__VUZEMI__43__562904#w=
9. *Destinační management a vytváření produktů v cestovním ruchu.* (2006). Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR.
10. *Dotace: eAGRI.* (2021). Dostupné 18. 3. 2021 z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/narodni-dotace/dotace-ve-vodnim-hospodarstvi/vodovody-a-kanalizace/x129-410-podpora-vystavby-a-technickeho/vyzva-ministerstva-zemedelstvi-k.html>
11. Dvořáková Líšková, Z., & Cudlínová, E. (2015). *Ekopolitika a ekonomika životního prostředí.* České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zemědělská fakulta.
12. Dwyer, J., & Findeis, J. (2008). *Human and Social Capital in Rural Development - EU and US Perspectives.* Eurochoices.
13. Faltová Leitmanová, I., Klufová, R., Cudlínová, E., Jílek, M., & Rolínek, L. (2012). *Venkov jako místo pro život.* Praha: Wolters Kluwer ČR.

14. *Finanční nástroje: Metodická podpora regionálního rozvoje.* (2020). Dostupné 24. 10. 2020 z: <http://www.regionalnirozvoj.cz/index.php/fin.html>
15. Hofstede, G. (1997). *Cultures and Organizations: Software of the Mind.* New York: McGraw-Hill.
16. Hofstede, G., & Minkov, M. (2013). *VSM 2013: Values Survey Module 2013 Manual.* Dostupné 26. 10. 2020 z: <https://geerthofstede.com/wp-content/uploads/2016/07/Manual-VSM-2013.pdf>
17. Hofstede, G., Hofstede, G. J., & Minkov, M. (2010). *Cultures and Organization: Software of the Mind.* New York: McGraw-Hill.
18. Holátová, D., Krninská, R., & kol. (2012). *Lidské zdroje v rozvoji venova.* Praha: Alfa Nakladatelství, s.r.o.
19. *Horizontální témata operačního programu lidské zdroje a zaměstnanost.* (2008). Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR.
20. Hrabánková, M., Boháčková, I., Svatošová, L., & Řehoř, P. (2007). *Rozvoj lidských zdrojů ve venkovském prostoru České republiky.* Praha: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zemědělská fakulta.
21. Hrabánková, M., Řehoř, P., Rolínek, L., & kol. (2011). *Faktory regionálního rozvoje a jejich vliv na sociálně-ekonomický potenciál regionu.* Brno: AKADEMICKÉ NAKLADATELSTVÍ CERM, s.r.o.
22. Hudečková, H., Lošťák, M., & Ševčíková, A. (2008). *Regionalistika, regionální rozvoj a rozvoj venkova.* Praha: Česká zemědělská univerzita.
23. *Informace o fondch: DotaceEU.cz.* (2020). Dostupné 24. 10. 2020 z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/informace-o-fondch>
24. Janečková, L. (2013). *Hodoničtí bývalou školu neprodali. Byt řídicího si přestavěli na hospodu: Tábořský deník.cz.* Dostupné 30. 1. 2021 z: https://taborsky.denik.cz/zpravy_region/hodonicti-byvalou-skolu-neprodali-byt-ridiciho-si-prestaveli-na-hospodu-20130521.html
25. Kislingerová, E., & kol. (2008). *Inovace nástrojů ekonomiky a managementu organizací.* Praha: C. H. Beck.

26. *Koncepce rozvoje venkova*. (2019). Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Odbor regionální politiky.
27. Kouřilová, J., & kol. (2012). *Synergie vztahu město-venkov*. Praha: Alfa Nakladatelství, s.r.o.
28. Krninská, R. (2002a). *Řízení lidských zdrojů*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zemědělská fakulta.
29. Krninská, R. (2002b). *Kulturologické aspekty řízení lidských zdrojů*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zemědělská fakulta.
30. Krninská, R., & Adamová, M. (2014). *Kulturní dimenze znalostní ekonomiky determinující rozvoj lidského kapitálu*. Praha: VŠE.
31. Krninská, R., & Duspivová, M. (2013). *Corporate Culture in Management of Small and Medium-sized Enterprises*. Zagreb: Innovation Institutu.
32. Macháček, J., Říhová, G., Kolařík, P., & kol. (2012). *Venkov v rámci inovativních přístupů*. Praha: Alfa Nakladatelství, s.r.o.
33. Machová, J., Kubátová, D., & kol. (2009). *Výchova ke zdraví*. Praha: Grada Publishing, a.s.
34. Maříková, P. (2005). *Venkov v České republice - teoretické vymezení*. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta.
35. Městské muzeum Bechyně. (2008). *Hodonice (u Bechyně)*. Bechyně.
36. *Naše společná budoucnost*. (1991). Praha: Academia.
37. Nový, I., & kol. (1996). *Interkulturální management: Lidé, kultura a management*. Praha: Grada Publishing, a.s.
38. *O společnosti: PGRLF*. (2020). Dostupné 25. 10. 2020 z: <https://www.pgrlf.cz/o-spolecnosti/napln-cinnosti/>
39. *Orientační ceník: KinoNaCestách.cz*. (2021). Dostupné 17. 3. 2021 z: <https://www.kinonacestach.cz/cenik/>
40. Pělucha, M., & kol. (2012). *Venkov na prahu 21. století*. Praha: Alfa Nakladatelství, s.r.o.

41. Perlín, R. (2007). *Venkov, typologie venkovského prostoru*. Dostupné 24. 10. 2021 z: <http://www.mvcr.cz/soubor/perlin-pdf>.
42. *Podpora obnovy a rozvoj venkova: Ministerstvo pro místní rozvoj*. (2020). Dostupné 25. 10. 2020 z: <https://mmr.cz/cs/narodni-dotace/podpora-a-rozvoj-regionu/podpora-rozvoje-regionu-2021/podpora-obnovy-a-rozvoje-venkova>
43. *Program rozvoje venkova 2014-2020: eAGRI*. (2020). Dostupné 24. 10. 2020 z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2014/>
44. Rýdl, K. (2003). *Inovace školských systémů*. Praha: ISV.
45. Rynda, I. (2020). *Trvale udržitelný rozvoj a vzdělávání: Centrum pro otázky životního prostředí UK v Praze*. Dostupné 10. 10. 2020 z: <https://www.czp.cuni.cz/czp/index.php/cz/konference/85-2000--hledani-odpovedi-na-vyzvy-soucasneho-sveta/212-trvale-udrzitelny-rozvoj-a-vzdelavani>
46. Stejskal, J., & Kovárník, J. (2009). *Regionální politika a její nástroje*. Praha: Portál, s.r.o.
47. *Strategický rámec Česká republika 2030*. (2017). Praha: Úřad vlády České republiky, Odbor pro udržitelný rozvoj.
48. Svobodová, H., & Věžník, A. (2014). *Úvod do geografie venkova*. Brno: Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta.
49. *Synergický model rozvoje venkova: Metodická podpora regionálního rozvoje*. (2020). Dostupné 10. 10. 2020 z: <http://www.regionálnírozvoj.cz/index.php/model.html>
50. Šindler, P. (1998). *Regionální rozvoj a regionální politika*. Ostrava: Ostravská univerzita, Přírodovědecká fakulta.
51. Tauer, V., Zemánková, H., & Šubrtová, J. (2009). *Získejte dotace z fondů EU*. Brno: Computer Press, a.s.
52. Tožička, T., & kol. (2016). *Perspektivy rozvoje*. Praha: Ekumenická akademie.
53. Tuháček, M., Jelínková, J., & kol. (2015). *Právo životního prostředí*. Praha: Grada Publishing, a.s. Dostupné 15. 10. 2020 z: <http://www.enviweb.cz/eslovník/269>
54. *Udržitelný rozvoj: Ministerstvo životního prostředí*. (2020). Dostupné 15. 10. 2020 z: https://www.mzp.cz/cz/udrzitelny_rozvoj

55. Valinová, E. (2018). *Role ČSÚ v problematice udržitelného rozvoje: Statistika&MY - Magazín Českého statistického úřadu*. Dostupné 15. 10. 2020 z: <https://www.statistikaamy.cz/2018/09/18/role-csu-v-problematice-udrzitelneho-rozvoje/>
56. *Vyhlašovaná grantová řízení: Nadace ČEZ*. (2021). Dostupné 22. 3. 2021 z: <https://www.nadacecez.cz/cs/vyhlasovana-grantova-rizeni.html>
57. *Výzva č. 9/2019: Výsadba stromů: Národní program Životního prostředí*. (2021). Dostupné 22. 3. 2021 z: <https://www.narodniprogramzp.cz/nabidka-dotaci/detail-vyzvy/?id=76>
58. Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí. (1992). Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra.

III Seznam obrázků, tabulek a grafů

Seznam obrázků

Obrázek 1: Pilíře udržitelného rozvoje.....	8
Obrázek 2: Strategický rámec České republiky 2030 – kapitoly.....	10
Obrázek 3: Oblasti rozvoje venkova	17
Obrázek 4: Synergický model rozvoje venkova	20

Seznam tabulek

Tabulka 1: Kulturní dimenze	35
Tabulka 2: Pohlaví	43
Tabulka 3: Věkové kategorie	44
Tabulka 4: Nejvyšší dosažené vzdělání.....	45
Tabulka 5: Jak dlouho v obci žijete?.....	46
Tabulka 6: Proč bydlíte v dané obci?	47
Tabulka 7: Chtěl/a byste se někdy přestěhovat mimo obec svého bydliště?	49
Tabulka 8: Jaký důvod Vás vede k přestěhování se mimo obec?.....	50
Tabulka 9: Kde jste zaměstnán/a, kde studujete?	51
Tabulka 10: Kde navštěvujete praktického lékaře?	52
Tabulka 11: Kde děláte běžné nákupy?.....	53
Tabulka 12: Jak hodnotíte dopravní spojení s okolními městy?.....	54
Tabulka 13: Jak hodnotíte technickou vybavenost obce?	55
Tabulka 14: Jste spokojen/a s kvalitou životního prostředí?	56
Tabulka 15: Navštěvujete kulturní akce pořádané v obci?.....	58
Tabulka 16: Jaké akce se těší největší oblibě?.....	59
Tabulka 17: Změnil se vzhled obce za posledních 10 let?	60
Tabulka 18: Jak hodnotíte mezilidské vztahy v obci?.....	61
Tabulka 19: Jste dostatečně informováni o dění v obci?.....	62
Tabulka 20: Máte možnost vyjádřit se k dění v obci?.....	63
Tabulka 21: Co si myslíte, že by zvýšilo kvalitu života v obci?.....	65
Tabulka 22: Výsledné kulturní dimenze VSM dotazníku	67
Tabulka 23: Výsledné kulturní dimenze odvozené z TBSD	73
Tabulka 24: Kalkulace nákladů na vydávání místního zpravodaje.....	76

Tabulka 25: Ceník veřejného promítání	79
Tabulka 26: Kalkulace nákladů na promítání	80
Tabulka 27: Možná dotace pro realizaci vodovodu s pitnou vodou	81
Tabulka 28: Možnosti financování výsadby stromů	82

Seznam grafů

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel	38
Graf 2: Pohlaví	43
Graf 3: Věkové kategorie.....	44
Graf 4: Nejvyšší dosažené vzdělání	45
Graf 5: Jak dlouho v obci žijete?.....	46
Graf 6: Proč bydlíte v dané obci?.....	48
Graf 7: Chtěl/a byste se někdy přestěhovat mimo obec svého bydliště?	49
Graf 8: Jaký důvod Vás vede k přestěhování se mimo obec?	50
Graf 9: Kde jste zaměstnán/a, kde studujete?	51
Graf 10: Kde navštěvujete praktického lékaře.....	52
Graf 11: Kde děláte běžné nákupy?	53
Graf 12: Jak hodnotíte dopravní spojení s okolními městy?	54
Graf 13: Jak hodnotíte technickou vybavenost obce?	55
Graf 14: Jste spokojen/a s kvalitou životního prostředí v obci?	57
Graf 15: Navštěvujete kulturní akce pořádané v obci?	58
Graf 16: Jaké akce se těší největší oblibě?	59
Graf 17: Změnil se vzhled obce za posledních 10 let?	60
Graf 18: Jak hodnotíte mezilidské vztahy v obci?	62
Graf 19: Jste dostatečně informováni o dění v obci?	63
Graf 20: Máte možnost vyjádřit se k dění v obci?	64
Graf 21: Co si myslíte, že by zvýšilo kvalitu života v obci?	65
Graf 22: Mocenská vzdálenost VSM	67
Graf 23: Individualismu vs. kolektivismus VSM	68
Graf 24: Feminita vs. maskulinita VSM.....	69
Graf 25: Přijímání rizika vs. obava z nejistoty VSM	70
Graf 26: Dlouhodobá vs. krátkodobá orientace VSM.....	70
Graf 27: Požitky vs. umírněnost VSM	71
Graf 28: Výsledné kulturní dimenze odvozené z TBSD	73

IV Seznam příloh

Příloha 1: Dotazník pro místní obyvatele	87
Příloha 2: Value Survey Module (VSM)	90
Příloha 3: Test barevně sémantického diferenciálu (TBSD)	92
Příloha 4: Průměrné pořadí podnětových slov	93
Příloha 5: Pořadí podnětových slov dle směrodatné odchylky	95

V Přílohy

Příloha 1: Dotazník pro místní obyvatele

Dotazník pro místní obyvatele

Tento dotazník je součástí diplomové práce, která se týká trvalé udržitelnosti a rozvoje venkova ve Vaší obci. Dotazníky jsou zcela anonymní.

Zakroužkujte prosím jednu z nabízených možností, pokud není uvedeno jinak.

- 1) Pohlaví:
 - a) Žena
 - b) Muž

- 2) Věková kategorie:
 - a) Méně než 20 let
 - b) 20 – 30 let
 - c) 31 – 40 let
 - d) 41 – 50 let
 - e) 51 – 60 let
 - f) 61 – 70 let
 - g) Více než 70 let

- 3) Nejvyšší dosažené vzdělání:
 - a) Základní
 - b) Vyučen
 - c) Středoškolské
 - d) Vyšší odborné
 - e) Vysokoškolské

- 4) Jak dlouho v obci žijete?
 - a) Jsem nový obyvatel (v obci bydlím méně než 20 let)
 - b) Přistěhoval jsem se (naše rodina) po 2. světové válce
 - c) Jsem se starousedlíkem (naše rodina zde žila již před 2. světovou válkou)

- 5) Proč bydlíte v dané obci (důvody, které Vás přitahují k obci)? Možnost zakroužkování více odpovědí
 - a) Rodina
 - b) Bydlení
 - c) Zaměstnání
 - d) Přátelé
 - e) Životní prostředí

- 6) Chtěl/a byste se někdy přestěhovat mimo obec svého bydliště?
 - a) Určitě ano
 - b) Spíše ano
 - c) Spíše ne
 - d) Určitě ne

- 7) Pokud jste v předchozí otázce odpověděl/a ano, jaký důvod Vás k tomu vede?
- a) Následování partnera/přiblížení se rodině
 - b) Přiblížení se k místě výkonu práce
 - c) Studium
 - d) Kvalita vybavenosti místa
 - e) Sociální vztahy v místě
 - f) Kvalita životního prostředí
- 8) Kde jste zaměstnán/a, kde studujete?
- a) V obci
 - b) V okolních obcích do 15 km
 - c) Jinde (uved'te prosím kde).....
 - d) Jsem nezaměstnaný
 - e) Jsem důchodce
- 9) Kde navštěvujete praktického lékaře?
- Uved'te prosím město
- 10) Kde děláte běžné nákupy?
- Uved'te prosím město
- 11) Jak hodnotíte dopravní spojení obce s okolními městy?
- a) Dostačující
 - b) Nedostačující
 - c) Nezajímá mě, mám svůj dopravní prostředek
- 12) Jak hodnotíte technickou vybavenost obce (vodohospodářská infrastruktura, zásobování plynem, elektrickou energií, likvidace odpadu, chodníky, veřejné osvětlení apod.)?
- a) Výborná
 - b) Dostačující
 - c) Slabá
 - d) Nedostačující
- 13) Jste spokojen/a s kvalitou životního prostředí v obci?
- a) Určitě ano
 - b) Spíše ano
 - c) Spíše ne
 - d) Určitě ne
- 14) Navštěvujete kulturní akce, které jsou v obci pořádány?
- a) Ano
 - b) Ne

15) Pokud jste na předchozí otázku odpověděl/a ano, jaké akce se těší největší oblibě? (možnost zakroužkování více odpovědí)

a) Stavění máje	f) Květnová pouť
b) Velikonoce	g) Setkání seniorů
c) Sv. Martin	h) Hasičská soutěž
d) Mikuláš	i) Dlabání dýní
e) Advent	j) Tvoření Vánočních věnců

16) Změnil se vzhled obce za posledních 10 let?

- a) K lepšímu
- b) K horšímu
- c) Téměř se nezměnil

17) Jak hodnotíte mezilidské vztahy v obci?

- a) Velmi dobré
- b) Spíše dobré
- c) Spíše špatné
- d) Velmi špatné

18) Jste dostatečně informováni o dění v obci?

- a) Ano
- b) Ne

19) Máte možnost vyjádřit se k dění v obci?

- a) Ano
- b) Ne

20) Co si myslíte, že by zvýšilo kvalitu života v obci?

- a) Pracovní příležitosti
 - b) Posílení dopravního spojení
 - c) Lepší technická infrastruktura
 - d) Kvalitnější životní prostředí
 - e) Větší kulturní a sportovní vyžití
 - f) Lepší informovanost o dění v obci
 - g) Lepší upravenost obce
 - h) Jiné (prosím uveďte)
-

Příloha 2: Value Survey Module (VSM)

Value Survey Module 94 & 2013 DOTAZNÍK	
<p>Představte si ideální zaměstnání – pokud jste zaměstnaní(to), bez ohledu na to, jaké je Vaše současné zaměstnání (napíšte písmeno "x" u vámi zvolené odpovědi).</p> <p>1 = nanejvýš důležité 2 = velmi důležité 3 = mírně důležité 4 = málo důležité 5 = velmi málo důležité či nejdůležité</p>	
<p>Pokud byste si vybrali(a) ideální zaměstnání, jak důležité by pro Vás bylo...</p>	
<p>15 Mít osmihodinovou pracovní dobu</p>	<p>1 2 3 4 5</p> <p style="text-align: center;">x</p>
<p>1. Mít dost času na vlastní osobní život</p>	<p>1 2 3 4 5</p>
<p>2. Mít dobré pracovní prostředí (dobré větrání a osvětlení, dostatek místa apod.)</p>	<p>1 2 3 4 5</p>
<p>3. Respektovat nadřazenost vedoucího pracovníka</p>	<p>1 2 3 4 5</p>
<p>4. Být ohodnocený za dobrý výkon</p>	<p>1 2 3 4 5</p>
<p>5. Preferovat jisté zaměstnání</p>	<p>1 2 3 4 5</p>
<p>6. Pracovat v příjemném kolektivu</p>	<p>1 2 3 4 5</p>
<p>7. Konzultovat se svým nadřízeným strategická rozhodnutí</p>	<p>1 2 3 4 5</p>
<p>8. Mít příležitost kariérního růstu</p>	<p>1 2 3 4 5</p>
<p>9. Nedělat práci, která je nezajímavá</p>	<p>1 2 3 4 5</p>
<p>10. Žít ve vhodné lokalitě</p>	<p>1 2 3 4 5</p>
<p>11. Mít práci, kterou bude respektovat rodina a přátelé</p>	<p>1 2 3 4 5</p>
<p>12. Šetřnost</p>	<p>1 2 3 4 5</p>
<p>13. Mít čas pro záhavy</p>	<p>1 2 3 4 5</p>
<p>14. Úcta k navyklému</p>	<p>1 2 3 4 5</p>
<p>15. Mít jen několik málo nároků/požadavků</p>	<p>1 2 3 4 5</p>
<p>16. Snažit se vyhovět známému</p>	<p>1 2 3 4 5</p>
<p>17. Spokřivost (neutrácet více, než je třeba)</p>	<p>1 2 3 4 5</p>
<p>18. Jak často se čítíte nervózní nebo napjatý(á) při práci?</p>	<p>nikdy zřídka někdy často vždy</p>

19 Jak často se, podle vašich zkušeností, podřízení bojí vyjádřit svůj nesouhlas se svými nadřízenými (nebo studenty se svými učiteli)?

nikdy	zřídka	někdy	často	vždy
-------	--------	-------	-------	------

20 Jste spokojeným člověkem?

vždy	často	někdy	zřídka	nikdy
------	-------	-------	--------	-------

21 Zabírajují vám ostatní lidé nebo okolnosti dělat to, co opravdu dělat chcete?

ano, vždy	ano, často	někdy	ne, zřídka	ne, nikdy
-----------	------------	-------	------------	-----------

22 Jak byste popsalí váš celkový zdravotní stav v poslední době?

výborný	dobrý	sporný	veľmi dobrý	veľmi špatný
---------	-------	--------	-------------	--------------

23 Jak jste hrđý(á) na to, že jste občanem vešňho státu?

veľmi hrđý(á)	poněmňe hrđý(á)	trochu hrđý(á)	neprđíš hrđý(á)	ani trochu hrđý(á)
---------------	-----------------	----------------	-----------------	--------------------

... zatím vyplňeno 0 % dotazníků ...

Do jaké míry souhlasíte nebo nesouhlasíte s následujícími výroky? (napíšte písmeno "X" u vaší zvolené odpovědi)

- 1 = naprosto souhlasím
- 2 = souhlasím
- 3 = nejsem rozhodnut(a)
- 4 = nesouhlasím
- 5 = naprosto nesouhlasím

24 Většine lidí se dá věřit

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

25 Člověk může být dobrým manažerem, i když nemá přesnou odpověď na většinu otázek, které mohou jeho podřízení uznášet v souvislosti se svou prací

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

26 Organizační struktura, ve které mají někteří podřízení dva nadřízené je něco, čemu je třeba za každou cenu se vyhnout

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

27 Ze změn na pracovišti je obvykle více škody, než užítku

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

28 Organizační předpisy podniku se nesmějí porušovat, a to ani tehdy, když si zaměstnanec myslí, že jedná v zájmu organizace

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

29 Když lidé v životě selžou, je to časte jejich vlastní vina

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

30 Trevalé úsilí je nejistější cesta k výsledkům

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

... zatím vyplňeno 0 % dotazníků ...

Některé informace o Vaší osobě (pro statistické účely)

31 Jste:

muž	žena
-----	------

32 Kolik je vám let:

< 20	20-24	25-29	30-34
35-39	40-49	50-59	60+

33 Kolik let školního vzdělání jste řídne absolvoval(a) (včetně zřídlení školy):

10 let a méně	11 let	12 let	13 let	14 let
---------------	--------	--------	--------	--------

15 let

16 let

17 let

18 let a více

34 Jertřila máte nebo jste měl(a) plácné zaměšání, o jaký druh práce se jedná nebo jednalo?

	Naplácné zaměšání (zahrnuje studeny prezentčního studia)
	Nekvalifikovaná manuální práce
	Běžně vyškolený úředník (úřednice) nebo sekretářka
	Vyučený (i odborně ztřolený) řemeslník, technik, informatik, zřídavní ošetrovatel(ka), umělec (umělkyně) a pod.
	Vysokoškolsky vyškolený profesionál apod. (ne manažer)
	Manažer jednoho či dvou podřízených (ne manažer)
	Manažer jednoho nebo více manažerů

35 Jaktá je Vaše státní příslušnost (např. ČR, SR, ...)?

--

36 A jaká byla Vaše státní příslušnost při narození (např. ČR, SR, ...)?

--

... vyplňeno 0 % dotazníků ...

Příloha 3: Test barevně sémantického diferenciálu (TBSD)

TBSD

Jméno:

Věk:

Vzdělání:

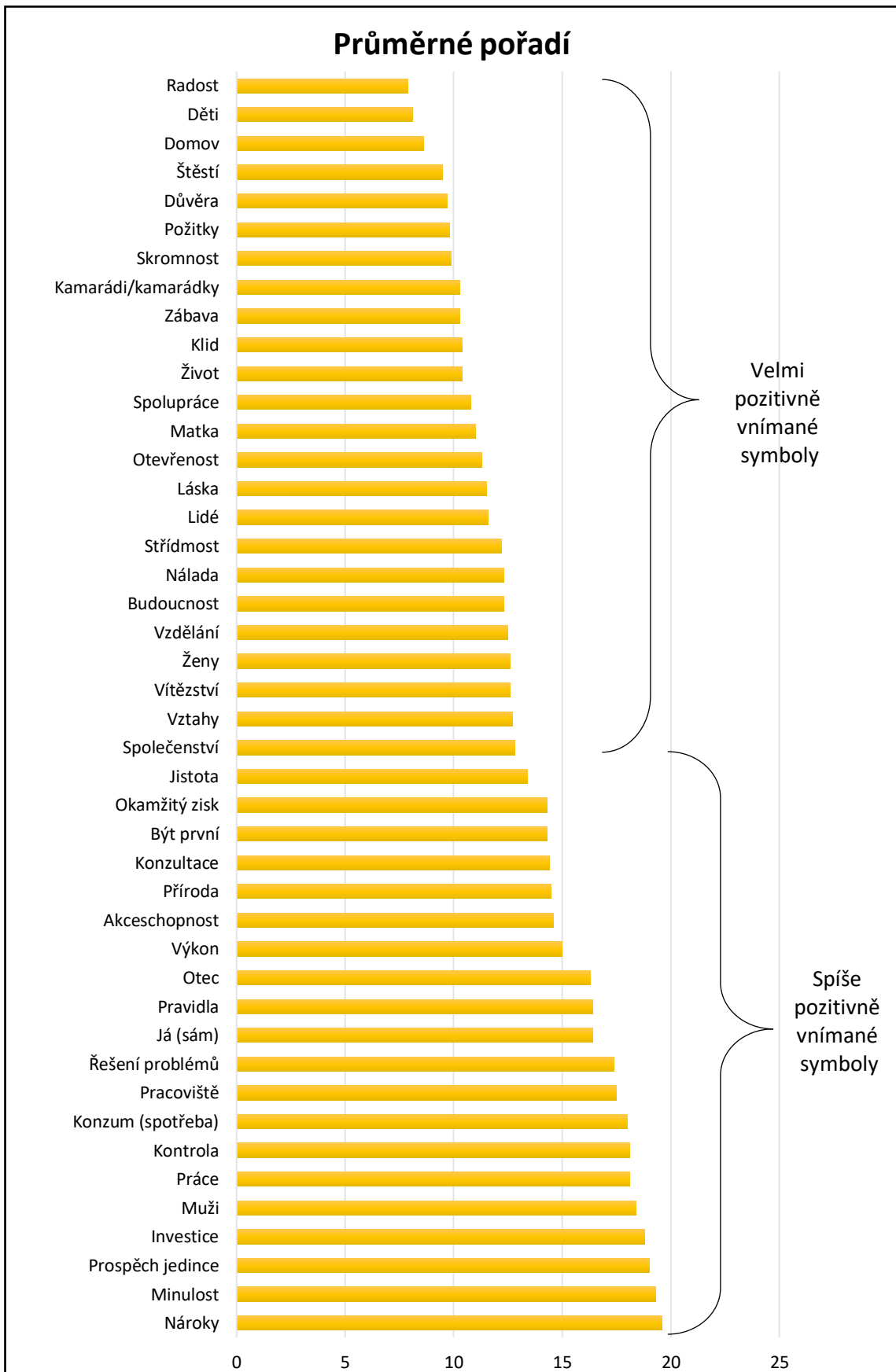
Povolání:

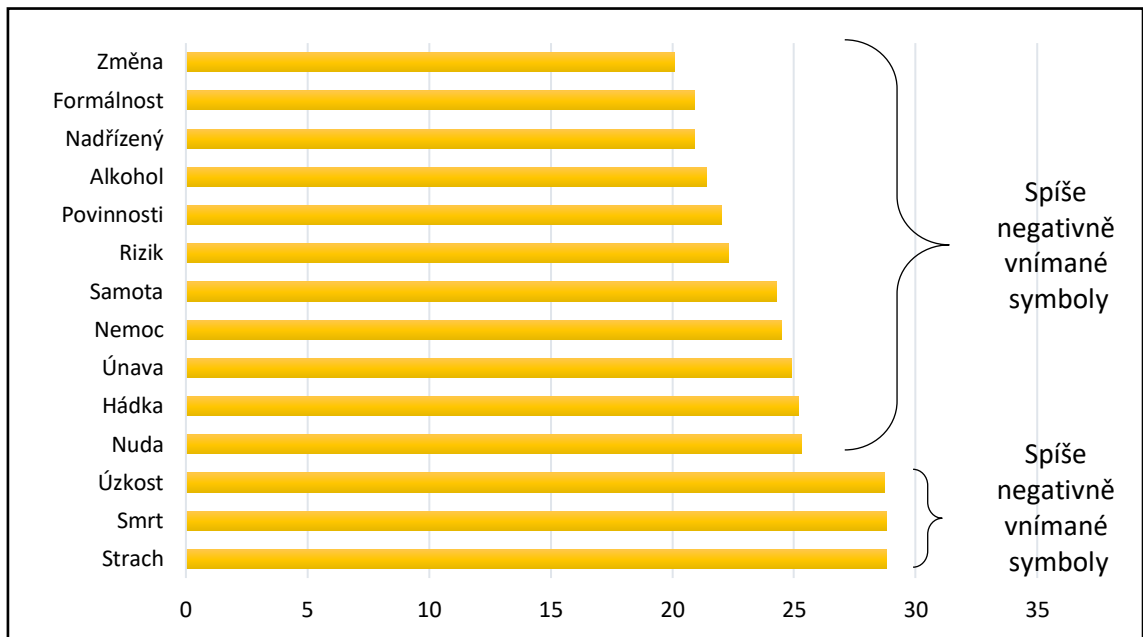
Radost			
Práce			
Matka			
Samota			
Minulost			
Já (sám)			
Děti			
Život			
Otec			
Zábava			
Smrt			
Klid			
Kamarádi / Kamarádky			
Úzkost			
Hádka			
Vítězství			
Strach			
Nuda			
Lidé			
Nemoc			
Vzdělání			
Muži			
Štěstí			
Nálada			
Změna			
Domov			
Ženy			
Povinnosti			
Budoucnost			

Pracoviště			
Být první			
Láska			
Nadřizený			
Únava			
Alkohol			
Formálnost			
Otevřenost			
Konzultace			
Společenství			
Prospěch jedince			
Spolupráce			
Kontrola			
Důvěra			
Výkon			
Vztahy			
Okamžitý zisk			
Investice			
Spotřeba			
Příroda			
Jistota			
Řešení problémů			
Pravidla			
Riziko			
Akceschopnost			
Nároky			
Skromnost			
Požítky			
Střídmost			

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	

Příloha 4: Průměrné pořadí podnětových slov

Příloha 5: Pořadí podnětových slov dle směrodatné odchylky

